AGATA CHIFOR

FASCINAȚIA CULORII II

PICTURA FIGURATIVĂ ȘI ABSTRACTĂ

NICULAE ADEL

AGATA CHIFOR

FASCINAŢIA CULORII II

PICTURA FIGURATIVĂ ŞI ABSTRACTĂ

NICULAE ADEL

Coperțile sunt ilustrate cu lucrări din creația artistului Niculae Adel

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
CHIFOR, AGATA
Fascinaţia culorii II: pictura figurativă şi abstractă Niculae Adel / Chifor Agata. - Oradea: Editura Primus, 2016
ISBN 978-606-707-113-9

75(498) Adel,N.(084)

Alte cărți publicate:

Oradea barocă, Ed. Arca, Oradea, 2006
Imaginarul sacru la Oradea, între tradiție bizantină și baroc, Ed. Arca, Oradea, 2008
Alegorii, simboluri și decorații în arta barocă orădeană, Ed. Muzeului Țării Crișurilor, Oradea, 2011
Ioan Moga-istoric, Ed. Primus, Oradea, 2012
Fascinația culorii. Pictura artistului Niculae Adel, Ed. Primus, Oradea, 2013

Traducere în engleză prof. Ana Maria Hodorog

Tehnoredactare Popa Viorel Bogdan

Pictor Niculae Adel: niculae.adel@gmail.com, 0766 311 940

Tipărit de:
metropolis
tipografie editura

Oradea, str. Nicolae Jiga nr.31
Tel.: 0729 845 160,
Tel./ Fax: 0259 472 640
e-mail: metropolis@rdsor.ro

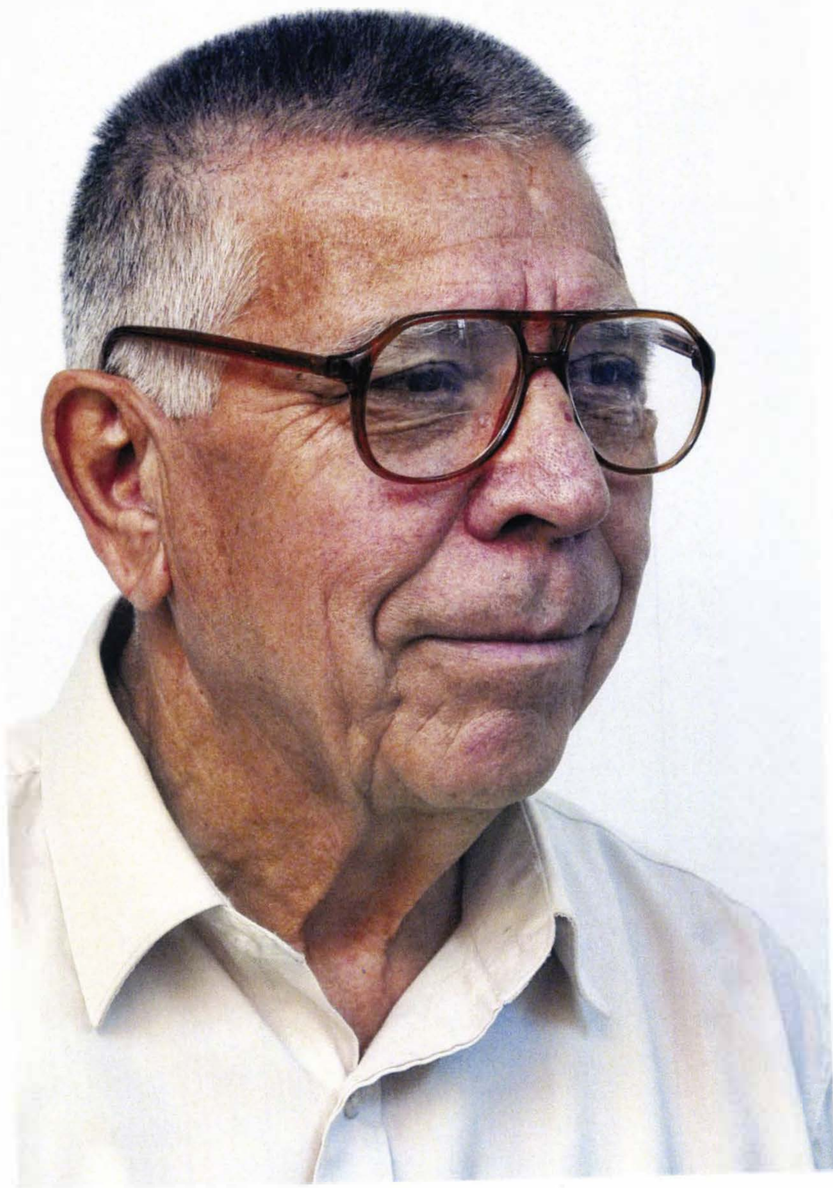
AGATA CHIFOR

FASCINAŢIA CULORII II

PICTURA FIGURATIVĂ ŞI ABSTRACTĂ

NICULAE ADEL

EDITURA PRIMUS
Oradea, 2016

Motto

“Nimic nu mă caracterizează mai bine, ca om, trăiri și sentimente ca și pictura mea”

FASCINAŢIA CULORII, II

Întemeiată pe o prolifică activitate de creaţie şi expoziţională, opera pictorului orădean Niculae Adel evidenţiază parcurgerea unor etape stilistice distincte, ce reflectă abordarea unor teme, motive, tehnici şi modalităţi variate de exprimare plastică. Până în prezent, în creaţia artistului se pot delimita stilistic trei faze creatoare cu trăsături individuale.

O primă etapă importantă de creativitate corespunde anilor 1980-1989, perioadă definită printr-o manieră evanescentă, ceţoasă. Ponderea acordată albului, fineţea nuanţelor pale cu tranziţii delicate conferă o ambianţă eterică, evanescentă peisajelor şi naturilor statice cu flori. Realizate cu o pensulaţie discretă, vag perceptibilă, lucrările au efectele de fluiditate ale acuarelei. Relevantă în acest sens este atmosfera învăluitoare, de un farmec aparte a peisajelor hibernale: *Iarna la Dealul Negru* (ulei pe pânză, pensulaţie, 40x60cm,1984), *Peisaj hibernal*, ulei pe pânză, pensulaţie, 40x60cm, 1984 (vezi Agata Chifor, *Fascinaţia culorii. Pictura artistului Niculae Adel*, Ed. Primus, 2013, Fig.nr.1-2, p. 69-70).

O altă etapă stilistică este corespunzătoare anilor 1990-2012, când pictorul recurge la o pastă consistentă, cu structuri reliefate pregnant, într-o gamă caldă, îmbogăţită cu reflexe solare: *Căpiţe* (ulei pe pânză, pensulaţie, 37x48cm, 2007, Fig.nr.3, p. 71, *op. cit.*); *Peisaj montan* (ulei pe pânză, şpaclu, 40x30cm, 2008, Fig.nr.8, p.76, *op.cit.*) etc. Spre finalul acestei etape (2010-2012) artistul renunţă aproape total la pensulaţie în favoarea şpaclului, exploatând cu maximă expresivitate efectele de materialitate şi preţiozitate cromatică ale pastei consistente. Perioada se defineşte prin preponderenţa acordată reprezentării figurative, abordată cu pasiune în tablouri impresionante prin senzaţia de viaţă, luminozitatea şi prospeţimea culorilor calde, bogat nuanţate. Capacitatea de transfigurare lirică, reconfigurarea plastică

a realității în conformitate cu propria viziune și sensibilitate se reflectă atât în peisajele naturale și citadine, cât și în naturile statice cu flori, fructe, legume, respectiv în inedite compoziții cu caracter abstract: *Pădure de mesteceni* (ulei pe pânză, șpaclu, 55x45cm, 2012, Fig.nr.11, p.79, *op.cit.*); *Natură statică cu vază și fructe* (ulei pe pânză, pensulație, 30x40cm, 2011, Fig.nr.34a, p.102, *op.cit.*); *Cascada* (ulei pe pânză, șpaclu, 35x40cm, 2012, Fig.nr.39a, p.107, *op.cit.*) etc. Pasiunea pentru pictura în aer liber transpare în imagini de o frumusețe idealizantă ale meleagurilor ardelene. Printr-o nuanțare subtilă, bazată pe utilizarea intensă a albului și galbenului, artistul reconfigurează întreaga paletă cromatică într-o viziune personală, de o frumusețe armonică și spiritualizată.

Anii 2013-2016 inaugurează o altă etapă de creativitate maximă în care artistul realizează un număr mare de lucrări excepționale într-un interval scurt (peste 120 de tablouri), ce constituie obiectul prezentului studiu. Perfecțiunea atinsă de limbajul pictural se reflectă în extraordinara lejeritate și dezinvoltura tușelor în șpaclu, de o mare diversitate tipologică. De la surprinderea metamorfozelor generate de lumină sau succesiunea anotimpurilor, artistul realizează o tranziție spre redarea esenței spirituale a lucrurilor în tablouri de o rafinată orchestrație cromatică.

În continuarea primului volum, *Fascinația culorii*, prezentul demers critic (*Fascinația culorii* II) își propune să analizeze creația pictorului orădean *Niculae Adel* elaborată pe parcursul anilor 2013-2016.[1] Distinctă în creația artistului, această etapă picturală se caracterizează prin continuarea unor direcții majore de creație ca *peisajul natural și citadin, natura statică cu flori și fructe,* alături de un interes nou pentru tema *portretului.* Elementele inovatoare de concepție formală, colo-

1 Pentru detalii referitoare la biografia artistului și o selecție din critica de artă consacrată creației picturale a pictorului *Niculae Adel*, vezi Agata Chifor, *Fascinația culorii. Pictura artistului Niculae Adel*, Ed. Primus, 2013

ristică şi interpretativă sunt evidente în orientarea spre abstracţia cromatică liberă, care devine predominantă în raport cu pictura figurativă şi se concretizează în compoziţii de o mare poezie. Modernismul viziunii picturale se exprimă printr-o esenţializare treptată a formelor, în lucrări ce propun noi modalităţi de configurare plastică, dar se axează pe culoare ca dominantă a discursului pictural. Sunt relevante în acest sens, picturile abstracte ale artistului, ce reflectă sintetizarea plastică a unor idei, concepte, realităţi inspirate de natură, muzică, spiritualitate etc.

Extrem de bogată în realizări artistice, perioada adusă în discuţie este ritmată de o serie de expoziţii personale. Semnificative şi relevante din punct de vedere al perfecţionării stilului, ele au fost apreciate elogios de criticii de artă, dar şi în articole de presă: *Nostalgii de toamnă* (Oradea, *Galeria de Arte Vizuale,* 2013), *Fascinaţia culorilor* (*Valea lui Mihai.* 12 septembrie 2013), *Simfonia culorilor* (Oradea, 17 iunie 2015, *Turnul Primăriei*), *Confesiuni plastice* (Oradea, 1 septembrie 2015, *Galeria de Arte Vizuale*), alături de participări la importante expoziţii cu caracter colectiv, cum sunt cele organizate la Galeria *Societăţii Culturale Zenit-Nadir*: *Lumina Cunoştinţei* (30 noiembrie 2013), *Septembrie* (6 septembrie 2014), *Flori în decembrie* (20 decembrie 2014), respectiv la expoziţiile de grup ale artiştilor plastici din Bihor organizate de *Galeria Tibor Ernö* Oradea (2013, 2014, 2015).

Rezultat al unui demers constant de autodepăşire, urmat cu perseverenţă de-a lungul a peste trei decenii de activitate creatoare şi expoziţională, opera artistului reflectă o fază de maturizare deplină a limbajului artistic. Atât lucrările cu caracter figurativ, cât şi cele abstracte se definesc prin complexitatea gamei cromatice. Lejeritatea tuşei dispuse cu şpaclul conferă multor lucrări efectul de fluiditate şi transparenţă al acuarelei. Nota distinctă a limbajului pictural continuă să fie lirismul cald, evident în lumina blândă, care învăluie toate temele şi motivele, transformându-le în simboluri ale bucuriei şi plenitudinii vieţii.

Paleta cromatică a artistului e îmbogăţită cu o infinitate de nuanţe pastelate, tablourile fiind adevărate simfonii de culoare şi lumină, ce stau sub semnul armoniei pure. Cromatica vie, solară contribuie la dimensiunea paradisiacă a peisajului, prin care artistul se înscrie pe linia celei mai valoroase tradiţii a picturii moderne româneşti, reprezentate de *Nicolae Grigorescu* şi *Ştefan Luchian*.

Pictura artistului *Niculae Adel* se înscrie cu pregnanţă într-un registru diurn, în care natura, existenţa, timpul par să se oprească pentru a fi eternizate în momentele de maximă afirmare a unei frumuseţi plenare, reconfortante şi ocrotitoare, în care dimensiunea solară ca principiu al vieţii este mereu prezentă. Referindu-se la menirea şi capacitatea unică a artei de a aduce frumuseţe şi armonie în viaţa omului, artistul afirmă că :“ în peisaj surprind momentul cel mai potrivit redării acestuia, astfel încât să evidenţiez aspectele care transmit privitorului o stare de linişte şi relaxare ”. Importanţa acordată luminii, ca sursă şi simbol al vieţii în continuă metamorfoză, este evidentă atât în cromatismul stenic al peisajelor, cât şi în compoziţiile florale şi temele abstracte, făcând din pictura artistului un tărâm mirific în care existenţa, universul, creaţia sunt eternizate în ipostaza unei vitalităţi şi prospeţimi perpetue, ce nu cunoaşte degradare.

Peisajele naturale şi urbane, compoziţiile florale şi simbolice, naturile statice şi lucrările abstracte alcătuiesc un univers pictural definit prin armonie şi frumuseţe pură. Nuanţe diversificate de galben încălzesc gama cromatică, introducând în tablouri senzaţia de lumină, bucurie şi celebrare a vieţii. Se remarcă tonalitatea caldă, luminoasă a pădurilor, peisajelor săteşti şi acvatice, a naturilor statice cu fructe şi legume, precum şi a compoziţiilor cu caracter simbolic şi abstract. Natura, ca sursă primordială de bucurie şi plenitudine este prezentă atât în imaginile idealizate, învăluite într-o stare de evaziune ale satului ardelean, cât şi în armonia marginilor de pădure şi a malurilor de apă cu ingenioase reflexii ale universului vegetal.

Vocaţia de peisagist a pictorului *Niculae Adel* se exprimă în această etapă în lucrări de o mare poezie, executate în aer liber cu prilejul unor tabere de creaţie din ţară şi străinătate (Şinteu, 2013; *Miskolc*, Ungaria, 2013; *Nagyborzsony*, Ungaria, 2014, 2015). Îndeosebi peisajele realizate în 2013 la Şinteu se definesc prin fineţea acordurilor coloristice, în măsură să exprime o stare de visare şi contopire cu natura. Cel mai relevant, în acest sens, este tabloul *Căsuţe la Şinteu* (ulei pe pânză, şpaclu,50x40cm, 2013), remarcabil prin atmosfera vaporoasă a nuanţelor fine, ce dau impresia unei acuarele, deşi lucrarea e realizată în şpaclu (Fig. nr. 1). Structura armonică a compoziţiei, evidenţierea căsuţelor din depărtare emană o notă nostalgică, de frumuseţe idealizantă, reflectând o capacitate superioară de sinteză formală a imaginii, în măsură să definească peisajul prin câteva elemente de mare expresivitate. *Peisaj de vară la Şinteu* I (ulei pe pânză, şpaclu, 50x40cm, 2013) se remarcă prin prospeţimea şi diversitatea nuanţelor de verde, una din cele mai complexe culori din natură. Realizat în tuşe vaporoase, efect al unor combinaţii inedite dintre verde-smarald şi galben, ocru, alb, siena, ce permit expresive gradări tonale, frunzişul copacilor învăluie orizontul, contopindu-se cu imaginea unui cer stins, cu reflexe violet. Doi mesteceni desfrunziţi, la fel ca o misterioasă potecă, ce şerpuieşte în interiorul pădurii amplifică plasticitatea compoziţiei. *Margine de pădure la Şinteu* (ulei pe pânză, şpaclu, 50x40cm, 2013) se înscrie în aceeaşi categorie a peisajului idealizant: în prim-plan, privirea e atrasă de un pâlc de mesteceni zvelţi, ce se înalţă spre cer, în contrast cu o mică pădure, redată perspectival în vaporoase nuanţe de verde (Fig.nr.2).

Multe peisaje sunt consacrate în continuare toamnei, reflectând admiraţia artistului pentru bogăţia infinită de nuanţe a naturii. În toate aceste lucrări este evident contrastul dintre intensitatea cromatică a imaginii din prim-plan şi estomparea treptată a nuanţelor, în zona corespunzătoare fundalului. Relevantă în acest sens, este lucrarea *Pădure de mesteceni* (ulei pe

pânză, şpaclu, 70x50cm, 2013), cu accent pe copacii redaţi monumental, în prim-plan, cu scoarţa albicioasă, sugerată printr-o multitudine de nuanţe fine de ocru, siena, galben, alb, cărămiziu. *Pădure de mesteceni la Bratca* (ulei pe pânză, şpaclu, 60x50cm, 2015) redă veridic atmosfera sfârşitului de vară, când solul pădurii e acoperit de frunzele galben-portocalii căzute din copaci, cu trunchiuri în variate griuri. Poteca bătătorită de piciorul omului e singurul indiciu al prezenţei acestuia în atmosfera peisajului cald şi primitor, ce captează reflexele tot mai palide ale soarelui. Lucrarea *Toamnă târzie* (ulei pe pânză, şpaclu,70x50cm, 2015) se remarcă prin bogăţia nuanţelor de ocru ale frunzelor aşternute într-un strat consistent, îmbogăţite cu accente foviste de roşu şi albastru. Nuanţele pale, de albastru şi portocaliu ale amurgului prevestesc asprimea iernii, ce-şi face simţită prezenţa.

Peisaj pe Valea Brătcuţei (ulei pe pânză, şpaclu, 40x50cm, 2013) descrie într-o ambianţă de toamnă un detaliu al pădurii traversate de râu, încadrată la stânga de drumul ce urcă lin în amonte. Peisajul, în care apar doi copii la marginea pădurii, e scăldat de razele soarelui, cu o paletă alcătuită din verde *veronese*, *verde smarald*, în combinaţie cu pete de ocru, galben de titan şi siena. Râul învolburat îşi face loc printre pietrele redate în nuanţe de albastru deschis, combinate cu cenuşiu. *Valea Brătcuţei* (ulei pe pânză, şpaclu, 40x30cm, 2013) atrage atenţia prin impresia de veridicitate cu care este descris colţul de natură. Asocierea, cu efecte plastice a cursului de apă, traversat de un mic pod cu imaginea drumului din stânga şi silueta unui brad desfrunzit, cu cioturi, încadrează o perspectivă inedită spre interiorul pădurii.

Tabloul *Halta din Bălnaca* (ulei pe pânză, şpaclu, 40x50cm, 2015) redă imaginea pitorească a unui colţ de natură din împrejurimile satului bihorean Bălnaca (Fig.nr.3). Nuanţe vii de galben, dispuse în pete, conferă vitalitate şi prospeţime peisajului de toamnă, redat în variate acorduri de verde, ce intră în rezonanţă cu clădirea haltei părăsite, în nuanţe de roz-violet.

Toamna la margine de câmp (ulei pe pânză, şpaclu, 48x38 cm, 2014) descrie sintetic, în nuanţe telurice, metamorfozele structurale şi coloristice generate de toamnă. Prin nuanţe reci, mohorâte de brun, cărămiziu, verde de China, ocru, artistul sugerează uscăciunea, ce aduce modificări structurale în configuraţia vegetaţiei (Fig.nr.4).

Chiar şi iarna, ce corespunde unei etape de amorţire a materiei, de încremenire a ritmurilor naturii, constituie în creaţia artistului obiectul unor asocieri coloristice inedite, astfel încât anotimpul conţine întotdeauna un indiciu de viaţă şi speranţă: “Prin încălzirea culorilor reci, chiar şi sugestia unei stări tensionate a peisajului poate provoca în sufletul privitorului o stare relaxantă, prin faptul că acesta nu este implicat direct în mijlocul evenimentului descris”, consideră artistul. Siluetele austere ale copacilor desfrunziţi se profilează pe fundalul unor orizonturi valorate în nuanţe plăcute de violet şi cărămiziu; reflexele solare, deşi timide, simbolizează viaţa ce-şi continuă existenţa în forme latente, în aşteptarea unei viitoare afirmări plenare. Astfel, *Peisaj hibernal* (ulei pe pânză, şpaclu, 45x35cm, 2014) redă o pădure parţial desfrunzită, în armonii de toamnă, peste care s-au aşternut, în pete argintii, primii fulgi de zăpadă. Lumina toamnei târzii conferă o tentă caldă frunzişului verzui din fundalul pădurii, contopindu-se cu cerul, în reflexe de albastru, violet şi alb. Confruntarea coloristică dintre cele două anotimpuri (toamnă-iarnă) apare şi în *Margine de pădure iarna* (ulei pe pânză, şpaclu,50x40cm, 2013). Şi aici zăpada de la liziera pădurii coexistă cu frunzişul încă viu al copacilor de la orizont, cu reverberaţii palide de verde şi galben.

Atmosfera cromatică a iernilor e îmbogăţită, în acord cu propria sensibilitate şi viziune, prin nuanţe de albastru şi violet-inedite răsfrângeri ale cerului şi amurgului pe suprafaţa stratului de zăpadă. Deşi sugerează realist atmosfera de îngheţare a naturii, peisajele hibernale ale lui *Niculae Adel* nu generează angoasă sau tristeţe. Ele întregesc firesc succesiunea anotimpu-

rilor cu o simfonie de nuanţe reci, din care nu lipsesc accente de lumină şi căldură, simbol al bucuriei vieţii. Una din cele mai pitoreşti imagini hibernale, *Iarna în pădurea de fag* (ulei pe pânză, şpaclu,70x50cm, 2014) se remarcă prin intuiţia compoziţională a perspectivei, sugerată atât cromatic, cât şi prin micşorarea adecvată a copacilor din depărtare. Plasticitatea zăpezii coexistă cu melancolia caldă a amurgului, exprimată printr-o feerie de culori, ce se contopesc cu albastrul profund al cerului (Fig.nr.5). Contrastând cu albul zăpezii, lumina blândă, palidă îşi face drum printre copacii desfrunziţi de la liziera pădurii: *Amurg în pădure -Iarna,* ulei pe pânză, şpaclu, 50x40cm, 2014 (Fig. nr.6). *Peisaj hibernal la Calea Mare* (ulei pe pânză, şpaclu, 45x35cm, 2015) este un alt instantaneu remarcabil din seria peisajelor hibernale. Amurgul se insinuează în fundalul tabloului prin poetice tuşe de alb-violaceu şi roz, ce aruncă o melancolică undă de nostalgie peste frunzişul încă viu din depărtare, în timp ce, în prim-plan, iarna îşi croieşte drum printre zăpada şi copacii desfrunziţi.

Prin constrast, primăvara se manifestă prin vitalismul nuanţelor de verde cu care se înveşmântează natura. Pregnanţa materiei, ce renaşte la o nouă viaţă, e transpusă în varietatea copacilor (cu scoarţa redată într-o infinitate de combinaţii bazate pe ocru), fiind amplificată de bogăţia reflexelor de lumină. Revărsate cu generozitate la marginea pădurii, acestea marchează traseul unei poteci (*Pădure de fag la Calea Mare*, 70x50cm, 2014).

Comparativ cu anii anteriori, artistul acordă o importanţă mai mare peisajului acvatic. Malurile orădene ale Crişului, Crişul Negru la Tinca, Dunărea, Brătcuţa, Cefa devin obiectul unor serii expresive de lucrări, pictate frecvent în natură, dar şi în atelier. Artistul redă efectele de transparenţă ale mediului acvatic, sugerând cu mare naturaleţe reflexia copacilor şi a clădirilor pe suprafaţa apei (*Lacul, Toamnă pe Criş, Crişul Negru la Tinca, Insuliţă pe malul Crişului (I-II), Biserica Reformată din Tinca, Primăria din Oradea, Inundaţie pe Dunăre*). Îndeosebi, tablou-

rile inspirate de malurile Crişului la Tinca se remarcă prin poezia peisajelor, pictate în aer liber, cu o mare lejeritate a tuşei dispuse cu şpaclul. *Crişul Negru la Tinca I* (ulei pe pânză, şpaclu, 50x35cm, 2015) impresionează prin spontaneitatea secvenţei imortalizate la faţa locului, prin deosebita armonie a acordurilor de ocru, verde, roz şi albastru, dar şi prin firescul cu care sunt sugerate reverberaţiile cerului şi ale copacilor pe oglinda apei (Fig. nr.7). *Crişul Negru la Tinca II* (ulei pe pânză, şpaclu, 43x34cm, 2015) se distinge prin complexitatea armoniei cromatice, ce asociază transparenţa cristalină a apei, expresivitatea cerului cu reflexe violet şi imaginea plină de poezie a *Bisericii Reformate* văzute în depărtare (Fig.nr.8).

Se remarcă prin expresivitate, lucrarea *Toamnă pe Criş* (ulei pe pânză, tehnică mixtă, 35x40cm, 2015), remarcabilă prin capacitatea artistului de a reda unde armonice de lumină şi culoare pe oglinda apei. *Inundaţie pe Dunăre la Esztergom I* (ulei pe pânză, şpaclu, 50x40cm, 2014) este relevantă prin poezia depărtării, ce conduce privirea spre imensitatea întinderii de apă. Transparenţa, redată extrem de veridic a mediului acvatic, coexistă cu efectul de tridimensionalitate, prin care suprafaţa de apă pare că se continuă dincolo de limitele impuse de suportul pictural. Compoziţia alternează expresiv descrierea copacilor de pe mal cu redarea extrem de firească a copacilor inundaţi de ape. Nuanţele blânde, învăluitoare, de albastru deschis ale cerului şi apei, în dialog cromatic cu verde deschis, ocru şi galben, sugerează starea de acalmie posterioară revărsării fluviului (Fig. nr.9). *Inundaţie pe Dunăre II* (ulei pe pânză, şpaclu,50x40cm, 2014) asociază efectele de transparenţă acvatică în redarea copacilor inundaţi, cu imaginea pădurii ce se pierde în zare.

Tablourile *Insuliţă pe Criş I* (ulei pe pânză, şpaclu, 40x50cm, 2014) şi *Insuliţă pe Criş II* (ulei pe pânză, şpaclu, 50x40cm, 2014) descriu un detaliu peisagistic inedit, inspirat de malurile orădene ale Crişului Repede- o insuliţă înconjurată de apele învolburate ale râului, în preajma *Podului Dragoş-Vodă.*

Se remarcă îmbinarea dintre observaţia realistă şi pitorescul detaliilor, fineţea armoniilor coloristice, bazate pe verde cald, ocru şi albastru *ceruleum* (Fig.nr.10). Inspirată de aceeaşi temă, *Valea Crişului* (ulei pe pânză, 40x50cm, şpaclu, 2014) redă bogăţia vegetaţiei prin intermediul copacilor aplecaţi spre oglinda apei. Apa curge uşor învolburată în aval, în nuanţe de albastru, îmbogăţite de reflexia, în culori de toamnă a copacilor de pe mal. Întregul peisaj emană o stare de linişte şi visare, ce-ţi îndreaptă atenţia spre curgerea lină, infinită a apei.

Pasionat de pictura în aer liber, artistul imortalizează natura în multiplele sale ipostaze, generate de reflexiile soarelui, lunii şi norilor în diferite momente ale zilei. Se încadrează în această preocupare seriile de lucrări reprezentând răsăritul şi apusul soarelui, apariţia curcubeului după ploaie sau expresive nocturne. Realizată în ulei pe carton, *Amurg* (ulei pe carton, tehnică mixtă, 37x37cm, 2014) se evidenţiază prin ineditul cerului, în paradoxale nuanţe de roz asociate cu albastru închis şi reflexe de galben peste câmpul verzui cu căpiţe de fân (Fig.nr.11). Lucrarea *Apus de soare* (ulei pe pânză, şpaclu, 40x49,5cm, 2015) redă sfârşitul zilei, în care soarele apune la orizont, luminând concomitent cerul şi pământul. Printre norii ce prevestesc ploaia, se întrevăd misterioase licăriri ale reflexelor solare .

Peisajul urban este o altă temă de referinţă a creaţiei, devenind în această etapă, mult mai bogat şi diversificat tematic. Prin nuanţe pastelate, artistul îmbogăţeşte cromatic înfăţişarea clădirilor descrise. Sunt relevante în acest sens, tablouri pline de sensibilitate şi autentică poezie urbană ale unor monumente sau ziduri de cetate încărcate de patina istoriei: *Cetatea Sibiului (I-IV), Case pe zidurile Cetăţii din Oradea, Moara la Tinca (I-II), Primăria din Oradea (I-III), Hotel Astoria* (Oradea), *Biserica Reformată din Tinca*, *Esztergom* (Ungaria), *Biserica Reformată din Miskolc* (Ungaria), *Biserica romanică Sf. Ştefan din Nagyborzsony* (Ungaria), *Biserica romano-catolică Sf. Nicolae din Nagyborzsony, Stradă din Miskolc.*

Nocturnă urbană (ulei pe pânză, şpaclu, 44,5x32cm, 2016) impresionează prin cromatica intensă, de factură fovistă a clădirilor. Redate în perspectivă, cu accente de sinteză volumetrică, ele constituie o pitorească privelişte urbană scăldată în luminile multicolore ale reclamelor şi locuinţelor (Fig. nr. 12).

Primăria din Oradea (ulei pe pânză, tehnică mixtă, 65x80cm, 2014) se remarcă prin bogăţia reflexelor generate pe oglinda apei de silueta edificiului (Fig.nr.13)[2]. *Iarnă la Cetatea Oradea* (2015) şi *Case pe zidurile Cetăţii din Oradea* (2015) redau atmosfera zidurilor vechi, de sute de ani ale *Cetăţii*. Motivul descris e îmbogăţit cromatic de viziunea personală a artistului, datorită căreia piatra veche, înnegrită de trecerea timpului primeşte o nouă strălucire. Astfel, în lucrarea *Case pe zidurile Cetăţii din Oradea* (ulei pe pânză, şpaclu, 37x47cm, 2015), motivul e valorificat cromatic prin recursul la nuanţe pastelate de roz, vişiniu, bej, albastru şi verde deschis (Fig.nr.14). Tabloul *Iarnă la Cetatea Oradea* (ulei pe pânză, şpaclu, 31x40cm, 2015) ne introduce în atmosfera zidurilor vechi, de sute de ani ale *Cetăţii*, peste care a căzut o zăpadă timpurie. Deşi e vorba de un peisaj hibernal, artistul recurge la o paletă bogată în culori calde (ocru, galben, portocaliu) pentru a descrie zidul *Cetăţii*, cu casele scăldate de razele soarelui; ele se armonizează plăcut cu cele de albastru şi violet, în redarea cerului şi a zăpezii (Fig.nr.15).

Moara veche din Tinca (Bihor), cu ziduri parţial distruse şi abandonate e imortalizată în două secvenţe pitoreşti, ce reflectă capacitatea artistului de a înnobila şi transfigura motivul redat printr-o armonie discretă de culori calde: *Moara din Tinca I–II* (ulei pe pânză, şpaclu, 30x40cm, 2015). Pictate în aer liber, în game cromatice diferite, aceste tablouri, adevărate simfonii coloristice, au ca punct de plecare tonuri variate de ocru (Fig.nr. 16-17). *Biserica Reformată din Tinca* (ulei pe pânză, şpaclu, 50x40cm, 2015) prezintă în culori vii imaginea în

---

2 Lucrare donată *Fundaţiei de Protejare a Momumentelor din judeţul Bihor; Primăria Oradea*

perspectivă a bisericii încadrate de un conglomerat de căsuţe cu acoperişuri viu colorate şi reflexe de lumină şi umbră.

Peisajele inspirate din *Cetatea Sibiului* ilustrează elemente tipice vieţii citadine a vechiului oraş. Astfel, *Cetatea Sibiului I* (ulei pe pânză, şpaclu, 50x40cm, 2013) descrie imaginea unei străduţe în perspectivă, având ca reper central turnul de breaslă, motiv esenţial al vieţii citadine a vechiului oraş. Prin acorduri simfonice de galben-verzui, galben pal, roz, violet, lucrarea reflectă capacitatea artistului de a plasticiza atmosfera citadină prin culoare şi perspectivă (Fig.nr.18). În *Cetatea Sibiului II* (ulei pe pânză, şpaclu, 40x50cm, 2014), o expresivă arcadă de cărămidă profilată, arc simbolic peste milenii de istorie, are rolul unei ferestre ce îngăduie o vedere perspectivală spre interiorul cetăţii (Fig.nr.19). *Cetatea Sibiului III* (ulei pe pânză, şpaclu, 40x50cm, 2014) are ca element inedit o succesiune de trepte ce conduc privirea spre o deschidere ogivală în arc frânt. Prin ea se vede partea superioară a turnului cu ceas al unei biserici gotice. Pereţii laterali ai pasajului, ce încadrează scările sunt modulaţi cromatic cu mare expresivitate, fiind prevăzuţi cu ferestre vechi, ce contribuie la impresia de perspectivă (Fig. nr. 20).

Tabloul *Hotel Continental* (ulei pe pânză, pensulaţie, 55x65cm, 2013) se remarcă prin pitorescul priveliştii, în care coexistă armonios arhitectura veche cu cea contemporană, încadrate de atmosfera învăluitoare a vegetaţiei şi mediului acvatic (Fig. nr. 21).

Biserica romanică din Nagyborzsony (ulei pe pânză, şpaclu, 40x30cm, 2015) este o altă lucrare de o mare poezie cromatică. Zidurile înnegrite de povara timpului sunt redate în nuanţe calde de ocru, în deplină armonie cu azuriul blând al cerului de vară (Fig.nr.22). Reflexe ingenioase de lumină accentuează rotunjimea specifică absidei, unde artistul redă fineţea elementelor decorative, adăpostite în mici arcade specifice stilului. *Biserica romano-catolică Sf. Nicolae din Nagyborzsony* (ulei pe

pânză, şpaclu, 50x40cm, 2014) sugerează atmosfera străzii dominate de o biserică barocă, dispusă la baza unui mic deal.

Stradă din Miskolc (ulei pe pânză, şpaclu, 40x50cm, 2014) descrie un fragment de viaţă urbană prin imaginea perspectivală a bulevardului central al oraşului. *Biserica Reformată din Miskolc* (ulei pe pânză, pensulaţie, 40x50cm, 2013) oferă o imagine veridică a monumentului situat pe un mic deal, iar la baza lucrării- statuia unui copil ce cântă la flaut, situată în parcul din zona centrală a oraşului (Fig.nr.23).

Tabloul *Esztergom* (ulei pe pânză, şpaclu,50x40cm, 2014) se remarcă prin plasticitatea cu care artistul sugerează farmecul părţii vechi a oraşului, cu imaginea pitorească a *Bazilicii* şi *Palatului arhiepiscopal* văzute dinspre podul ce traversează Dunărea. Tuşe picturale de şpaclu, în acorduri foviste de albastru, roşu, în contrast cu griul alburiu al clădirilor, conferă o notă modernă, de poezie urbană temei (Fig.nr.24).

Două inedite lucrări compoziţionale, *Viaţa acvatică I*, ulei pe pânză, tehnică mixtă, 50x40cm, 2014 (Fig.nr.25) şi *Viaţa acvatică II*, ulei pe pânză, tehnică mixtă, 40x50 cm, 2014 (Fig. nr.26) descriu, cu detalii pitoreşti, universul fantastic şi misterios al lumii subacvatice. Traseul acvatic al celor mai diverse vietăţi marine, surprinse în mediul lor firesc (peşti, meduze, căluţi de mare, şerpi de apă etc.) e redat cu mare naturaleţe, în acorduri strălucitoare de verde smarald, portocaliu, albastru, roz şi roşu.

Natura statică rămâne o preocupare constantă, fiind în aceşti ani obiectul unor armonii rafinate. Umanizată prin orchestraţii de culori calde, ea se îmbogăţeşte cu motive florale noi, ca *streliţia, orhideea*, care, alături de *crini, maci, narcise, gherbera* devin obiectul unor expresive studii picturale. Observaţia realistă alternează cu dimensiunea decorativă şi cu cea simbolică. *Pasărea Paradisului I* (ulei pe pânză, şpaclu, 50x40cm, 2014) şi *Pasărea Paradisului II* (ulei pe pânză, şpaclu, 50x40cm, 2014) sunt vaporoase aranjamente florale cu streliţia, ce imortalizează cu naturaleţe exotismul specific florii.

Bazată pe armonia acordurilor de complementaritate dintre portocaliu şi albastru, *Pasărea Paradisului III* (ulei pe pânză, şpaclu, 50x60cm, 2014) se distinge printr-un decorativism rafinat, bazat pe un decupaj expresiv al pretenţioaselor corole de streliţia, reunite într-un fascinant vitraliu floral (Fig. nr. 27). Tabloul *Popas în Paradis* (ulei pe pânză, tehnică mixtă, 65x55cm, 2015) se remarcă prin armonia feerică a universului vegetal bogat, descris în acorduri variate de ocru din care se desprind vrejuri cărnoase de streliţia şi crini roz. Deasupra, un stol de păsări traversează lin cerul, de un albastru senin şi profund (Fig.nr.28). Cu accente decorative, *Zâmbetul florilor* (ulei pe pânză, şpaclu, 50x40cm, 2016) se caracterizează printr-o armonie de culori calde, ce evidenţiază prin tuşe încărcate de pastă, rafinamentul crinilor roz şi albi, asociaţi cu alte tipuri de flori în nuanţe plăcute de galben-portocaliu, alb- roz şi mov.

Realizată în 2014, seria *Orhidee* (ulei pe pânză, şpaclu, 50x40cm, 2014) reflectă cu o graţie firească, rafinamentul acestor flori exotice. Diverse tipologii florale sunt descrise cu autenticitate şi interes pentru minuţiozitatea detaliilor specifice corolelor, în acorduri de roşu, roz, vişiniu şi violet, în combinaţie cu alb (Fig.nr. 29-30).

Proiectată pe un fundal vaporos, în fine acorduri pastelate, lucrarea *Narcise* (ulei pe pânză, şpaclu, 40x30cm, 2013) se evidenţiază prin naturaleţea cu care sunt pictate petalele fragile, smalţul vazei şi mărul, reliefate printr-un rafinat joc de lumini şi umbre (Fig. nr. 31a). *Narcise în grădină* (ulei pe pânză, şpaclu, 2014) se remarcă prin sensibilitatea şi firescul cu care artistul redă o tufă de narcise (Fig.nr.32).

Reţin atenţia deopotrivă seriile de *Maci*, remarcabile prin fineţea acordurilor de complementaritate. Realizată în 2016, lucrarea *Maci mov* (ulei pe pânză, şpaclu, 50x40cm, 2016) se remarcă prin subtilitatea armoniilor cromatice, în acorduri suave de roz-mov, verde, ocru (Fig. nr. 31b.). Una din cele mai expresive compoziţii, *Maci portocalii* (ulei pe pânză, şpaclu, 45x35cm,

2013) redă motivul unei vaze albastre cu maci portocalii. Tuşele consistente de culoare în şpaclu conferă preţiozitate materială petalelor şi vazei. Reflexele sugestive de lumină, armoniile delicate ale fundalului, rezultat al combinaţiei dintre verde smarald şi galben citron amplifică simfonia cromatică a tabloului, creând o atmosferă de tandreţe învăluitoare în jurul formelor (Fig. nr. 33). *Maci roşii* (ulei pe pânză, şpaclu, 30x22cm, 2014) se remarcă prin prospeţimea coloristică a petalelor fragile, în tuşe încărcate de pastă. Alternanţa nuanţelor de roşu şi portocaliu corespunde jocului de lumini şi umbre, reflectat deopotrivă pe corpul vazei (Fig. nr. 34). *Flori de câmp* (ulei pe pânză, pensulaţie, 50x40cm, 2014) are ca element particular strălucirea caldă a reflexelor de lumină; insinuate cu discreţie printre maci, margarete şi spice, acestea reliefează structura de smalţ a vazei. *Aranjament floral* (ulei pe pânză, şpaclu, 50x40cm, 2014) reuneşte crini albi, lalele portocalii, flori mici roşii într-un expresiv buchet cu hârtie roz. Alte naturi statice transpun tema florilor de câmp în serii de lucrări expresive, de mici dimensiuni (ulei pe carton, 18x12cm, respectiv 13x13cm).

Grădina cu flori este de asemenea, pretextul unor variate compoziţii florale, ce asociază cu sensibilitate crini, trandafiri, nalbă, în game cromatice pline de viaţă şi căldură: *Flori de grădină* (ulei pe pânză, şpaclu, 50x40cm, 2013), *Crini portocalii* (ulei pe pânză, şpaclu, 50x40cm, 2015). Nuanţe pastelate, evanescente de roz-portocaliu şi gri-violet creează un fundal vibrant pentru o tufă de nalbă roşie cu boboci (*Nalbă de grădină*, ulei pe pânză, şpaclu,50x40cm, 2013). Florile sunt redate cu o graţie firească şi interes pentru particularităţile specifice corolelor, văzute din diverse unghiuri.

Lucrarea *Crin Regal* (ulei pe pânză, şpaclu, 50x40cm, 2014) dezvăluie capacitatea artistului de a poetiza natura statică prin intermediul unei armonii de o mare expresivitate cromatică şi formală. Pe un fundal vibrant, creat prin tuşe vaporoase, învăluitoare, în nuanţe plăcute de roz, violet, albastru deschis,

portocaliu, ocru şi verde se profilează imaginea plină de rafinament a unui fir de crin roz cu o floare centrală deschisă şi patru boboci. Tabloul impresionează prin sugestia extrem de naturală a impresiei de moliciune a petalelor cărnoase şi catifelate, contrastând cu structura consistentă şi fragedă a bobocilor închişi. Maniera de redare a florii oferă privirii o senzaţie aproape tactilă (Fig.nr.35).

Naturile statice cu fructe se disting prin fineţea tonurilor, ce etalează bogaţia cromatică a toamnei, transpusă în structura catifelată, lucioasă sau dură a roadelor specifice anotimpului: pere, mere, gutui, nuci. Tabloul *Nuci, mere, pere şi gutuie* (ulei pe pânză, 22x49cm, pensulaţie, 2015) descrie cu mare naturaleţe fructele, ce dau impresia că au fost culese de curând şi aşezate pe masă (Fig nr.36). Sensibilitatea în sugestia vieţii încorporate materiei este evidentă în fiecare tablou cu fructe, definind viziunea artistului, în opinia căruia natura statică (denumită uneori şi natură moartă) este în realitate o "natură vie", iar menirea artistului este aceea de a imortaliza şi prin acest gen pictural, plenitudinea şi pulsaţia vieţii. *Compoziţie cu fructe* (ulei pe pânză, şpaclu, 17x47cm, 2013) se integrează în sfera naturii statice metafizice, dimensiune evidentă în rafinata stilizare a formelor pure ale fructelor, eliberate de detalii nesemnificative şi investite cu o notă contemplativă, conferită prin efectele de lumină (Fig. nr.37). Lucrarea *Natură statică cu măr, pară şi gutui* (ulei pe pânză, şpaclu, 25x45cm, 2013) prezintă în prim- plan trei gutui, în culori rezultate din amestecul unor nuanţe variate, combinaţii de galben de crom, ocru, verde veronese, brun. Realizate în aceleaşi acorduri, fundalul şi masa pe care stau fructele oferă un cadru de armonie blândă, diafană. În *Pere, mere şi gutui* (ulei pe pânză, tehnică mixtă, 22x40cm, 2013) artistul redă, prin aceeaşi gamă coloristică autumnală, cu accente de verde cald, particularităţile specifice fructelor proaspete, aşezate pe o masă cu reflexe de lumină şi umbră (Fig.nr.38).

Pietre de râu viu colorate, creaţii ale naturii definite prin-

tr-o infinitate de forme şi nuanţe sunt dispuse într-un joc aleatoriu pentru a defini noţiunea de *Echilibru* (ulei pe pânză, pensulaţie, 40x35cm, 2014, Fig.nr.39).

Concomitent, artistul acordă o atenţie particulară compoziţiei cu caracter simbolic. Din această categorie fac parte o serie de naturi statice, dar şi compoziţii cu caracter simbolic: *Sămânţa Cunoaşterii*, *Paradisul florilor*, *Ai carte, ai parte*, *Scara valorilor* (I-II), *Scara valorilor spirituale*, *Ouă încondeiate*. În aceste lucrări, poezia inefabilă a acordurilor cromatice, sugestia unei ambianţe de o ireală frumuseţe coexistă cu dimensiunea simbolică a unor elemente precum: scara- simbol al perfecţionării spirituale, cartea, imagine-simbol a labirintului cunoaşterii, streliţia- simbol al *Paradisului*.

În lucrarea *Sămânţa Cunoaşterii* (ulei pe pânză, şpaclu, 50x40cm, 2015), tuşe ample de galben-auriu, ocru, albastru şi roşu creează un fundal vibrant pentru o carte închisă cu coperţi roşii. Prin bogăţia accentelor de lumină, artistul evidenţiază importanţa cărţii ca spaţiu al cunoaşterii, iniţierii şi dezvoltării spirituale (Fig.nr.40). Tabloul *Ai carte, ai parte* (ulei pe pânză, şpaclu, 50x40cm, 2015) reia motivul cărţii, în accepţia de instrument al educaţiei, instrucţiei şi premisă a accederii la un statut profesional superior.

Scara valorilor spirituale (ulei pe pânză, pensulaţie, 50x25cm, 2015) se încadrează în sfera compoziţiilor simbolice cu mesaj spiritual. O scară cu trepte ce urcă spre cer, se îngustează treptat în partea superioară, unde se află *Ochiul divin*, simbol al *Providenţei*. Mitra episcopală redată central este o aluzie la cea mai înaltă demnitate ecleziastică prin care se poate împlini vocaţia religioasă. Lucrarea este o aluzie la posibilitatea tuturor oamenilor de a se desăvârşi spiritual printr-un neîncetat efort propriu. Formele circulare şi triunghiulare simbolizează *Sfânta Treime*, dar şi alte energii şi entităţi benefice care ajută fiinţa umană să depăşească greutăţile inerente urcuşului spiritual (Fig. nr.41). *Scara valorilor* (ulei pe pânză,50x25cm, 2014) se referă

la finalitatea eforturilor umane destinate atingerii unui loc important în viata socială sau profesională prin studiu şi creaţie.

Cu caracter simbolic, tablourile *Templu* (ulei pe pânză, pensulaţie,50x25cm, 2014), *Altar* (ulei pe pânză, pensulaţie, 50x25cm, 2014), *Spaţiu sacru* (ulei pe pânză, pensulaţie, 34x38cm, 2014), *Palatul regal* (ulei pe pânză, pensulaţie, 50x40cm, 2014) sunt de factură similară, fiind bazate pe game cromatice nuanţate. Elemente de geometrie şi culori simbolice definesc structuri arhetipale ale arhitecturii sacre sau profane. Astfel, "templul", "altarul", "palatul regal" sunt construite din îmbinarea unor elemente geometrice adecvate temei, iar contrastul cromatic impus de succesiunea culorilor contribuie la sublinierea volumului şi a perspectivei. Compoziţia *Navă spaţială* (ulei pe pânză, tehnică mixtă, 50x40cm, 2014) se remarcă prin expresivitatea culorilor pastelate, dispuse într-un mozaic multicolor, ce constituie baza compoziţiei; o ingenioasă fereastră pictată pe suprafaţa unui cub amplifică plasticitatea imaginii (Fig.nr.42).

Ouă încondeiate (ulei pe pânză, pensulaţie, 40x50cm, 2014) simbolizează marea sărbătoare creştină a *Învierii Domnului*. Artistul transpune plastic infinita bogaţie decorativă a ouălor pascale din nordul Bucovinei şi de pe întreg cuprinsul ţării.

Portretul constituie de asemenea, în aceşti ani, pretextul unor noi explorări în sfera culorii, clarobscurului şi a redării fizionomiei. Relevante pentru talentul portretistic sunt cele două *Autoportrete* ale artistului, realizate în ani diferiţi. *Autoportret* I, cu fine acorduri de bej şi brun (ulei pe carton, pensulaţie, 30x22cm, 1982) se remarcă prin fineţea claobscurului, ce pune în valoare cu discreţie trăsăturile feţei (Fig.nr.43). *Autoportret* II (ulei pe pânză, pensulaţie, 35,5 x 27,5 cm, 2014) atrage atenţia prin fineţea observaţiei, ce îmbină realismul în redarea fizionomiei cu sugestia dimensiunii lăuntrice. Evidenţiate printr-un subtil joc de lumini şi umbre, trăsăturile fizionomiei reflectă natura interiorizată, latura spirituală a artistului, a cărei amprentă e

percepetibilă în toate lucrările sale. Portretul se individualizează printr-o gamă cromatică plăcută şi caldă, bazată pe acorduri de roşu-vişiniu, ocru şi alb (Fig.nr.45).

Bazat pe acorduri de complementaritate, *Portretul istoricului de artă Agata Chifor* (ulei pe pânză, pensulaţie, 40x30cm, 2015) reflectă sensibilitate în sugestia trăsăturilor de fizionomie şi personalitate ale modelului (Fig.nr.46). În aceeaşi sferă de preocupări se integrează lucrările *Femeie în roşu* (ulei pe pânză, pensulaţie, 40x30cm, 2015) şi *Fată în mov*, ulei pe pânză, pensulaţie, 35x24,5cm, 2015 (Fig.nr.44).

Pictorul *Niculae Adel* concepe modernismul în maniera unor experimente cromatice şi formale variate, situate adesea la graniţa dintre figurativ şi abstract. Frecvent, demersul pictural are ca punct de plecare sintetizarea plastică a unor motive inspirate din realitate. Astfel, *câmpia, dealul, cascada, peştera, pădurea, poteca, cuibul cu păsări, floarea, peştele, focul, vulcanul, cristalele, pietrele de râu, mediul acvatic, anotimpurile, elementele naturii,* alături de *compoziţiile conceptuale şi imaginare* devin, fiecare în parte, pretextul unor sensibile metafore picturale, cu o cromatică armonioasă şi extrem de complexă. În compoziţiile abstracte ale pictorului *Niculae Adel* există întotdeauna un mesaj şi o semnificaţie, o idee şi o realitate formulată sintetic, transformată în culoare şi epurată de detaliul nesemnificativ. Referindu-se la maniera în care concepe abstracţionismul, artistul consideră că: "Pe lângă o armonie coloristică adecvată, în pictura abstractă este necesară reflectarea unei viziuni personale asupra unor realităţi, idei, teme, emoţii, sentimente, trăiri. Tabloul trebuie să atragă atenţia, nu numai din punct de vedere coloristic, ci şi din punct de vedere conceptual, astfel încât motivul iniţial de inspiraţie să fie perceptibil la o analiză mai atentă a lucrării ".

"*Cuib cu păsări*" este o temă frecventă, pretext pentru variate abordări plastice, de la tratări cu caracter predominat decorativ până la lucrări abstracte, în care motivul e sugerat într-o manieră sintetică, în cadrul unei compoziţii alcătuite din pete de

culoare. Una din cele mai deosebite lucrări din cadrul seriei este *Păsărea Paradisului la cuib* (ulei pe pânză, şpaclu, 48x37cm, 2014). Printr-un decorativism discret, artistul delimitează pete vii, intense de culoare, ce creează un fundal pentru transpunerea sintetică a păsării şi a crengilor unui copac. Expresivitatea tabloului derivă din sugestia coloristică a exotismului păsării, combinată cu redarea temei într-un limbaj minimalist, concentrat, ca şi în cazul picturii chineze clasice, la câteva elemente de mare expresivitate (Fig.nr.47). *Pasăre la cuib* (ulei pe pânză, tehnică mixtă, 50x40cm, 2014) reflectă o nouă etapă în abstracţia plastică a subiectului. Astfel, pe un fundal alcătuit dintr-un joc de culori intense se profilează imaginea unei scorburi în care se pot distinge, la o privire mai atentă, nişte ochi ce strălucesc în beznă, aluzie la prezenţa puilor şi lângă aceasta- silueta unei păsări cu mâncare în cioc (Fig.nr.48). De mici dimensiuni, *Cuib cu păsări* (ulei pe pânză, tehnică mixtă,19x19cm, 2014) este o altă compoziţie expresivă consacrată temei. Modernismul lucrării, realizată în tehnică mixtă, rezultă din recursul la colaje de material textil şi sfoară aplicată în sugestia cuibului şi a păsării, combinate cu pensulaţia într-o gamă de culori calde (Fig.nr.49).

Abstracţia plastică în domeniul picturii florale este ilustrată de *Floarea Soarelui* (ulei pe pânză, şpaclu, 50x70cm, 2013), o inedită lucrare în acorduri calde de galben şi brun, ce asociază într-o viziune modernă, semi-abstractizată, flori şi pălării uscate pline de seminţe (Fig.nr.50). În *Flori în Paradis* (ulei pe pânză, şpaclu, 60x50cm, 2015), tuşe sintetice de culoare, aşternute cu şpaclul, conturează cu sensibilitate intersectări fugare de corole, în acorduri vii de galben, roz, violet, portocaliu, sugerând o imaginară grădină a *Raiului* (Fig.nr.51).

Realizată în 2016, *Cântecul naturii* (ulei pe pânză, şpaclu, 45x33cm, 2016) este o excepţională compoziţie abstractă, impresionantă prin dezinvoltura tuşelor dinamice, încărcate de pastă. Printr-o multitudine de nuanţe vii, cu acorduri de complementaritate (verde vegetal- roşu-vişiniu) şi accente de alb,

negru, roz-violet, artistul sugerează ritmurile vegetaţiei în alternanţa anotimpurilor, realizând o sugestivă imagine a simfoniei coloristice a naturii (Fig.nr.52).

Printr-o paletă cromatică bogată în culori calde, *Orhidee* (ulei pe pânză, şpaclu, 33,5x40,5cm, 2014) sugerează într-un stil modern atmosfera paradisiacă a pădurilor tropicale, mediul natural de dezvoltare al acestor inedite flori, redate prin pete ample, expresive de roşu scarlet şi englez, violet, portocaliu, galben, ocru, verde smarald. Cea mai abstractă interpretare a temei este evidentă în compoziţia *Orhidee* (ulei pe pânză, şpaclu, 43x35cm, 2015), unde tuşele ample de şpaclu, în nuanţe de ocru, roşu, portocaliu exprimă, asemenea unor mari ochi vegetali, frumuseţea inedită a acestor flori (Fig.nr.53). *Intrare în peşteră* (ulei pe pânză, şpaclu, 48x37cm, 2014) se remarcă prin tuşe largi de şpaclu, dispuse în pete mari de roz, galben, verde, albastru închis. Prin ritmuri ce exploatează fluiditatea culorii, autorul sugerează o deschidere în inima unei stânci (Fig.nr.54).

Prin acorduri plăcute de ocru, combinate cu verde şi roz, lucrarea *Vis* (ulei pe pânză, şpaclu, 70x50cm, 2015) este o incursiune plastică în universul imaginar subconştient, exteriorizat sub forma viselor şi trăirilor asociate acestora. Arabescul petelor de culoare, dispuse în trasee ondulate, lasă să se întrevadă profilul generic a două capete de animal cu ochi mari, materializare plastică a unei virtuale ameninţări sau agresiuni percepute în vis (Fig.nr.55).

De o altă natură este tabloul *Ochii care te privesc şi gura care te bârfeşte* (ulei pe pânză, şpaclu, 70x50cm, 2015), compoziţie încadrabilă în sfera unui abstracţionism geometric. Linii drepte intersectate, trasee colţuroase definesc portretul psiho-mental al persoanei definite de patima calomniei. Ochii malefici de culoare verde iradiază în toate direcţiile săgeţi otrăvite; nasul e înscris într-o succesiune de triunghiuri suprapuse, ce depăşesc limitele normalităţii, iar buzele se contopesc într-un malefic cerc negru din care izvorăsc tăioase arce semicirculare,

ce reflectă energia specifică cuvintelor impregnate de ură, invidie, răutate gratuită (Fig.nr.56).

Un alt gen de abstracţionism este ilustrat de tablourile *ADN* şi *Parcele.* Primul redă expresive spirale în nuanţe de roşu englez, roz, albastru, galben, violet, verde, punctate de nuclee şi linii vagi, ce simbolizează traseele specifice ADN-ului, ulei pe pânză, şpaclu, 50x40cm, 2015 (Fig.nr.57). Într-o manieră similară, lucrarea *Parcele* (ulei pe pânză, şpaclu, 50x40cm, 2015) se caracterizează printr-un expresiv mozaic cromatic în culori vii, reflectând imaginea topografică a unei zone văzute din înaltul cerului (Fig.nr.58). Spre deosebire de lucrările figurative, compoziţiile abstracte reflectă frecvent abordarea unei palete cromatice mai intense, cu nuanţe vii, îndrăzneţe, ce amplifică dinamismul interior al lucrărilor. Dispuse întotdeauna în funcţie de raporturi premeditate de armonie şi dialog cromatic, culorile se întrepătrund direct pe pânză, derivând unele din altele în volute şi ritmuri fluente şi sugestive.

Sinteza cromatică este deopotrivă, nota dominantă a lucrărilor *Energiile Pământului* (ulei pe pânză, şpaclu, 70x50cm, 2015), respectiv *Lumea cristalelor.* Energiile Pământului sunt percepute de către artist ca "un izvor permanent de resurse necesare şi indispensabile vieţii pe pământ". Siena arsă, cărămiziul, verdele, albastrul, roşul şi albul reflectă lumea în continuă metamorfoză din străfundurile pământului, sugerând plastic dinamismul vieţii interioare a *Terrei* (Fig.nr.59).

În *Lumea cristalelor I* (ulei pe pânză, şpaclu, 70x50cm, 2015) artistul sugerează exclusiv prin intermediul culorii, bogăţia şi frumuseţea originară a cristalelor, geneza lor în adâncimile terestre. O varietate de culori strălucitoare, în acorduri bogat nuanţate, cu efecte de preţiozitate cromatică (nuanţe diversificate de roşu, ocru, violet, roz, albastru, verde, portocaliu etc.) sugerează universul de o frumuseţe neasemuită al cristalelor, materializare a perfecţiunii din lumea minerală. Întrepătrunderea cu efecte de fluiditate a nuanţelor, aşternute cu şpaclul în ritmuri

vibrate generează efecte de simbioză similare cu cele din tehnica acuarelei. Predominanța culorilor calde, în acord cu griuri colorate corespunde luminii pure reflectate într-un expresiv mănunchi de fascicule multicolore (Fig.nr.60). De dimensiuni mai mari, *Lumea cristalelor II* (ulei pe pânză, 60x80cm, şpaclu, 2015) are caracterul unui studiu, situat la granița dintre figurativ şi abstract, asupra fascinantului univers al cristalelor naturale. Cu o gamă de culori calde, printr-o succesiune de forme ovale, aplatizate, artistul redă cu expresivitate, structura interioară a unor varietăți de cristale ca agatul, citrinul, malahitul, cuarțul alb şi roz etc (Fig.nr.61).

Lucrarea *Vuietul pădurii* (ulei pe pânză, şpaclu, 40x30cm, 2015) este o inedită abstracție plastică a pădurii. Un joc de forme şi culori ascuțite, întretăiate, dispuse în spirale convergente sugerează în manieră abstractă, expresionistă, interiorul pădurii. Printr-un dialog dintre nuanțe vii de galben, portocaliu, albastru, ocru, alb, roz şi pete negre, neliniştitoare, ascuțite asemenea unor ecouri stridente, artistul conferă conținut plastic temei, redând într-o viziune modernă, integral abstractizată, consecințele interacțiunii dintre forțele elementare ale naturii (Fig.nr.62).

Într-o manieră similară, lucrarea *Drum îngust* (ulei pe pânză, 40x35cm, 2014) este sinteza plastică a unei poteci ce traversează o pădure în nuanțe vii, cu copaci stilizați (Fig.nr.63). *Cheile Bicazului* (ulei pe pânză, şpaclu, 50x40cm, 2013) este o viziune prin excelență abstractă a unui motiv inspirat de peisajul natural al țării, motivul fiind transformat într-o revărsare generoasă de tuşe multicolore, de o suavă armonie coloristică (Fig. nr.64).

Multe din lucrările recente se încadrează în sfera unui abstracționism liric, de o mare armonie cromatică. Artistul experimentează, pe linia deschisă de reprezentanții *simbolismului*[3]

3 Referindu-se la corespondența dintre muzică-poezie-pictură, *Baudelaire* considera că "ar fi cu adevărat surprinzător ca sunetele să nu poată sugera culoarea, culoarea să nu poată da ideea unei melodii, lucrurile exprimându-se

şi teoretizată de *Kandinsky*[4], posibilele corespondenţe picturale dintre muzică şi pictură, în lucrări ce reduc imaginea la esenţă. Abordând un domeniu atât de inefabil şi desprins de realitatea concretă ca muzica, aceste lucrări fac apel prin excelenţă la imaginaţia, intuiţia, fantezia creatoare a artistului. O abstracţie plin excelenţă lirică a culorilor este evidentă în demersul artistului de a transpune în limbaj pictural, armonia efemeră a sunetului, ritmul specific pieselor muzicale, respectiv de a sugera emoţii, sentimente, trăiri cu accepţie universală.

De o mare forţă plastică, aceste lucrări ilustrează teme şi motive muzicale inspirate de celebrele *Anotimpuri* ale lui *Vivaldi, Simfonia a II-a, Simfonia a III-a, Simfonia a V-a, Simfonia a VI-a, Simfonia a VII-a şi a IX-a* de *Beethoven, Sonata Lunii* de *Beethoven, Toccata şi Fuga* de *Bach; Serenada nocturnă, Simfonia nr. 40, Concertul nr. 299 pentru flaut şi harpă* de *Mozart; Beethoven` s Silence, Romanţă siciliană, Emoţii de iarnă, Good morning, my Love* de *Ernesto Cortazar;Baladă pentru Adeline, Mariage d` amour* de *Paul de Senneville; Noapte de vis* de *Franz Gruber, Rapsodia Română* de *George Enescu, Balada* de *Ciprian Porumbescu, La Campanella* de *Franz Liszt, Il Silenzio* de *Nini Rosso, Victory* şi *Fuga* (formaţia *Bond*), *Simfonia albastră* de *Gershvin, Concert pentru pian nr. 21* de *Mozart* etc. În deplin acord cu muzicalitatea pieselor, compoziţiile sunt adevărate simfonii cromatice. Ele exteriorizează într-o formă plenară sensibilitatea sufletească a artistului, exprimată în muzicalitatea pură a acordurilor cromatice. Structura compoziţională şi

---

totdeauna printr-o analogie reciprocă", în *Louis Hautecoeur, Literatură şi pictură în Franţa* (sec. XVII-XIX)

4 *Wassily Kandinsky* (1866-1944), pictor abstract rus, teoretician al abstracţionismului, părintele abstracţionismului liric, asociază culorile şi formele pentru a-şi exprima emoţiile, studiază efectele senzoriale ale culorilor, elaborează o teorie personală a corespondenţei dintre sunet şi culoare (vezi Liviu Lăzărescu, *Culoarea în artă*, Polirom, 2009, p. 47-53; p. 63-66); W. Kandinsky, *Spiritualul în artă*, Ed. Meridiane, Bucureşti, 1994

cromatica tablourilor inspirate de muzică sunt în acord cu trăirea personală, subiectivă a muzicii, reflectând pregnant modernismul viziunii picturale, de factură abstractă. Artistul nu şi-a propus să elaboreze o corespondenţă strictă, ermetică între gama muzicală şi cea cromatică. Cu toate acestea, în cadrul lucrărilor cu temă muzicală, orchestraţia culorilor devine reperul esenţial al imaginii, iar tipurile de tuşă, modalitatea de dispunere a acestora în ritmuri repetitive, în trasee verticale sau orizontale, în secvenţe armonioase, line, vaporoase, aglomerate sau sacadate are o semnificaţie precisă, fiind perfect adaptată conţinutului tabloului. Prin diversitatea expresivă a tuşelor în şpaclu pictorul ilustrează, într-o viziune personală, diferite genuri, stiluri, ritmuri muzicale sau reliefează emoţiile şi trăirile exprimate în respectivele compoziţii muzicale. Statice sau dinamice, fragmentate sau dispuse în trasee ample, sinuoase, ascensionale, orizontale sau circulare, tuşele de culoare se întrepătrund direct pe pânză, cu efecte cromatice atent studiate, în ritmuri lejere ce ilustrează virtuozitatea tehnică a artistului. Deşi realizate în şpaclu, multe lucrări se definesc printr-o inedită simbioză coloristică, cu efecte vaporoase şi transparenţe diafane, ce trimit la lejeritatea şi fluiditatea acuarelei. Modernismul viziunii derivă din capacitatea artistului de a exterioriza un conţinut simbolic de trăiri şi idei prin recursul exclusiv la limbajul emoţional al culorilor şi dinamismul tuşelor.

O parte din lucrări fac referire la tema iubirii (*Sonata Lunii*, *Serenada nocturnă*, *Mariage d' amour*, *Balade pour Adeline*, *Good morning, my Love*). Suave, transparente sau încărcate de pastă, tipologiile de tuşă reflectă, prin orientarea lor predominantă (verticală, ascensională sau dispusă în ritmuri intersectate, repetitive), transpunerea picturală a unui *leit-motiv* muzical, fapt evident în tablourile inspirate de *Oda Bucuriei* de *Beethoven*, *Toccata şi Fuga* de *Bach*, *Balade pour Adeline*, *Beethoven` s Silence* de *Ernesto Cortazar*.

Una din cele mai expresive lucrări inspirate de motive muzicale este *Sonata Lunii* (ulei pe pânză, şpaclu, 70x50cm,

2015).[5] Având ca pretext titlul acordat în 1832 de poetul german *Ludwig Rellstab* celebrei sonate a lui *Beethoven,* artistul realizează o imagine de o mare poezie cromatică a astrului nocturn, o *Lună* plină ce se întrevede tainic, misterios printre nori în nuanţe fin armonizate, dispuse în ritmuri fluide, intersectate vag, de violet, roz, verde-smarald. Pete izolate de galben pal sugerează fasciculele de lumină reflectate de *Lună.* Tuşe largi de şpaclu conferă o tentă vaporoasă conglomeratelor de nori ce traversează suprafaţa astrului. Misterioase reflexe de lumină se întrevăd în spatele perdelei de nori, aluzie metaforică la *Providenţa* divină ce veghează tainic asupra existenţei terestre (Fig.nr.65). *Sonata Lunii II* (ulei pe pânză, şpaclu, 40x35cm, 2015) este o reluare a temei, cu o viziune şi gamă cromatică diferită. Aici *Luna* dă impresia că face mari eforturi pentru a învinge conglomeratele de nori, ce-i împiedică privirea globului terestru. Reflexele ei se răsfrâng în fascicule de lumină argintie, reflectate în nuanţele de alb şi galben pal ale norilor din jur.

În tabloul *Simfonia a II-a* (ulei pe pânză, 60x50cm, şpaclu, 2015) artistul transpune o viziune personală asupra simfoniei cu acelaşi titlu de *Beethoven.* Pictorul ne înfăţişează drama marelui compozitor în momentul de instalare a surdităţii sale,

---

5 *Sonata pentru pian nr. XIV în Do diez minor* (*Sonata quasi una fantasia*), cea mai celebră dintre sonatele lui *Beethoven.* Compusă de artist în 1801 (între prima şi a II-a *Simfonie*), a fost dedicată elevei sale, contesa *Giulietta Guicciardi* în vârstă de 17 ani, de care era îndrăgostit şi cu care nu s-a putut căsători. Sonata reflectă refugiul artistului în muzică, devenită o alternativă şi o soluţie de supravieţuire după drama sentimentală, care s-a alăturat crizei existenţiale, determinate de pierderea progresivă a auzului. *Beethoven* a descris prin melodie, frumuseţea unei nopţi scăldate de razele *Lunii* pentru o tânără oarbă. În 1832, la 5 ani de la moartea lui Beethoven, poetul german *Ludwig Rellstab* a comparat melodia acestei sonate cu lumina lunii reflectată pe un lac elveţian, traversat de o barcă. De atunci piesa este cunoscută ca "Sonata Lunii", https://fr.wikipedia.org/wiki/Sonate_pour_piano_n%C2%BA_14_de_Beethoven. *Sonata Lunii* poartă amprenta zbuciumului lăuntric al artistului "de la contemplarea senină până la limitele disperării"

prin imaginea uşor estompată a unui dragon însângerat, care se luptă cu speranţă şi credinţă pentru a depăşi acest moment tragic şi a conferi un sens vieţii. În acord cu patetismul simfoniei, tabloul conţine pete neliniştitoare de negru şi griuri colorate. La fel ca imaginea simbolică a dragonului, ele evidenţiază tensiunea lăuntrică, drama interioară, profunda tulburare sufletească trăită de *Beethoven* în acea perioadă. Pentru a exprima speranţa şi dorinţa de viaţă a artistului, pictorul recurge la o gamă nuanţată din reflexe de alb, galben, roz, roşu, portocaliu, dispusă sub forma unor tuşe expresive, întretăiate, în ritmuri orizontale şi verticale, în dorinţa de a marca acest moment de răscruce din viaţa artistului (Fig.nr.66).

Lucrarea abstractă *Simfonia a III-a* (ulei pe pânză, 50x40cm, şpaclu, 2015) are ca punct de plecare *Simfonia* cu acelaşi număr de *Beethoven.* Niculae Adel transpune coloristic dinamismul specific simfoniei, dedicate iniţial lui *Napoleon*, o compoziţie ce reflectă reverberaţiile muzicale ale *Revoluţiei Franceze* şi ale campaniilor napoleoniene. Prin intensitatea roşului, în dialog cromatic cu pete de bleumarin, alb, galben, artistul transpune pictural tumultul succeselor militare ale marelui om de stat, dar şi încrederea lui *Beethoven* în destinul eroic al omului (Fig.nr.67). [6]

Inspirat de *Simfonia* cu acelaşi număr de *Beethoven*, tabloul intitulat *Simfonia a V-a* (ulei pe pânză, şpaclu, 70x50cm, 2015) reflectă tranziţia de la rezonanţele grave, profunde şi puternice, sugerate prin negru, cu care debutează simfonia, spre nuanţele subtile de alb, albastru, violet, ocru, ce corespund unei

---

6 Creată între 1802-1804, cea de-a 3-a *Simfonie*, *Eroica* inaugurează seria unor opere pline de dinamism, caracteristice pentru așa-numitul "stil eroic". Compozitorul a dedicat iniţial simfonia generalului *Napoleon Bonaparte*, prim-consul al Republicii franceze, în care a văzut întruchiparea idealurilor Revoluţiei franceze. Revoltat de proclamarea Imperiului francez în 1804, Beethoven a rupt dedicaţia, înlocuind numele *Napoleon* cu fraza " marea Simfonie *Eroica* pentru celebrarea memoriei unui mare om ."

unei muzicalităţi definite prin armonie pură şi serenitate. În acest caz, pictorul intenţionează să redea, prin diversitatea nuanţelor, "tensiunile sufleteşti ale omului, dar şi capacitatea de a le depăşi". Paleta coloristică complexă ilustrează o interacţiune deosebit de expresivă între culorile calde şi cele reci. Pictorul foloseşte aici şi negrul pentru a sugera tonurile grave, intensitatea dramatică a eroului în luptă cu destinul (Fig.nr.68).

Compoziţia intitulată *Simfonia a VI-a* (ulei pe pânză, şpaclu, 60x70cm, 2015) reflectă viziunea artistului asupra celebrei *Pastorale* de *Beethoven*, fiind o celebrare a frumuseţii naturii şi bucuriei vieţii. Bazată pe lirismul evocării naturii, simfonia este alcătuită dintr-o suită de secvenţe muzicale ce redau: *Bucuria venirii la ţară. Scenă la pârâu. Veselă petrecere ţărănească. Furtuna. Cântecul păstorilor: bucuria trecerii furtunii.* Inspirat de muzicalitatea şi temele specifice simfoniei, pictorul *Niculae Adel* reprezintă în prim-plan imaginea expresivă a unui pârâu. Cerul învolburat din stânga compoziţiei, cu nori ce anunţă venirea furtunii, contrastează cu serenitatea şi limpezimea secvenţei din dreapta. Din mişcarea învăluitoare a norilor se desprinde portretul sintetic al unor entităţi astrale, ce veghează asupra proceselor atmosferice. În timp ce prima entitate, în nuanţe închise de vişiniu, violet şi albastru are o figură mai încruntată, în acord cu natura tensionată, explozivă a fulgerelor şi trăznetelor, cea de-a doua entitate priveşte cu atenţie înseninarea treptată a naturii, sugerată prin luminozitatea şi transparenţa culorilor. În dreapta compoziţiei, nuanţe vaporoase de verde sugerează prezenţa copacilor, în timp ce pete circulare de alb redau într-o manieră abstractă hora oamenilor în mijlocul naturii. Armonia propagată de cântecele melodioase ale sătenilor e sugerată prin nuanţe diafane de portocaliu. Un fragment de partitură, pictată simbolic în colţul stâng este o aluzie la identificarea piesei muzicale (Fig.nr.69).

Tabloul *Simfonia a VII-a* (ulei pe pânză, şpaclu,50x-40cm, 2015) reflectă pictural, printr-o confruntare bine dozată a

culorilor calde şi reci, momentul de echilibru sufletesc atins de *Beethoven*, victoria artistului în confruntarea cu marile încercări ale vieţii, redescoperirea bucuriei ca dimensiune şi sens al existenţei. [7] *Leit-motivul* simfoniei e evocat prin tuşe largi de culoare contrastantă, dispuse ritmic în trasee ascensionale. Câteva note muzicale din simfonie sunt redate simbolic, ca aluzie la titlul şi conţinutul tabloului (Fig.nr.70).

Lucrarea intitulată *Simfonia a IX-a* (ulei pe pânză, şpaclu, 70x50cm, 2015) [8] ilustrează pictural, în acord cu celebra simfonie, starea de beatitudine şi speranţă a lui *Beethoven*, sentiment sugerat cu maximă expresivitate în grandiosul final coral, imn al bucuriei şi înfrăţirii omenirii, bazat pe versurile lui *Friedrich Schiller* (aşa-numita *Odă a Bucuriei*). Acest sentiment de bucurie şi plenitudine a vieţii triumfătoare e evocat de artist prin tuşe largi, explozive, ca lava unui vulcan, în nuanţe calde de galben, alb, portocaliu şi roşu, în acord cu griuri calde. În opinia pictorului, culorile şi tipologia tuşei ilustrează "explozia de bucurie a vieţii ce lasă în urmă toate nemulţumirile sufleteşti"(Fig. nr.71).

Inspirat de celebrul colind de *Crăciun* al lui *Franz Gruber* [9], tabloul *Noapte de vis* (ulei pe pânză, şpaclu, 60x50cm, 2015) transpune în tuşe largi, sintetice miracolul *Naşterii Domnului*, ce constituie subiectul piesei. Lipsită de personaje, lucrarea sugerează momentul spiritual de aşteptare a unui eveniment important din istoria umanităţii. Întreaga semnificaţie a eveni-

---

7 George Bălan, *Meditaţii beethoveniene*, Ed. Albatros, 1969-1970, p. 130

8 Culme a simfonismului beethovenian, creată în 1824

9 *Noapte de vis*, în germană *Stille Nacht, heilige Nacht*, literal *noapte tăcută, noapte sfântă* este un cântec de *Crăciun*. Versurile originale, scrise în germană de *Joseph Mohr* (în 1816), au fost tranpuse în melodie în 1818 de austriacul *Franz X. Gruber (1787–1863)*, organist al bisericii *Arnsdorf*. Piesa a fost interpretată prima oară la 24 decembrie 1818, în ajun de *Crăciun*, la Biserica *Sf. Nicolae* din micul oraş *Oberndorf* (la 17 km de Salzburg). Cântecul a fost tradus în 130 de limbi şi circulă în peste 300 de variante, https://en.wikipedia.org/wiki/Silent_Night

mentului este concentrată în imaginea cerului, uşor învolburat de mişcările line ale norilor în nuanţe de albastru-violet, prin care artistul exprimă starea emoţională de bucurie adusă de marea sărbătoare creştină. Luna trimite raze puternice şi misterioase peste întreg universul, veghind tainic asupra miracolului ce urmează să se manifeste (Fig.nr.72).

Seria celor patru tablouri pe tema *Anotimpurilor lui Vivaldi* este în deplin acord cu viziunea pictorului *Niculae Adel*, în opinia căruia " resursele inepuizabile ale peisajului rezultă din posibilitatea oferită artistului de a eterniza frumuseţea momentului de tranziţie de la o stare vizuală şi afectivă la alta, sub efectul luminii, ce se revarsă diferit asupra sa". La fel ca şi concertele vivaldiene pe tema succesiunii anotimpurilor[10], cele patru secvenţe picturale ilustrează într-o manieră sintetică, abstractă, dinamismul interior al proceselor ce guvernează viaţa naturii.

Cea mai relevantă lucrare din acest punct de vedere este *Primăvara* (ulei pe pânză, şpaclu, 60x50cm, 2015). Prin pete de culoare şi tuşe dinamice, suprapuse, artistul sugerează geneza vieţii vegetale, începutul vieţii după o perioadă de stagnare a naturii. Tonalităţi vii, optimiste de verde, ocru, cărămiziu, siena arsă corespund unei palete încărcate emoţional de speranţa şi bucuria vieţii, în acord cu ritmurile specifice celebrei piese de *Vivaldi*. Chemată la o nouă existenţă, creşterea vegetală ocupă

---

10 *Cele patru anotimpuri*, numele dat celor 4 celebre concerte pentru vioară create de muzicianul baroc, de origine veneţiană *Antonio Vivaldi* (1678-1741); compoziţiile sunt însoţite de 4 sonete atribuite lui *Vivaldi*, ce descriu derularea anotimpurilor. Ele au o simbolistică ezoterică complexă, cu corespondenţe în alchimie referitoare la cele 4 faze ale oricărui ciclu al vieţii: primăvara corespunde începuturilor, copilăriei, trezirii soarelui şi întregului univers natural; vara simbolizează tinereţea, soarele ajuns la zenith, un moment de plenitudine; toamna este timpul culegerii roadelor, dar şi al regretelor, în care soarele începe să se ascundă; iarna aduce cu sine încetinirea procesor vitale, intrarea naturii într-o stare de hibernare, dar în acelaşi timp de pregătire pentru o nouă primăvară (http://kulturica.com/k/musique/quatre-saisons/)

două treimi din suprafaţa lucrării. În ritmuri dinamice, ascensionale, printr-un mozaic de tuşe multicolore, ea dă senzaţia că invadează cerul, care devine neîncăpător în faţa exploziei ce defineşte renaşterea naturii. Artistul rezumă plastic într-o viziune sintetică, fenomenele specifice lumii vegetale, care îşi manifestă capacitatea latentă de regenerare după deşteptarea din somnul hibernal al îngheţului (Fig.nr.73).

Realizată în planuri mari de culoare expresivă, *Vara* (ulei pe pânză, şpaclu, 60x50cm, 2015) este abstracţia plastică a celui mai solar anotimp. Pictată în tuşe ample de şpaclu, în nuanţe diversificate de ocru, compoziţia sintetizează atmosfera toridă a unei zile de vară, prin imaginea unor lanuri de grâu, orz şi secară, ce formează la adierea vântului, unduitoare valuri de galben şi portocaliu; ele sunt îmbogăţite cu pete vagi de verde, vişiniu, brun, ce sugerează tufişuri şi smocuri de răchită. Dispuse în secvenţe largi, în partea superioară a lucrării, pete expresive de roz-violet în combinaţie cu albastru, redau plastic imaginea cerului cu nori ce anunţă o ploaie torenţială de vară. Culorile prin excelenţă solare (galben, portocaliu, roşu), în contrast cu accentele de verde, roz-violet, albastru transpun în limbaj abstract imaginea unei zile calde, încremenite în liniştea de dinaintea furtunii. Abstracţie plastică a celui de-al doilea concert vivaldian, *Vara* se concentrează în galbenul dominant al compoziţiei, aluzie la forţa astrului ce întreţine viaţa universului natural (Fig.nr.74).

Lucrarea *Toamna* (ulei pe pânză, şpaclu, 60x50cm, 2015) ilustrează vibraţia coloristică a anotimpului printr-o revărsare generoasă de culori calde: ocru, verde, portocaliu, galben, în asociere cu albastrul stins, albul şi violetul, cu reflexe roz al cerului. Acesta se uneşte la orizont cu pământul, contopindu-se într-o atmosferă coloristică sensibilă şi caldă, cu tranziţii fine, învăluitoare de mov şi galben (Fig.nr.75).

În acord cu expresivitatea muzicii lui *Vivaldi*, tabloul *Iarna* (ulei pe pânză, şpaclu, 60x50cm, 2015) reflectă o etapă în

care viaţa intră într-o perioadă de regres, de hibernare, dezvăluind doar peisajul amorţit, rece, cuprins de o linişte cristalină, sugerată prin griurile multicolore ale zăpezii şi cerului. Viziunea sintetică, de o mare expresivitate plastică a peisajului amorţit permite multe sugestii interpretative din punct de vedere formal. Nuanţe fin prelucrate de alb sugerează culmea lină a unui deal, redat în contrast cu pământul îngheţat din prim-plan, în acorduri de albastru deschis cu irizaţii de roşu, cărămiziu şi brun (Fig. nr.76).

Prin lucrarea intitulată *Toccata*[11] (ulei pe pânză, şpaclu, 70x50cm, 2015), aluzie la celebra piesă de *Bach*, artistul sugerează atmosfera interiorizată a vieţii monahale, a slujbelor desfăşurate în acordurile sunetului de orgă. Gama cromatică bogată, cu nuanţe de mare fineţe, e dispusă în ritmuri sacadate, ce corespund stilisticii specifice *Toccatei* lui *Bach*, una din cele mai renumite piese compuse pentru orgă. Prin intermediul temei, pictorul îşi propune să exprime cromatic tranziţia sufletească a credinciosului din biserică de la o stare de pace interioară la zbuciumul omului ce se simte împovărat de greutatea greşelilor făcute de-a lungul vieţii. În câmpul dens al tuşelor suprapuse, intersectate în ritmuri întrerupte cu efect plastic, se poate percepe în partea superioară a lucrării, o cruce-aluzie la *Mântuirea* sufletului ca semnificaţie mistică a lucrării. Lucrarea reflectă dimensiunea profund religioasă a creaţiei lui *Bach*, sensul conferit de acesta muzicii "ca armonie agreabilă în onoarea lui *Dumnezeu* şi desfătarea permisă sufletului"(Fig.nr.77). [12]

11 *Gérard Denizeau* consideră că geniul lui *Bach* se dezvoltă complet în cadrul „*Fugii*"; aceasta devine sub pana sa forma desăvârşită a unei gândiri transcendente (Gérard Denizeau, *Să înţegem şi să identificăm genurile muzicale*, Larousse Bordas, 1997, p. 112)

12 Intim legată de serviciul liturgic, muzica lui *Bach* redă "omul cu toate îndoielile, cu nesfârşitele sale ispite şi căderi", în cadrul unei opere dedicate preaslăvirii lui *Dumnezeu* şi înălţării spirituale a omului (Apud George Pascu, Melania Boţocan, *Carte de istorie a muzicii*, Vol I, Ed. Vasiliana 98, Iaşi, 2003, p. 159-160)

Inspirat de motivul celebrei piese de *Mozart*, tabloul *Serenada nocturnă* (ulei pe pânză, şpaclu, 60x50cm, 2015) [13] este o metaforă a iubirii, în accepţia lui *Dante* de sentiment care "pune în mişcare cerul şi stelele".[14] Cu caracter simbolic, compoziţia reprezintă cerul înstelat străbătut de nori, printre care se întrevede astrul nopţii, ce trimite spre pământ învăluitoare raze de lumină selenară. În dreapta o fiinţă verde, venită din astral (extraterestră) ascultă cu multă atenţie sunetele vibrante şi calde. Provenite din registrul terestru, sunetele diafane urcă spre cer, contopindu-se cu şuvoiul de lumină al *Lunii*, semn că aceasta veghează starea emoţională de iubire, intensificându-i dimensiunea tainică (Fig.nr.78).

Interpretare picturală a piesei muzicale cu aceeaşi denumire de *Paul de Senneville*[15], *Mariage d'amour* (ulei pe pânză, şpaclu, 60x50cm, 2015) are ca element specific utilizarea unor culori vii, îndrăzneţe, intense, dispuse în tuşe ample de şpaclu, ce descriu trasee în formă de flacără. Imaginea centrală simbolizează o pasăre exotică cu ciocul deschis, aluzie la faptul că îşi cheamă partenera în triluri variate. Întreg ansamblul compoziţiei sugerează într-o manieră abstractă exotismul vieţii din "paradisul păsărilor şi al florilor". Stânga jos e sugerată o floare roşie, metaforă a iubirii (Fig.nr.79).

Balade pour Adeline (ulei pe pânză, şpaclu, 50x40cm, 2015)[16] este o lucrare inspirată de piesa cu acelaşi ţitlu, compusă

---

13 *Mica Serenadă* (în germană *Eine kleine Nachtmusik*), simfonie de mai mici dimensiuni, lucrare pentru orchestră de cameră compusă de *Wolfgang Amadeus Mozart*. Terminată la 10 august 1787, în perioada în care *Mozart* lucra la al doilea act al operei *Don Giovanni*, lucrarea este cunoscută sub denumirea de *Serenada nr.13 pentru coarde în Sol Major, KV 525, https://ro.wikipedia.org/wiki/Mica_serenad%C4%83*

14 Dante, *Divina Comedie, Paradisul (https://ro.wikipedia.org/wiki/Divina_Comedie)*

15 *Paul de Senneville* (1976-), compozitor francez contemporan, autorul a peste 400 de melodii interpretate de *Richard Clayderman*

16 *Balade pour Adeline*, piesă muzicală compusă pentru pian în 1976 de

de pianistul francez *Paul de Senneville* pentru fiica sa *Adeline*. În dreapta compoziţiei, în registrul inferior, e redată în manieră uşor abstractă, o tânără cu faţa îmbujorată de dragoste. Artistul pune accent asupra părului auriu, acoperit cu un voal alb de mireasă, ce cade în ritmuri ample, substituindu-se siluetei. În stânga compoziţiei sunt transpuse plastic, prin intermediul unor tuşe verticale, în nuanţe sensibile de roz, galben, portocaliu, sunetele unei melodii de dragoste adresate tinerei. Cerul înstelat, cu urme vagi de nori, are ca element central o misterioasă *Lună* plină. Simbolizând forţa propagării sentimentului de dragoste, dimensiunea cosmică a acestuia, astrul nocturn atrage privirea fetei amplificând romantismul imaginii (Fig.nr.80).

Compoziţia *Beethoven' s Silence* reflectă viziunea artistului asupra piesei muzicale omonime a lui *Ernesto Cortazar* II[17](ulei pe pânză, şpaclu, 60x50cm, 2015).Tabloul descrie momentul în care întunericul avansează treptat, învăluind natura într-o stare paroxistică de linişte şi tulburare, ce reflectă momentul de instalare a surdităţii lui *Beethoven*. Lumina reflectată de *Lună* exprimă ideea că speranţa nu dispare nici în momentele cele mai cumplite de deznădejde, disperare sau tristeţe. Paleta este bogată în griuri multicolore, cu reflexe violete (Fig.nr.81).

Romanţă siciliană (ulei pe pânză, şpaclu, 50x40cm, 2015) este o lucrare abstractă, în culori vii, cu tuşe fluente, dinamice, ce reflectă viziunea artistului asupra unei cunoscute piese romantice din creaţia lui *Ernesto Cortazar* II (Fig.nr.82). Din seria lucrărilor inspirate de creaţia muzicală a acestuia fac parte, deopotrivă, lucrările *Emoţii de iarnă* şi *Good morning, my Love*.

Paul de Senneville ca omagiu adus fiicei sale nou- născute, *Adeline*. Prima înregistrare a fost realizată de renumitul pianist şi compozitor contemporan francez *Richard Clayderman* , creatorul stilului muzical *New Romantic*

17 Ernesto Cortazar II (1940-2004), renumit pianist şi compozitor contemporan mexican, autorul pieselor *Beethoven` s Silence, Romanţă siciliană, Emoţii de iarnă, Good morning , my Love* etc., autor al coloanelor sonore ale multor filme contemporane.

În tabloul *Emoţii de iarnă* (ulei pe pânză, şpaclu, 60x50cm, 2015), suave nuanţe de alb, în amestec cu roz şi albastru deschis, cu vagi urme de galben şi verde descriu pe pânză traseele unor arce semicirculare intersectate în ritmuri expresive prin care artistul rezumă plastic poezia rece a anotimpului, lumina cu accente de roz-violet a amurgului înfrigurat (Fig.nr.83). *Good morning, my Love* (ulei pe pânză, şpaclu, 50x40cm, 2015) sugerează tema iubirii prin imaginea plină de lirism a unui răsărit de soare pe culmea unui deal. Razele benefice aducătoare de lumină, viaţă, bucurie, cu traseul marcat prin fine incizii în pastă, se revarsă atât spre pământ, cât şi spre cerul, de o mare poezie cromatică. Redat în tuşe largi de şpaclu, în nuanţe pastelate de albastru, violet, roz, acesta ocupă peste două treimi din suprafaţa pânzei (Fig.nr.84).

Lucrarea *Rapsodia Română* (ulei pe pânză, şpaclu, 60x50cm, 2015) este o imagine picturală, de o viziune modernă, sintetică, inspirată de renumita simfonie a lui *George Enescu.* [18] Privite în dialogul lor plastic, culorile sugerează sensibilitatea sufletului românesc, folclorul şi cultura poporului român. Paleta bogată exprimă un raport echilibrat între culorile calde şi reci, asociate într-un lirism clasic, ce aminteşte de ritmurile marcate de tradiţia folclorică ale simfoniei enesciene. Cromatica vie, intensă reflectă în manieră sintetică, abstractizată, concepţia despre viaţă şi frumos a poporului român. Compoziţia evidenţiază cele trei culori ale steagului românesc, vibrate de o gamă largă de nuanţe vii: albastru de Prusia, verde, roşu, portocaliu, galben, violet, ocru şi alb, ce ilustrează cromatic varietatea folclorului românesc (Fig.nr.85).

O altă compoziţie abstractă, inspirată de muzica românească este tabloul *Balada* (ulei pe pânză, şpaclu, 60x50cm,

---

18 *George Enescu* (1881-1955), renumit muzician, compozitor, violonist, pianist şi dirijor român, cu studii la Viena şi activitate muzicală în România şi Franţa

2015), având ca motiv *Balada* lui *Ciprian Porumbescu*[19]. Pictorul sintetizează plastic celebra compoziţie muzicală, inspirată din doină, creaţie specific românească, în care se coexistă o gamă de trăiri şi sentimente proprii acestui popor, ca dorul, tristeţea, suferinţa, iubirea. În centrul tabloului se regăsesc porţiuni ample de culoare unitară, făcând perceptibil, la o privire mai atentă, un simbolic steag naţional. Pete divergente, dinamice, intersectate într-un joc dinamic al tuşelor simbolizează ritmul specific dansurilor populare româneşti. Nuanţele bogate de roşu, portocaliu, alb, roz, negru, albastru deschis, brun şi verde definesc viziunea artistului asupra vieţii şi folclorului acestui popor. O serie de incizii verticale în pastă simbolizează vibraţia particulară a corzilor de vioară, instrument-simbol al celebrei piese muzicale româneşti (Fig.nr.86).

O parte din lucrările cu teme muzicale se definesc prin coexistenţa armonioasă a unor elemente figurative simbolice cu fundaluri interpretate abstract. Aceste tablouri redau central instrumente muzicale relevante pentru piesa respectivă: harpă, pian, vioară, trompetă, clopoţel şi vioară electrică. Din creaţia mozartiană, artistul a transpus într-o lucrare figurativ-abstractă, *Concertul nr. 299 pentru flaut şi harpă* (ulei pe pânză, şpaclu, 70x60cm, 2015). În centrul tabloului, pe un fundal în acorduri diafane de roz-portocaliu, galben, violet şi verde deschis, e redată imaginea expresivă a unei harpe cu coardele fin incizate în pastă. O succesiune de linii paralele, incizate şi arcuite expresiv, contribuie la sugestia ritmului armonios al piesei muzicale (Fig. nr.87).

În aceeaşi categorie se integrează compoziţia inspirată de suita de concerte vivaldiene *La Stravaganza*[20] (ulei pe pânză, şpaclu, 40x50cm, 2015). Artistul redă central, în prim-plan, o vioară, simbol al dominantei muzicale a concertelor. Ea este

---

19 *Ciprian Porumbescu* (1853-1883), renumit compozitor român, cu studii la Viena, autorul celebrei *Balade pentru vioară şi orchestră*

20 Suită de 12 concerte compusă de celebrul muzician *Antonio Vivaldi*

înconjurată radial de o mulţime de trasee circulare incizate, ce exprimă cu o deosebită forţă plastică, rezonanţa proprie sunetelor produse de arcuşul viorii (Fig.nr.88).

Un fragment din claviatura unui pian e redat simbolic în colţul unei compoziţii abstracte, ilustrând viziunea artistului asupra *Simfoniei nr. 40* de *Mozart* (ulei pe pânză, şpaclu, 50x40cm, 2015). Expresive arce semicirculare incizate în pasta multicoloră, sunt aluzii la rezonanţa specifică muzicii de orchestră. O multitudine de tuşe fragmentate, divers colorate, simbolizează notele muzicale, armonia inefabilă a sunetelor difuzate în spaţiu (Fig.nr.89).

Piesa muzicală *La Campanella* de *Franz Liszt* (ulei pe pânză, şpaclu, 50x40cm, 2015) i-a inspirat artistului o lucrare plină de sensibilitate. Realizat în armonii de culori vii, în nuanţe calde de roşu, galben, cu accente discrete de roz, violet şi albastru, tabloul cu acelaşi titlu are în centru imaginea suavă a unui clopoţel. Acesta, la fel ca şi fragmentele de partitură transpuse pictural, este o aluzie la fineţea sunetului reprodus în compoziţia pentru pian a lui *Liszt* (Fig.nr.90).

În aceeaşi categorie a compoziţiilor figurativ-abstracte se integrează lucrarea *Il Silenzio* (ulei pe pânză, şpaclu, 50x40cm, 2016), viziune picturală asupra celebrei piese pentru trompetă compusă în 1965 de *Nini Rosso*[21] şi *Guglielmo Brezza*. O combinaţie de tuşe vaporoase în tonurile intense ale culorilor primare, asociate cu tuşe fluente de verde oliv, alb, violet, portocaliu deschis sunt dispuse cu lejeritate în ritmuri ascensionale, ce transpun pictural rezonanţa sunetului de trompetă; o mică trompetă e redată în colţul drept al lucrării, ca simbol al renumitei piese muzicale (Fig.nr.91).

Tablourile *Victory* şi *Fuego* sunt excepţionale prin viziunea modernă, reflexie picturală a muzicalităţii pieselor interpretate de renumita formaţie *Bond*. Lucrarea *Victory* (ulei pe pânză,

---

21 *Raffaelle Celeste Rosso* (1926-1934), renumit compozitor şi trompetist italian, autorul celebrei piese pentru trompetă *Il Silenzio*

şpaclu, 50x40cm, 2016) se remarcă prin dinamismul tuşelor vaporoase, fluiditatea culorilor vii, îndrăzneţe, ce se suprapun cu mare expresivitate şi spontaneitate (roşu aprins, verde, galben, portocaliu, roz). Ele sunt întretăiate de fragmente de partitură incizate în pastă, ce exprimă vibraţia undelor sonore ale renumitei piese muzicale[22] (Fig.nr.92). Chitara electrică schiţată în colţul drept al lucrării este o discretă aluzie figurativă la piesa şi formaţia care se identifică cu aceasta. De aceeaşi factură este tabloul *Fuego* (ulei pe pânză, şpaclu, 50x40cm, 2016), în care ritmuri sinuoase, cu accente vaporoase, fluide de galben, portocaliu, în acord cu nuanţe plăcute de roz şi mov, ilustrează viziunea artistului asupra piesei (Fig.nr.93).

Lucrarea *Simfonia durerii*[23] (ulei pe pânză, şpaclu, 67x61cm, 2016) este o compoziţie abstractă simbolică inspirată artistului de cartea istoricului Dr. Cristina Puşcaş, *Iadul roşu în oraşul de pe Criş*. Într-o gamă cromatică paroxistică, de factură expresionistă, tabloul reflectă viziunea pictorului asupra ororilor regimului comunist, a terorii şi represiunii instituţionalizate. Prin tuşe dinamice, în culori intense şi ritmuri torsionate, artistul sugerează imensitatea suferinţelor fizice, morale, psihice trăite de deţinuţii politici în închisorile regimului. În această masă amplă de culoare se pot distinge vag, la o privire mai atentă, siluetele gri, desfigurate de suferinţă, lipsite de detalii anatomice ale deţinuţilor supuşi torturii. În colţul superior, în stânga compoziţiei e reprezentată o fereastră cu gratiile incizate în pastă, unica sursă de lumină şi singurul element de legătură între infernul din închisoare şi lumea exterioară. Pe fundalul acesteia e proiectată o cruce aurie dinspre care se revarsă în interiorul celulei de în-

---

22 *Bond*, cvartet de coarde anglo-australian, promotorul unui mixaj nonconformist de muzică clasică, latino, folk, jazz şi al conceptului de *sound* electric
23 Lucrare donată *Muzeului memorial dedicat rezistenţei şi represiunii în Bihor*, *Cetatea Oradiei*, vezi *O donaţie specială, Simfonia durerii pentru memorialul rezistenţei şi represiunii* (R.C.), în *Crişana*, Anul LXXI, Seria a treia, nr. 7564, 18 ianuarie 2016, p. 2

chisoare, razele soarelui redate sub forma unui fascicul de lumină divină, aluzie la credinţa creştină ca unic izvor de speranţă, libertate interioară şi supravieţuire. Petele roşii sunt un simbol al martiriului şi al capacităţii de sacrificiu în numele unei idei, galbenul simbolizează spiritualitatea, verdele-speranţa. Porţiunile de culoare neagră sunt un substitut al torţionarilor din închisoare, o aluzie la dimensiunea malefică a acestora (Fig.nr.94).

Tabloul intitulat *Scherzo* (ulei pe pânză, şpaclu, 50x40cm, 2016), aluzie la creaţia muzicală a lui *Paganini*, este de asemenea o inedită viziune plastică, de factură abstractă. Artistul simbolizează cromatic, dar şi prin vibraţiile specifice ale tuşelor de şpaclu, combinate cu pensulaţie, particularităţile sonore ale celebrelor piese compuse pentru vioară de *Paganini* (Fig.nr.95).

O altă lucrare, excepţională prin viziunea cromatică abstractă este *Concert pentru pian nr. 21* (ulei pe pânză, şpaclu, 62x60cm, 2016). Tabloul reflectă interpretarea coloristică a celebrei piesei pentru pian de Mozart. Culori contrastante, dispuse în tuşe largi, de o rafinată armonie coloristică sunt reunite într-o inefabilă viziune modernistă, în asociere cu trasee incizate în pastă (Fig. nr. 96).

Hava Nagila (ulei pe pânză, şpaclu, 49,5x35,3cm, 2016) ilustrează într-o viziune abstractă, simbolică celebra piesă din creaţia muzicală a artistului Abraham Zevi Idelshon(1882-1938). Tuşele dispuse ascensional formează simbioze coloristice expresive.Asemenea traseelor semicirculare incizate în pastă, ele transpun coloristic muzicalitatea plină de armonie a piesei (Fig.nr. 97).

Un alt tablou ce conţine un mesaj filosofic este *Paleta cromatică a vieţii* (ulei pe pânză, şpaclu, 69x59cm, 2016). Printr-o concentrare maximă de tuşe colorate, în nuanţe vii, cu acorduri complementare, lucrarea sintetizează plastic plenitudinea vieţii, cu multiplele ei faţete. Tabloul simbolizează printr-o explozie de culoare, ce se revarsă în tuşe dinamice, sinuoase, extraordinara diversitate a oamenilor, experienţelor, trăirilor şi

sentimentelor.

O altă lucrare cu caracter imaginativ, relevantă pentru abstracţia conceptuală şi coloristică este *Navă spaţială pe Marte* (ulei pe pânză, şpaclu, 66x61cm, 2016), o metaforă plastică modernă a spaţiului cosmic. Prin tuşe dinamice, într-o multitudine de acorduri pastelate, dar mai intense decât în cazul picturii figurative, artistul redă la baza lucrării solul planetei roşii. Tuşe vaporoase, în asocieri cromatice nuanţate, pline de armonie, sugerează nebuloasa spaţiului cosmic; pe fundalul acesteia e proiectată imaginea unei nave spaţiale în tonuri de roşu-violet, cu reflexe specifice de lumină, ce se mişcă pe orbita planetei. Tabloul impresionează prin expresivitatea sugestiei coloristice şi formale a temei (Fig.nr.98).

Tabloul *Caractere* (ulei pe pânză, şpaclu, 60x50cm,2016) se integrează în aceeaşi sferă tematică cu lucrarea *Ochii care te privesc şi gura care te bârfeşte.* Într-o gamă largă de culori pastelate, în tuşe largi, divergente, se pot observa, la o privire mai atentă, un portret feminin şi o jumătate de portret masculin. Tuşele de culoare sintetice asociază în manieră abstractă, un dublu portret, feminin şi masculin al omului mediocru. Ochii cu expresivitate caracterologică definesc particularităţile unei fiinţe definite psihologic prin invidie, neputinţă, curiozitate şi perfidie, la fel ca şi o predispoziţie înnăscută spre calomnierea celor din jur (Fig.nr.99).

Lucrarea abstractă *Privind în urmă* (ulei pe pânză, şpaclu, 50x40cm, 2016) este o metaforă a vieţii, fiind o pictură conceptuală modernă, cu un conţinut de idei similar tabloului *Paleta cromatică a vieţii.* În partea superioară a lucrării, din fragmente de tuşe abstracte, se conturează la o privire mai atentă, un portret masculin cu trăsăturile sumar schiţate, ce rezumă plastic semnificaţia filosofică a lucrării. Portretul întruchipează perspectiva contemplativă a personajului asupra vieţii, cu bogăţia ei specifică de evenimente, trăiri, sentimente, emoţii şi împliniri (Fig. nr.100).

Babylon, 2016 (ulei pe pânză, şpaclu, 40x30cm, 2016) este o compoziţie abstractă ce ilustrează viziunea artistului asupra schimbărilor recente intervenite pe scena politică europeană odată cu fenomenul migraţiilor. Tema e redată prin tuşe largi, expresive de şpaclu, în nuanţe complexe, diversificate, ce sugerează în manieră abstractizată, sintetică, multitudinea interferenţelor etnice, culturale, confesionale şi lingvistice (Fig.nr.101).

Tema corespondenţei armonice dintre muzică şi pictură e reluată de artist în modalităţi inedite de expresie, evidente în compoziţia *Simfonia albastră* (ulei pe pânză, şpaclu, 56x46cm, 2016), interpretare picturală a celebrei piese muzicale de Gershwin[24]. Compoziţie picturală pe tema unei dominante cromatice, lucrarea se remarcă printr-un dinamism interior derivat din combinaţia tuşelor curbate. Ele se intersectează expresiv, într-o ritmică circulară, în cadrul unui dialog bine dozat al diferitelor nuanţe de albastru, culoarea cea mai activă din punct de vedere spiritual (Fig. nr. 102).

În sfera abstracţiei coloristice pure se încadrează tablourile *Simfonie în mov*, respectiv *Simfonia culorilor*:

Simfonie în mov (ulei pe pânză, şpaclu, 60x50cm,2016) se remarcă prin armonia nuanţelor derivate din combinaţii de mov-alb-roz, în trasee arcuite expresiv, dispuse ritmic pe întreaga suprafaţă a pânzei (Fig.nr.103). Aceeaşi impresie de pură armonie cromatică se desprinde din lucrarea *Simfonia culorilor* (ulei pe pânză, şpaclu, 47,5x37,5cm,2016) a cărei denumire sintetizează preocuparea pentru abstractizarea integrală a pânzei, reflectată în expresivitatea jocurilor de forme şi culori devenită un scop în sine al imaginii plastice. Multitudinea culorilor suprapuse, în raporturi de complementaritate se îmbină într-un dialog armonic al nuanţelor pastelate (Fig.nr.104). Ambele lucrări se definesc printr-un expresiv dinamism interior, derivat din geometrismul liniilor şi traseelor de culoare. Lipsa referinţei la re-

---

24 *Simfonia albastră*, renumită piesă muzicală pentru pian şi orchestră a compozitorului american *George Gershwin* (1898-1937)

alitatea recognoscibilă denotă o nouă fază în abstractizarea şi conceptualizarea discursului plastic.

Tabloul intitulat *Haos* (ulei pe pânză, şpaclu, 50x35cm, 2016) se integrează în aceeaşi sferă tematică cu lucrarea *Babylon*. Prin tuşe dinamice, în acorduri cromatice pastelate, în ritmuri circulare ample, intersectate, artistul sugerează efectele migraţiei asupra politicii, mentalităţii şi vieţii europene (Fig.nr.105).

O altă lucrare de abstracţie plastică este *Luminile Oraşului* (ulei pe pânză, şpaclu, 31x26cm, 2016), viziune abstractizată, subiectivă a unei străzi în perspectivă. Prin mozaicul policrom al tuşelor expresive (galben, verde, roz, alb, mov, roşu, portocaliu), artistul sugerează cromatic ambianţa nocturnă a vieţii urbane, tabloul fiind o inedită metaforă plastică a luminilor proiectate de ferestrele şi reclamele magazinelor (Fig.nr.106).

Compoziţia *Simfonia Pământului* (ulei pe pânză, şpaclu, 39x34cm, 2016) are ca motiv central globul terestru cu rezonanţa sa specifică, parte a armoniei cosmice universale. Pământul e sugerat coloristic în partea dreaptă de jos a tabloului, surprins ca o planetă dinamică, în mişcarea sa de rotaţie, în raport cu celelalte planete, realizând "subtile melodii divine", redate prin nuanţe calde de galben, ocru, portocaliu, roşu şi verde. Pete de alb şi negru în mişcări eliptice sugerează vibraţia simfonică a planului astral în ansamblul său. Tabloul prezintă o gamă multiplă de culori pastelate, armonizate cu o mare forţă expresivă (Fig. nr. 107).

Lucrarea *Punct şi de la capăt* (ulei pe pânză, şpaclu, 44,5x32cm, 2016) este o compoziţie conceptuală, filosofică referitoare la posibilităţile nelimitate (fizice, psihice, spirituale) ale fiinţei umane de a-şi schimba situaţia existenţială. În condiţii nefavorabile, fiinţa umană are capacitatea de a pune punct situaţiei prezente şi de a crea un nou început. Pe un fond galben pal, tabloul prezintă o pată de culoare verde deschis- simbolizând speranţa omului în demersurile sale şi un punct de culoare neagră, reprezentând sfârşitul momentului. În partea de jos

a tabloului, o pată de culoare roşie, întretăiată orizontal dc linii drepte paralele indică voinţa persoanei de a continua procesul vieţii sale sub o altă formă de exprimare (Fig. nr. 108).

Tabloul *La răscruce de drumuri* (ulei pe pânză, şpaclu, 37,5x47,5cm, 2016) se integrează în sfera lucrărilor conceptualc, fiind o meditaţie picturală abstractă asupra vieţii şi a multiplelor posibilităţi de care dispune fiinţa umană. În dreapta compoziţiei este sesizabilă vag o figură umană contemplativă. Paleta cromatică reţine atenţia prin bogăţia nuanţelor şi dinamismul tuşelor expresive. O intersecţie simbolică de drumuri marcată printr-un punct central este o aluzie la multitudinea opţiunilor (Fig.nr.109)

Compoziţia *Răsărit de soare* (ulei pe pânză, şpaclu, 47x40cm, 2016) este o altă lucrare de factură modernă, cxcepţională prin poezia culorilor şi capacitatea de sinteză plastică a temei. Tabloul redă un inedit peisaj compoziţional alcătuit din diverse forme de relief scădate de razele generoase, incizate în pastă ale unui răsărit de soare (Fig. nr. 110).

Natură statică cu maci (ulei pe pânză, tehnică mixtă, 50x34,5cm, 2016, Fig. nr. 111) se remarcă prin originalitatea compoziţiei, în care coexistă figurativul şi abstractul, clasicul şi modernul. Artistul îmbină redarea discretă a vazei în tehnica pensulaţiei cu materialitatea consistentă a fundalului, florilor şi frunzelor realizate în şpaclu. Contrastul dintre minuţiozitatea vazei şi modernismul florilor conferă lucrării un efect plastic deosebit. Alte variante pe aceeaşi temă sunt: *Craciunițe* (ulei pe pânză, şpaclu, 41x30,3cm, 2016, Fig. nr. 112), *Natură statică cu trandafiri* (ulei pe pânză, şpaclu, 49x34cm, 2016, Fig. nr. 113), lucrări ce sugerează o nouă fază pe linia conceptualizării subiectului, formele fiind conturate printr-un limbaj sintetic, minimalist, cu o nuanţă de geometrizare expresivă a realului. *Flori de mai* (ulei pe pânză, şpaclu, 40,8x30,5cm, 2016, Fig. nr. 114) reţine atenţia prin expresivitatea sugestiei unei tufe înflorite.

Lucrările *Vedere din spaţiu* (ulei pe pânză, şpaclu, 50x40cm, 2016, Fig. nr. 115), *Rapsodii de toamnă* (ulei pe pân-

ză, şpaclu, 49x34cm, 2016, Fig. nr. 116), *Ocolul pământului* (ulei pe pânză, şpaclu, 48x37cm, 2016, Fig. nr. 117), *Nostalgii de toamnă* (ulei pe pânză, şpaclu, 49x35,5cm, 2016, Fig. nr. 118) se remarcă prin armonia nuanţelor pastelate ale reliefului. Aceeaşi viziune abstractă bazată pe forţa de expresie a sugestiei formale şi coloristice apare în lucrarea *Doi căţei* (ulei pe pânză, şpaclu, 47,5x37,2cm, 2016). Prin mase dinamice, vibrante de culoare, dispuse cu şpacul în ritmuri generatoare de forme, artistul sugerează prezenţa vie, dinamică a celor "doi căţei" (Fig. nr. 119).

În tabloul *Furtună* (ulei pe pânză, şpaclu, 50x40cm, 2016) artistul realizează o inedită viziune abstractă a fenomenului atmosferic. Sus, în stânga, sunt perceptibile fulgerele ce brăzdează cerul, generând efecte de lumină cu tentă portocalie. Tuşe dinamice în ritmuri aleatorii conturează imaginea formelor de relief deformate de impactul cu stihiile naturii (Fig. nr. 120). Compoziţiile *Focul* (ulei pe pânză, şpaclu, 58,5x32cm, 2016, Fig. nr. 121) şi *Erupţie* (ulei pe pânză, şpaclu, 49,5x32,5cm, 2016, Fig. nr. 122) se definesc prin ineditul viziunii plastice a fenomenului.

Capacitatea artistului de a transfigura poetic realitatea, într-o manieră sintetică, se exprimă pregnant în compoziţiile abstracte: *Lumini şi umbre* (ulei pe pânză, şpaclu ,47,5x37,5cm, 2016, Fig.nr.123), *Furtună pe mare* (ulei pe pânză, şpaclu, 40,5x49,7cm, 2016, Fig.nr.124), *Vegetaţie luxuriantă* (ulei pe pânză, şpaclu, 2016, Fig. nr. 125), *Pasăre în zbor* (ulei pe pânză, şpaclu, 45x49,5cm, 2016, Fig.nr.126).

În lucrările abstracte subiectul compoziţiei este însăşi culoarea, artistul îmbinând cu măiestrie o varietate infinită de tuşe, nuanţe, forme, ritmuri plastice în cadrul unor imagini de o mare poezie cromatică, alegorii abstracte ale unor teme, noţiuni, idei, corespondenţe. Culorile şi tuşele se substituie notelor muzicale, dar şi reprezentării figurative în favoarea unei viziuni moderne, dar pline de semnificaţie în ceea ce priveşte capacita-

tea de sugestie plastică a motivului abordat. La fel ca picturile figurative, compoziţiile abstracte sunt un prilej de comuniune cu eul spiritual al artistului. Amprenta specifică a gestului cromatic, încărcătura emoţională a culorilor utilizate generează imagini unice, inedite, în care abstracţia formală coexistă cu cea coloristică. Ordonările expresive ale tuşelor şi culorilor, relaţiile armonice de simetrie, proporţie, echilibrul static sau dinamic al elementelor componente, ritmul muzical al altenanţelor de tuşe sau forme fac posibilă perceperea acestor lucrări ca expresie a structurii spirituale a artistului[25]. Prin ordonarea armonică a elementelor specifice limbajului plastic modern se exprimă capacitatea unică a pictorului Niculae Adel de a introduce "măsura ideală a spiritului în măsurile accidentale ale lucrurilor".[26]

Toate temele abordate de artist, de la cele specifice picturii figurative (peisaj, natura statică cu flori şi fructe, compoziţii cu caracter simbolic, portrete) până la ineditele compoziţii abstracte pe teme muzicale sau inspirate din realitate sunt adevarate "simfonii" cromatice, în care se exprimă plenar sensibilitatea sufletească a artistului, intuiţia corespondenţei perfecte, armonice dintre sunet, formă, culoare, emoţie. Parafrazându-l pe istoricul de artă *Eugen Schileru*, se poate spune că şi în cazul artistului *Niculae Adel,* planurile, formele, culorile "apar ca instrumente într-o simfonie, se cheamă, îşi răspund, se susţin, se exaltă, într-un contrapunct de măiastră subtilitate". [27] Sensibilitatea şi pasiunea pentru muzica clasică se exteriorizează într-o viziune personală, subiectivă asupra unor celebre piese muzicale, în care artistul transpune intuitiv, prin intermediul culorilor, dar şi prin tipologia tuşei, trăsăturile dominante ale respectivelor piese:

---

25 Vezi M. J. Bartos, *Compoziţia în pictură*, Polirom, 2009

26 André Lothe, *Să vorbim despre pictură*, Ed. Meridiane, Bucureşti, 1971, p 142

27 Eugen Schileru, *Pallady, Studii şi Cercetări de Istorie şi Arheologie*, nr. 3-4, 1956, Apud Anca Florea, *Muzică şi imagine. Studii de iconografie muzicală*, Ed. Fundaţiei Culturale Române, 1997, p. 112

armonia pură, divină a sunetelor lui *Mozart*, caracterul contemplativ, interiorizat al muzicii lui *Bach*, serenitatea clasică a concertelor vivaldiene, fazele dramei interioare parcurse de *Beethoven*, lirismul pieselor lui *Paul de Senneville* şi *Ernesto Cortazar*, intensitatea unor stări emoţionale ca bucuria, iubirea, suferinţa, tristeţea. Muzicalitatea acordurilor cromatice se reflectă în plasticitatea tuşelor vaporoase, lejere, fluide, ce sugerează dinamica piesei. Compoziţile sunt de factură predominant abstractă, culoarea având un rol major în ilustrarea ritmurilor, a temelor şi stărilor emoţionale asociate respectivelor piese muzicale. Uneori compoziţia abstractă coexistă cu elemente de ordin figurativ, artistul redând instrumente muzicale specifice sau definitorii pentru piesa muzicală, ce constituie obiectul tabloului: pian, vioară, harpă, trompetă, vioară electrică şi clopoţel. Propagarea undelor sonore, rezonanţa plină de armonie a notelor muzicale e sugerată prin intermediul unor expresive trasee semicirculare incizate în pastă. Alteori, identificarea simbolică a temei muzicale ilustrate în tabloul abstract e realizată prin inserţia unor expresive fragmente de partitură.

Rezultate dintr-o sensibilitate particulară faţă de muzică şi frumos, tablourile abstracte cu teme muzicale ale pictorului *Niculae Adel* impresionează prin unicitatea şi originalitatea viziunii, prin capacitatea artistului de a transpune prin intermediul culorii, formei şi simbolurilor, muzicalitatea specifică şi rezonanţa plină de armonie a pieselor. Adaptat fiecărei teme, dialogul individualizat al tuşelor generează imagini vaporoase, de o inedită expresivitate plastică ale unor celebre piese muzicale în tablouri de o frumuseţe unică, imagini referenţiale ale artei moderne consacrate acestui subiect.

Excepţionale ca viziune cromatică, compoziţiile abstracte ale artistului Niculae Adel dezvăluie o altă dimensiune creatoare, inedită a pictorului, prin care se exprimă plenar, cu o mare dezinvoltură a tehnicii picturale, capacitatea sa unică de a plăsmui un univers imaginar de o inefabilă armonie şi frumuseţe.

THE FASCINATION OF COLOUR, PART II

Abstract

The present work follows the book *The Fascination of Colour*, part I, dedicated to the painter Niculae Adel from Oradea and sets out to analyze the creation of the artist between 2013-2016. Distinctive in the creation of the painter this painting period is characterized by continuing several major directions such as, landscape, still life with fruits and flowers, abstract composition, along a new interest for the theme of the portrait. A defining element for these years is the importance gave to the abstract painting. The modernism of this period in the creation is expressed through a gradual detachment of the essence of forms, where colour continues to be dominated by the pictural discourse.

Extremely rich in achievements, the above-mentioned period is marked by a series of personal exhibitions that reflects a continuous refinement of style: *Autumn Nostalgias* (*Visual Arts Gallery*, Oradea, 2013), *The Fascination of Colours* (Valea lui Mihai, 2013), *The Symphony of Colours* (*City Hall Tower* Oradea, 2015), *Plastic Confessions (Visual Arts Gallery,* Oradea, 2015), next to several participations to important collective exhibitions, such as those organized by the Gallery of the *Cultural Society Zenit-Nadir: Light of Consciousness* (2013), *September* (2014), *Flowers in December* (2014), respectively to the group exhibitions of plastic artist from Bihor organized by the *Tibor Ernö Gallery* Oradea (2013, 2014, 2015)

Outcome of a constant effort of surpassing oneself, extended during a period of more than three decades of activity of creation and of exhibitions, the work of the painter reflects a complete maturity of the artistic language. The works of figurative content as well as those of abstract content are defined by the complexity of the chromatic range, the lightness

of the strike in the technique of the spatula that confers many paintings fluidity specific to watercolour. The distinctive note of the painting continues to be the warm lyricism, obvious in the gentle light which wraps all the themes and motives. The chromatic palette of the artist is enriched with an infinity of pastels, the paintings being real “chromatic symphonies”. Vivid, harmonious and warm colours contribute to the paradisiacal dimensions of the landscape through which the artists follows the most valuable traditions of the Romanian modern painting, represented by *Nicolae Grigorescu* and Ştefan *Luchian*.

Natural and urban landscapes, symbolic compositions, still lifes and abstract works constitute a pictural universe defined by harmony and pure beauty. Diversified tones of yellow warm up the chromatic range by introducing in the paintings the sensation of light, joy and celebration of life. One can remark the luminous tonality of the forests, rural landscapes, as well as of aquatic landscapes, still lifes with fruits and vegetables. The vocation of a landscaper of *Niculae Adel* is expressed by works of a great chromatic poetry, made in open air during different national and international creation camps: Şinteu 2013) Miskolc (2014), Nagyborzsony (2014, 2015). Particularly *Small Houses at* Şinteu, 2013 (Fig.nr.1), *Forest Edge at Şinteu*, 2013 (Fig.nr.2) are remarkable through the hazy atmosphere and the delicacy of the colouristic harmonies, which suggests a state of reverie and integration in the nature.

Enthusiastic of open air painting, the artist immortalizes the nature in its multiple hypostases, generated by the reflections of the sun, the moon and the clouds in different moments of the day. In this direction, relevant are the work series that represent the sunrise and the sunset of the sun, the apparition of the rainbow after rain or nocturnal landscapes : *Dusk*, 2014 (Fig. nr.11), *Sunset*, 2015 (Fig.nr.12). Many landscapes are dedicated to autumn, reflecting the painter’s admiration for the infinite richness of nature tones: *Late autumn* (2015), *Birch Tree at Bratca*

(2013), *Bratcuţa Valley* (2013), *Halt in Balnaca,* 2015 (Fig. nr.3), etc. Enriched with violet and bleu, the hibernal landscapes do not engender anxiety or sadness, but complete the sequence of the seasons with a symphony of cold tones, of which one can find there accents of light and warmth: *Winter in the Beech Forest,* 2014 (Fig.nr.5), *Forest Edge in Winter* (2013), *Dusk in the Forest.winter* 2014 (Fig. nr. 6), *Winter. Hibernal Landscape at Calea Mare*(2015) etc. By contrast, spring manifests itself through the extraordinary richness of the tones of green that envelops the entire nature.

Compared to previous years, the artist embraces more the aquatic landscape. The banks of the river Criş, Crişul Negru at Tinca, the Danube, Brătcuţa, Cefa become the object of a series of expressive works, painted frequently in nature, as well as in his workshop. The painter renders the effects of transparency of the water, suggesting with great naturalness the reflection of trees and buildings on the surface of the water : *The Lake. Autumn on Criş* (2015), *Crişul Negru at Tinca I-II* (2015), *Small Island on the Bank of Criş* (2014), *Valley of Criş* (2014), *The Reformed Church from Tinca* (2015), *Oradea City Hall* (2013-2014), *Continental Hotel* (2013, Fig.nr.21), *Flooding on the Danube* (2014). The works depict the poetry of the aquatic environment situated at the border of reality and imagination. One can remark the picturesque of the image, the series of paintings (2015) inspired by the banks of Criş at Tinca (Fig.nr.7-8). Painted in open air, these paintings are real colour symphonies, noted for the spontaneity of the sequence immortalized on the spot. *Small Island on Criş*, 2014 (Fig.nr.10) describes an original landscape detail, inspired by the bank of Crişul Repede in Oradea - a small island surrounded by the waters of the river. *Flooding on the Danube at Esztergom,* 2014 (Fig.nr.9) stands out with the poetry of the scenery that draws the eyes by the immensity of the water span.

The urban scenery is another important subject of the

creation, becoming at this stage, richer and more diversified. Throughout the pastels, the painter enriches chromatically the image of the depicted buildings. We remark paintings full of sensibility and of authentic urban poetry of some buildings or walls from the citadel rich of history: *The Citadel of Sibiu* (2014), *Houses on the Wall of the Citadel in Oradea* (2015), *Watermill at Tinca, Oradea City Hall* (2014), *Hotel Astoria, The Reformed Church from Tinca (2015), Esztergom, The Reformed Church from Miskolc*, 2014 (Fig.nr.23), *The Catholic Church Sf. Nicolae from Nagyborzsony* (2014), *Street in Miskolc* (2014).

Oradea City Hall, 2014 (Fig.nr.13) stands out by the richness of the reflections created on the water glass by the silhouette of the building. *Houses on the Wall of the Citadel in Oradea*, 2015 (Fig.nr.14) and *Winter at the Citadel of Oradea*, 2015 (Fig.nr.15) convey the atmosphere of the hundred year-old walls of the Citadel. The pattern described is enriched chromatically by the personal vision of the painter, who employs pastel rosy tones, cherry red, beige, blue and light green. The abandoned *Old mill in Tinca* (Bihor), with partially destroyed walls is immortalized in two forms (2015) which reflect the capacity of the artist to honor the theme through a discreet harmony of warm colours (Fig.nr.16-17). The sceneries inspired by *The Citadel of Sibiu* distinguish themselves as typical elements of the city life of the ancient city, such as the towers of the gothic churches, the image of small streets in perspective, the towers of the guilds, reflecting the capacity of the artist to render in poetry the city atmosphere through colour and perspective (Fig.nr.18-20).

The Catholic Church from Nagyborzsony, 2015 (Fig. nr.22) is another work of great chromatic poetry. The painting *Esztergom*, 2014 (Fig.nr.24) remarks itself by the charming manner in which the artist suggests the charm of the old part of the city.

Two original works, *Aquatic Life I*, 2014 (Fig.nr. 25)

and *Aquatic Life II*, 2014 (Fig.nr.26) describe the fantastic and picturesque universe of the underwater. The most varied sea creatures (fish, jellyfish, seahorses, water snakes etc.) are perceived in their natural habitat, being rendered in an unaltered way, in harmonies of bright colours.

The still life remains a constant concern, being the object of refined harmonies. Humanized through warm colours, it enriches itself with new floral motifs, such as strelitzia, orchid, which along lilies, poppies and daffodils become the object of expressive works, in which the realistic observation alternates with the decorative or the symbolic dimension. The work series *The Bird of Paradise (I- III)*, 2014 (Fig.nr.27) distinguishes itself by a perfect embellishment. The painting *Break in Paradise*, 2015 (Fig.nr.28) is remarkable by its magical harmony of the vegetation universe. Made in 2014, the series *Orchids* reflects the elegance of these exotic flowers, rendered with authenticity and interest for the meticulousness of the details (Fig.nr. 29-30). One can remark the series of *Poppies* (Fig.nr.33-34), *Narcissi* (Fig.nr.31-32) and *Wild Flowers* (2013-2015), noteworthy for the warm brightness of the light reflections (2013-2014). *The Flower Garden* is also the reason for several paintings that associate lilies, roses, marsh mallows in chromatic ranges full of sensibility.

The series of still life with fruits (2013-2015) stands out through the sharpness of colours that display the particular beauty of autumn, transposed in the velvety, sparkling or harsh structure of the fruits specific to the season: pears, apples, quinces, walnuts (Fig.nr.36-38). According to the artist, the still life must be a “vivid nature” and the mission of the painter is to immortalize throughout this genre the fullness and the joy of life. *Fruits XII*, 2013 (Fig.nr.36) integrate in the metaphysical still life sphere, fact that is obvious in the light reflections and the refined stylization of the fruits, delivered from the insignificant detail.

At the same time, the artist gives a special attention to the composition of symbolic character. In this category we can find a series of still lifes as well as abstract compositions with symbolic character: *The Seed of Knowledge* (2015), *Flowers in Paradise*(2015, Fig.nr.51), *Knowledge is a Treasure* (2015), *The Value Ladder* (2014), *Encrusted Eggs* (2014). In these works, the poetry of the chromatic harmonies coexists with the symbolic dimension of some elements such as the ladder –symbol of spiritual evolution, the book - symbol of the labyrinth of knowledge, strelitzia - symbol of the Paradise, the lily - symbol of the Virgin Mary etc.

The richness of the light accents defines the importance of the book seen as a space of knowledge, initiation and spiritual development (*Seed of Knowledge,* 2015, Fig. nr.40). The work *The Spiritual Value Ladder*, 2015 (Fig.nr.41) is part of the symbolic compositions with spiritual message. A ladder with steps that ascend towards the sky and narrows itself little by little at the end is an allusion at the possibility of men to complete themselves spiritually by a continuous effort. *The Value Ladder* refers to the finality of the human efforts destined to attain an important place in the social or professional life through study and creation. The works *Temple*, *Altar*, *Imperial Throne*, *Sacred Space* (2014) are made of geometrical elements that define archetypes of the sacred or profane architecture.

The work *Knowledge is a Treasure* (2015) refers to the role of the book as an instrument of education, formation and premise of acceding to a superior professional status.

The composition *Spaceship* (2014) stands out through the expressivity of the pastels, disposed in a multicoloured mosaic; an ingenious window painted on the surface of a cube amplifies the expressiveness of the image (Fig.nr. 42).

The painting *Royal Lily,* 2014 (Fig.nr.35) reveals the capacity of the artist to glorify the still life throughout a harmony of great expressivity. The painting has in the center the image full

of refinement of a rose lily, impressing by the extremely natural suggestion of the sensation of softness of the velvety petals that confer to the eye an almost tactile sensation.

The Portrait also represents the pretext for an exploration in the sphere of colours, of chiaroscuro and of rendering the physiognomy. We remark in this sense the two self-portraits of the artist, made in different years. *Self-portrait I,* 1982 (Fig. nr. 43), with fine beige and brown harmonies stands out with its chiaroscuro delicacy that highlights in a discreet manner the face traits. *Self-portrait II*, 2014 (Fig.nr.45) is noticed for the realistic observation of the appearance, associated with the suggestion of an inner dimension. The face traits highlighted through a subtle game of lights and shadows reflect the spiritual side of the artist whose touch is perceivable in all his works. The portrait stands out through a pleasant and warm chromatic range, based on harmonies of red-burgundy, ochre and white.

The work *Lady with Hat,* dated 2015 is a portrait of the art historian Dr. Agata Chifor, defined by the sensitivity of rendering the traits of physiognomy and the personality of the model (Fig.nr.46). *Woman in Red* (2015) and *Woman in Purple* (2015) fall in the same category.

The artist Niculae Adel considers the modernism under the form of various chromatic experiences, seldom situated at the intersection between figurative and abstract. Frequently, the paintings have as a starting point the plastic outline of some motifs inspired from nature. Thus, the plain, the hill, the waterfall, the cave, the forest, the path, the bird nest, the flower, the fish, the fire, the volcano, the crystals, the aquatic environment, the seasons, the elements of nature, next to the compositions inspired by the musical pieces become, each in its way, the occasion for pictural sensible metaphors, with a harmonious and extremely complex chromatics. In the abstract compositions of the painter *Niculae Adel* there is also a message and a meaning, an idea and a reality formulated in a synthetic manner, transformed in colour

and purified of the insignificant detail. Referring to the manner in which he conceives the abstractionism, the artist considers that "In the abstract painting, next to an adequate colouristic harmony it is necessary the reflection of a personal vision in some realities, ideas, themes, emotions, feelings. The painting must draw the attention not only through its colours but also through its concepts, so that the initial inspirational motif is clear at a more attentive analysis".

A recurrent theme is "*Bird Nest*", reason for multiple interpretations, from decorative paintings to abstract works, where the motif is suggested in a synthetic manner, in a composition made of spots of colour. One of the most particular works in this series is *The Paradise Bird in the Nest*, 2014 (Fig.nr.47) and *Bird at the Nest*, 2014 (Fig.nr.48). Of small dimensions, *Bird in Nest*, 2014 (Fig.nr.49) is a composition made in a mixed technique, with collages of textiles in warm colours.

The plastic abstraction of the flower is illustrated in the series *Orchids* and *Sunflower*, 2015 (Fig.nr.50). Synthetic touches put with the spatula, contours multicoloured flowers that made an imaginary garden of *Heaven* (*Flowers in Paradise*, 2015, Fig. nr. 51). Dominated by the harmony of warm colours, the work *Orchids* suggests in a modern style the paradisiacal atmosphere of the tropical forests, 2014. The work *Orchids* from 2015 (Fig. nr. 53) is the most modern interpretation of this flower in the artist's work, through ample touches of colour that suggest, similar to big plant eyes, the novelty of this flower. *Cave Entrance* (2014) stands out by large touches of spatula, disposed in big marks of pink, yellow, green and dark blue. Using rhythms that profit from the fluidity of the colour, the author suggests an opening in the heart of a rock (Fig. nr. 54). The work *Dream* (2015) is a plastic voyage in the subconscious. From the intersection of the colour spots one can see the image of some big-eyed animal heads, symbol of a virtual menace or aggression perceived in dreams (Fig. nr.55).

The Eyes That Watch You and the Mouth That Gossips (2015) integrates in the domain of a geometric abstractionism. The straight intersected lines, the angular lines describe the psychic and mental portrait of a person defined by the passion of defamation. Malefic eyes irradiate poisoned arrows in all directions; the nose is composed of superposed triangles that surpass the limits of normality and the lips form a malefic black circle from which spring semicircular sharp bows, which reflect the energy of words impregnated with hatred, envy and unnecessary malice (Fig. nr. 56).

The paintings *DNA* and *Parcels* illustrate another kind of abstractionism. Expressive lines in spiral of different colours suggest the DNA, 2015 (Fig.nr.57). The work *Parcels,* 2015 (Fig.nr.58) is characterized by a dialogue of warm and cold colours, disposed in an expressive mosaic that symbolizes the topographic image of a region seen from the sky.

The chromatic synthesis is a dominant characteristic of the works *The Earth Energies,* 2015 (Fig.nr.59), respectively *The World of Crystals*. *The Earth Energies* are perceived by the artist as "a permanent fount of resources vital to life on earth". The colours suggest the specific dynamism of the inner life of Terra, the world in a continuous metamorphosis from the depths of the earth. In *The World of Crystals I,* 2015 (Fig.nr.60) the artist renders the original beauty of the crystals, their genesis under the earth. The interpenetration of colours, set by the aid of a spatula generates effects of fluidity similar with those of the watercolour. *The World of Crystals II,* 2015 (Fig.nr.61) renders by a succession of oval flattened forms the structure of different crystals such as the agate, the citrine, the malachite, the white and pink quartz etc.

The painting *The Forest Uproar* (2015) is an original plastic abstraction of the forest. Through a dialogue between the vivid colours and the black threatening spots, the artist renders in an abstract manner the consequences of the interaction between

the elementary forces of nature (Fig.nr.62). *Narrow Path* (2014) is the plastic synthesis of a path that crosses a forest in vivid shades, with stylized trees (Fig.nr.63).

Many of the recent works fall into the domain of a lyric abstractionism, of a great chromatic harmony. Following the line opened by the representatives of the symbolism and theorized by *Kandinsky,* the painter Niculae Adel experiments the pictural correspondences between music and painting, in works that reduce the image to essence: *The Moonlight Sonata, The Symphony* No.2, *The Third Symphony*, *The Fifth Symphony*, *The Sixth Symphony*, *The Seventh Symphony*, *The Ninth Symphony*, *Silent Night*, Vivaldi's *Seasons, Toccata*, *The Night Serenade*, *Balade pour Adeline*, *Beethoven's Silence*, *Winter Emotions*, *Sicilian Romance, Good Morning my Love, The Romanian Rhapsody, Ballad,* Mozart's *The Concert no. 299 for flute and harp, Symphony no. 40, La Campanella, Victory, Fuego, Il Silenzio, Scherzo* etc.

By approaching such an ineffable domain and apart from the everyday reality such as music, these paintings invoke the imagination, the intuition, the creative fantasy of the artist. A totally lyrical abstraction of colours is obvious in the approach of the artist to transpose in the pictural language the ephemeral harmony of the sound, the major characteristics of the musical pieces, respectively to suggest emotions, feelings of universal meaning. Of great plastic force, these works illustrate themes and musical motifs inspired by the famous Vivaldi's *Seasons*, Beethoven's *Symphonies* etc. Totally consonant with the musicality of the pieces, the paintings are true chromatic symphonies. They completely externalize the soul sensibility of the artist, the intensity of the feelings generated by the classical music that find their correspondence in the pure musicality of the chromatic harmonies. The compositional and chromatic structure of the paintings inspired by music is of abstract character. The painter did not intend to elaborate a strict and

hermetic correspondence between the musical and the chromatic range. Nevertheless, in the musical inspired paintings, the colour becomes the essential landmark of the image, and the touches types, the way they are rendered are in repetitive rhythms, in vertical or horizontal lines, in sequences that are harmonious, soft, ethereal, dense or clipped are of precise significance. Through them, the painter Niculae Adel illustrates in a personal, subjective manner different genres, styles, musical rhythms or points out the emotions and the feelings that prevail and are expressed in the musical compositions. In general, the dominant note of these paintings is a discreet, obvious romanticism, especially in the works that make reference to the love theme. Smooth or loaded with paste, the typologies of touches reflect, through their predominant orientation (upward, disposed in intersected rhythms, fragmentized, repetitive), the pictural transposition of a leitmotif, fact that is obvious in the paintings inspired by *Ode to Joy* by Beethoven, *Toccata* and *The Fugue* by Bach.

One of the most expressive works inspired by musical pieces is *The Moonlight Sonata, I-II* (2015). Having as a pretext the title given in 1832 by the German poet Ludwig Rellstab to the famous sonata of Beethoven, the painter makes an image of great poetry of the *Moon* that is foreseen through the vaporous clouds in ineffable tones of violet, emerald green and pink. Mysterious light reflections are foreseen behind the curtain of clouds, allusion to the providence that secretly watches over the earthly existence (Fig.nr.65).

In *The Symphony* No.2, 2015 (inspired by the same work of Beethoven) the artist suggests the drama of the great composer when the deafness begins, through the lightly blurred image of a grey, bleeding dragon that fights with hope and faith in order to overcome this tragic moment and to save his life. In harmony with the patheticness of the symphony, the painting is dominated by cool colours and grays, pointing out the inner drama lived by

Beethoven in that period (Fig.nr.66).

The abstract work *The Third Symphony*, 2015 (Fig.nr. 67) transposes in colours the dynamism specific to the musical piece, originally dedicated to Napoleon, a symphony that reflects the musical echoes of the French Revolution and the Napoleonic campaigns. Through the intensity of reds, in a chromatic dialogue with blue, white and yellow spots, the artist transposes in the painting the military victories of the great state man, as well as the confidence of Beethoven in the heroic destiny of the man.

Inspired by the same Beethoven's symphony, the work *The Fifth Symphony*, 2015(Fig. nr. 68) reflects the transition from rich, profound and powerful resonances (suggested by the colour black), in the beginning of the symphony, towards the subtle nuances of white, blue, violet, ochre, which correspond to a musicality defined by pure harmony and serenity. In this case, the painter intents to render, through the diversity of the tones the "tensions in the soul of men, as well as the capacity to overcome them". The complex colour palette illustrates an extremely expressive interaction between the warm and cold colours. The painter introduces in the painting the colour black (colour less used by the artist) in order to suggest the rich tones of the symphony, the hero drama fighting against destiny.

The composition entitled *The Sixth Symphony,* 2015 (Fig. nr.69) illustrates the painter's vision on the great Beethoven's *Pastoral*, being a celebration of the beauty of nature and the joys of life. Based on the lyricism of evoking the nature, the work illustrates in an abstract manner the specific themes of the symphony: *Joy upon Arriving at the Countryside*, *Scene at the Creek*, *The Storm, The Shepherds' Song*: *the joy after the storm.*

The painting *The Seventh Symphony*, 2015 (Fig.nr. 70) reflects through a dialogue of warm and cold colours, the moment of spiritual balance reached by Beethoven, the silence and the victory of the artist when confronting the hardships of life, the rediscovering of joy as meaning of life. The leitmotif

of the symphony is evoked through large touches of colour, rhythmically disposed in upward lines. Several musical notes took from the symphony are symbolically rendered, as an allusion to the title and the theme of the painting.

The work *The Ninth Symphony*. 2015 (Fig.nr.71) is an allusion to the well-known Beethoven's symphony. The painting illustrates Beethoven's bliss and hope, feelings that reach their peak in the final grandiose choir, hymn to the joy and fraternity of people. The joy and plenitude of the triumphant life is evoked by Niculae Adel through large touches, explosive as the volcano lava, in warm tones of yellow, white, orange and red. In the painter's view, the colours and the typology of the touch illustrate "the life's explosion of joy that leaves behind all discontents of the soul ".

The composition *Silent Night*, 2015 (Fig.nr.72) transposes Franz Gruber's renowned musical composition. The sky is immortalized in a moment of expectation of an important event in the history of the humanity, the great Christian celebration of the *Nativity*. The moon stands frozen among the clouds, sending its mysterious light all around the universe.

The series of the four paintings inspired by Vivaldi's *Seasons* is in full terms with the artist's vision who thinks that "the unwearied resources of the landscape result from the possibility offered to the artist to perpetuate the beauty of the moment of transition from a visual state to an emotional one, under the effect of light that pours differently on it." Like Vivaldi's concerts on the seasonal change, the four landscape hypostases illustrate in a synthetic and abstract manner, the inner dynamism of the processes that governs the life of the vegetal universe.

Resonating with the famous piece, in *The Spring*. 2015 (Fig.nr.73), the painter suggests throughout spots of colour and dynamic touches the genesis of the vegetal life after a period of stagnation; live and optimistic colours reflect the hope and joy

of life. In the abstract painting *The Summer*, 2015 (Fig.nr.74), from the same series, the artist suggests through large touches of spatula, in tones of yellow and orange that symbolize wheat fields, the torrid atmosphere of a summer day. The work *The Autumn,* 2015 (Fig.nr.75) illustrates the atmosphere of the season by a generous effusion of warm colours. In contrast, *The Winter*, 2015 (Fig.nr.76) reflects an involution of life, by showing only a numb and cold landscape, filed with crystal silence, suggested by the multicoloured grays of the snow and sky.

Through the work entitled *Toccata*, 2015 (Fig.nr.77) as an allusion to the renowned Bach's piece, the artist suggests the inner atmosphere of the monachal life, of the mass that takes place in the accords of the organ. The rich chromatic range with tones of great finesse is disposed in staccato rhythms that correspond to the stylistics specific to Bach's *Toccata*, one of the most well-known compositions written for organ. Harmonious with the religious dimension of Bach's creation, the painter expresses in a chromatic way the spiritual transition of the believer in church, from an inner peace to turmoil because of the burden of the mistakes made in his life. In the compact field of the composition, one can observe in the superior part of the work, a cross, allusion to the redemption of the soul-the mystic significance of the work.

Inspired by the motif of Mozart's famous piece, the painting *The Night Serenade,* 2015 (Fig.nr.78) is a metaphor of love, in Dante's acceptation, of a feeling that "moves the sky and stars". Having a symbolic character, the composition represents the starry sky, with the Moon that secretly shines across the universe. An astral green being listens carefully to the ethereal sounds that climb towards the sky, merging with the Moon's stream of light, sign that the latter watches the feelings of love, heightening its mysterious dimensions.

Inspired by the musical piece of Ernesto Cortazar, the work *Mariage d'amour*, 2015 (Fig.nr.79) has as a specific

element the use of colours that are lively, bold, and intense, disposed in large touches of spatula and describe lines that seem fire flames. The central image symbolizes an exotic bird with the open beak, allusion to the fact that it calls for its partner in various notes. The composition suggests in an abstract manner the exoticism of life in the "paradise of birds and flowers".

A work inspired by the musical piece is *Balade pour Adeline,* 2015 (Fig.nr.80). Symbolizing the force of diffusion of love, the cosmic dimension of the latter, the Moon amplifies the romanticism of the image.

A series of abstract works are inspired by the musical pieces of the Mexican composer Ernesto Cortazar: *Winter Emotions*, *Sicilian Romance.*

Beethoven's Silence, 2015 (Fig.nr.81) describes the moment when the darkness advances step by step, enveloping the nature in a paroxysmal state of silence and discomposure, which reflects the moment Beethoven became deaf. The light reflected by the Moon expresses the idea that the hope does not disappear not even in the cruelest moments of despair or sadness. In *Winter Emotions,* 2015 (Fig.nr.83), smooth tones of pink, light blue, yellow and green in association with white symbolize the poetry specific to the season. *Good Morning my Love,* 2015 (Fig.nr.84) suggests the theme of love by the image full of lyricism of a sunrise on a hill crest. *Sicilian Romance*, 2015 (Fig.nr.82) is an abstract work, in vivid colours, with dynamic touches that reflect the artist's vision on a well-known romantic musical piece.

The Romanian Rhapsody, 2015 (Fig.nr.85) reflects the abstract modern pictural vision inspired by George Enescu's renowned symphony. The vivid, bright chromatic reflects in an abstract manner the Romanians' conception on life and beauty. The composition praises the three colours of the Romanian flag, enveloped by a large range of vivid tones that reflect the variety of the Romanian folklore. Another abstract composition inspired by the Romanian music is the painting that illustrates Ciprian

Porumbescu's *Ballad* (Fig.nr.86).

A series of works making reference to music are defined by the harmonious union of figurative elements with abstract backgrounds. In this respect, the artist transposed in a figurative-abstract composition Mozart's *The Concert no. 299 for flute and harp,* 2015 (Fig.nr.87). The painting has in its center a violin surrounded by circular lines trimmed in the paste that expressively suggest the resonance of the sounds full of harmony. A fragment from a piano keyboard is symbolically rendered in the corner of an abstract composition inspired by Mozart's *Symphony no. 40,* 2015 (Fig.nr.89). The musical piece *La Campanella* by Franz Liszt, inspired the painter a work full of sensibility, in intense colours; the painting has in its center the smooth image of a hand bell, allusion to the finesse of the sound reproduced in Liszt's piano composition (Fig.nr.90). In the same category falls the work *Il Silenzio,* 2016 (Fig.nr.91), inspired by the well-known piece for trumpet composed in 1965 by Nini Rosso and Gugliemo Brezza. A combination of intense colours (red, yellow, blue) are loosely disposed in upward rhythms that transpose in the painting the resonance of the trumpet sound, instrument visible in the right corner of the work, as a symbol of the musical piece. In the works *Victory,* 2016 (Fig.nr.92) and *Fuego,* 2016 (Fig.nr.93), vaporous touches of intense colours are crossed by fragments of music sheets trimmed in the paste, which suggest the vibration of the sound waves of the famous songs sung by the group *Bond.* In both paintings, an electric guitar is a figurative and expressive allusion to the song and the band that identifies with the former.

The work *Symphony of the Pain,* 2016 signed by the painter Niculae Adel from Oradea is a symbolic abstract composition inspired by the book *The red hell in the City on Criş River* (Oradea), written by historian Dr. Cristina Puscas. The expressionist range of colours reflects the artist's vision concerning the horrors of the communist regime, with its

institutionalized terror and repression. With paroxystic, vivid colors (black, red, green, blue), sinuous rhythms, the artist suggests the immensity of physical, moral and psychological sufferings experienced by the political prisoners in the prisons of the regime. In this wide mass of color one can vaguely distinguish, at a closer look, the gray silhouettes, disfigured by suffering, lacking anatomical details of the detainees subjected to torture. In the upper corner, on the left side of the composition a window with incised bars is represented, the only source of light and the only link between the hell of the prison and the outside world. On the background of the window a golden cross is projected from which a fascicle of divine light flows inside the room, an allusion to the Christian faith as the only source of hope, inner freedom and survival. The red stains are a symbol of martyrdom and sacrifice, the yellow ones are a symbol of spirituality, the green ones symbolizes hope, while the black ones are a substitute for the prison torturers, an allusion to their malefic dimension (Fig.nr.94).

All the themes approached by the artist, from those specific to the figurative painting (landscape, still life with flowers and fruits, compositions with symbolic character, portraits) up to the abstract and new compositions on musical themes or inspired from real life are real chromatic "symphonies" where there are fully expressed the spiritual sensibility of the artist, the intuition of the perfect and harmonic correspondence between sound, form, colour and feeling. The intense experience of the classical music is exteriorized in a personal vision on several famous musical pieces, where the artist transposes in a subjective manner, through colours, but also through the typology of the touch, the dominant characteristics of these pieces: the pure and divine harmony of Mozart's sounds, the contemplative, inner character of Bach's music, the classic serenity of Vivaldi's concerts, the phases of Beethoven's inner drama, the lyricism of Paul de Senneville and Ernesto Cortazar's pieces, the intensity

of the different emotional states, such as joy, love, fulness, sufferance, sadness. The musicality of the chromatic harmonies is reflected in the colouristic harmony of the touches that are vaporous, loose, fluid and symbolize the dynamics specific to the piece. The compositions are mostly abstract, the colour has a major role in illustrating the musical rhythms, the themes and the emotional states associated to those musical pieces. Sometimes the abstract composition coexists with figurative elements, the artist rendering in an expressive manner the musical instruments specific or that define the musical piece; they represent the subject of the painting: piano, violin, harp, trumpet, electric violin and hand bell. The spreading of the sound waves, the full resonance of the musical notes is suggested by the artist through semicircular expressive lines trimmed in the paste. Other times, the symbolic identification of the musical theme illustrated in the abstract painting is suggested through the insertion of expressive musical sheets.

Generated by a special sensibility for music and beauty, the abstract paintings with musical themes of the painter Niculae Adel impress by the uniqueness and originality of the vision, by the artist's capacity to transpose through colour, form or symbol the specific musicality and the resonance full of harmony of the pieces. Adapted to each theme, the individualized dialogue of touches generate vaporous images, of a fresh plastic expressivity of famous musical pieces, in paintings of a unique beauty, referential images of a modern art dedicated to this subject.

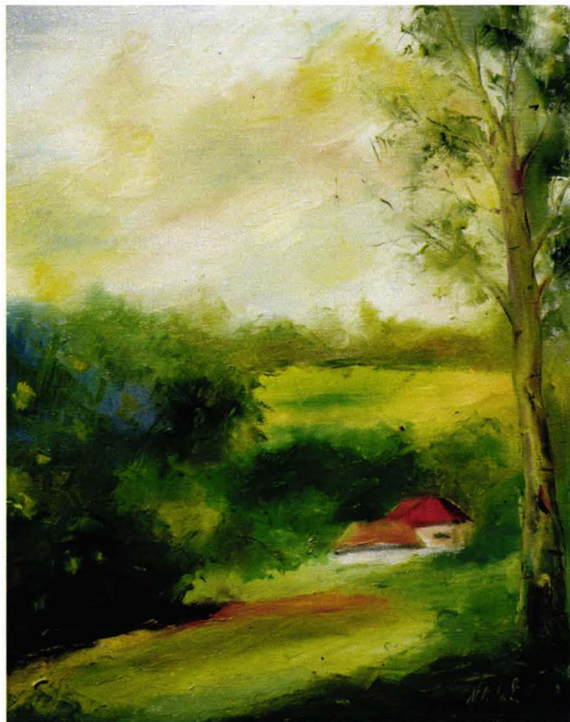

Fig.nr.1. *Căsuţe la Şinteu,* ulei pe pânză, şpaclu, 50x40cm, 2013

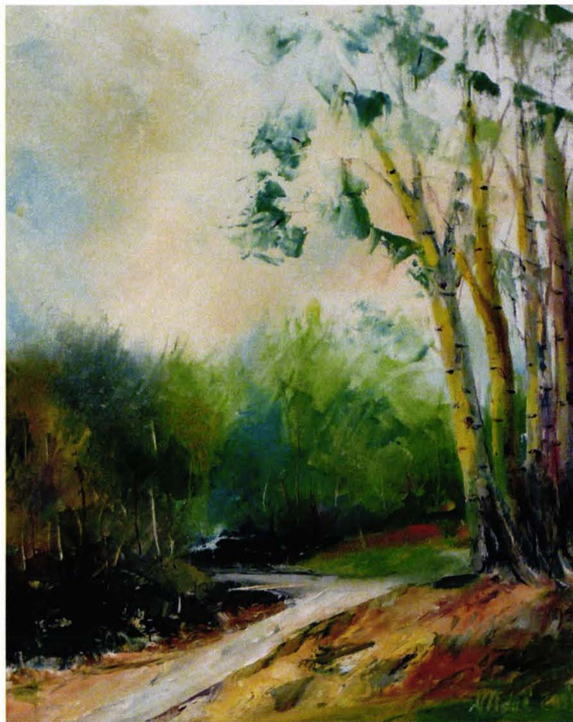

Fig.nr.2. *Margine de pădure la Şinteu,* ulei pe pânză, şpaclu, 50x40cm, 2013

Fig.nr.3. *Halta din Bălnaca*, ulei pe pânză, şpaclu, 40x50cm, 2015

Fig.nr.4. *Toamna la margine de câmp*, ulei pe pânză, şpaclu, 48x38 cm, 2014

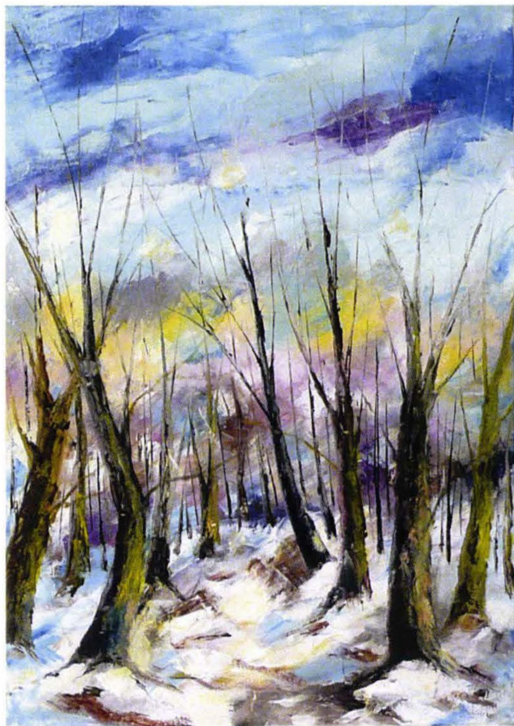

Fig.nr.5. *Iarna în pădurea de fag,* ulei pe pânză, şpaclu, 70x50cm, 2014

Fig.nr.6. *Amurg în pădure -Iarna*, ulei pe pânză, şpaclu, 50x40cm, 2014

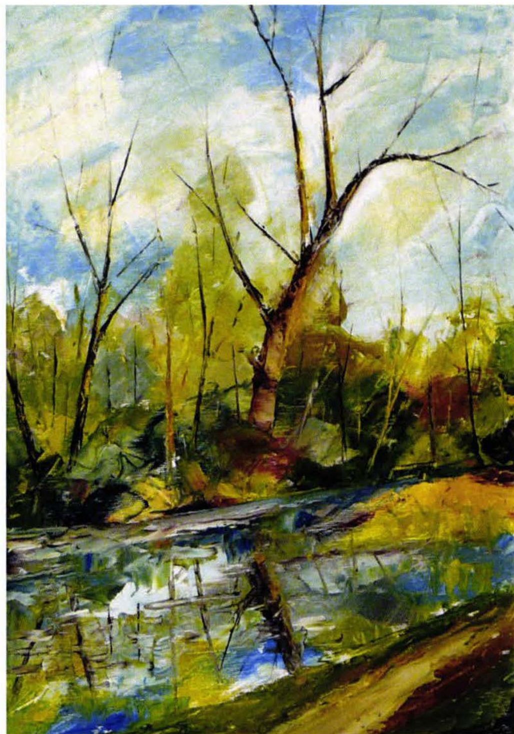

Fig.nr.7. *Crişul Negru la Tinca I*, ulei pepânză, şpaclu, 50x35cm, 2015

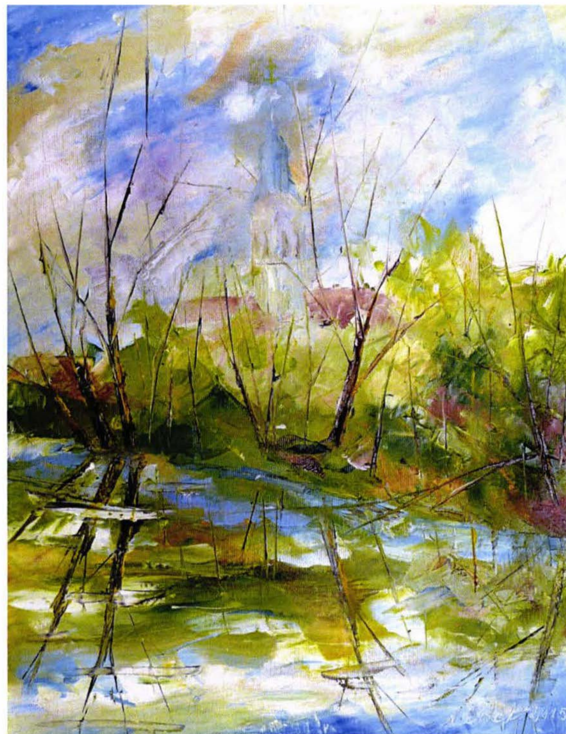

Fig.nr.8. *Crişul Negru la Tinca II*, ulei pe pânză, şpaclu, 43x34cm, 2015

Fig.nr.9. *Inundaţie pe Dunăre la Esztergom I*, ulei pe pânză, şpaclu, 50x40cm, 2014

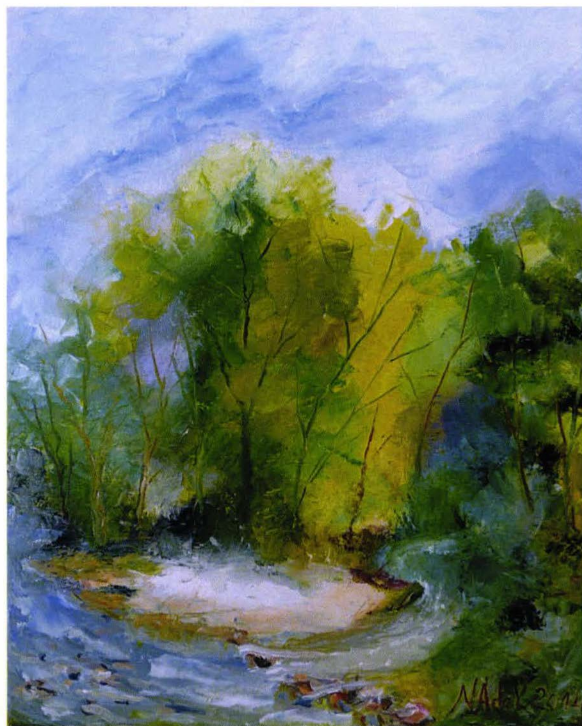

Fig.nr.10. *Insuliţă pe Criş II*, ulei pe pânză, şpaclu, 50x40cm, 2014

Fig.nr.11. *Amurg*, ulei pe carton, tehnică mixtă, 37x37cm, 2014

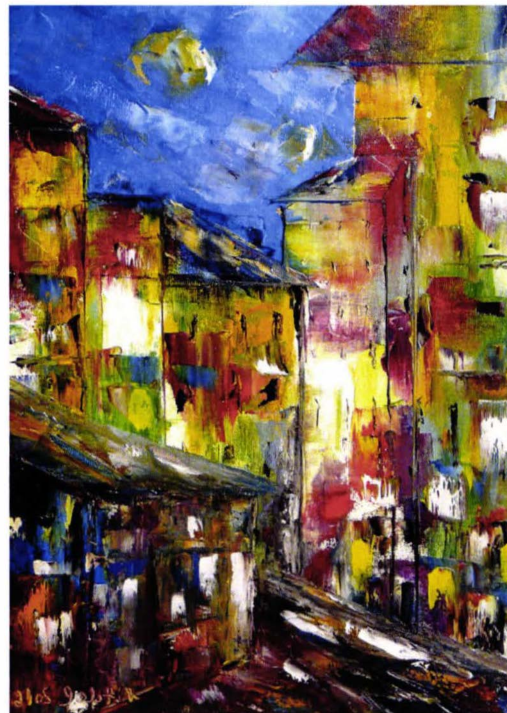

Fig.nr.12. *Nocturnă urbană*, ulei pe pânză, şpaclu, 44,5x32cm, 2016

Fig.nr.13. *Primăria din Oradea*, ulei pe pânză, tehnică mixtă, 65x80cm, 2014

Fig.nr.14. *Case pe zidurile Cetății din Oradea*, ulei pe pânză, șpaclu, 37x47cm, 2015

Fig.nr.15. *Iarnă la Cetatea Oradea*, ulei pe pânză, şpaclu, 31x40cm, 2015

Fig.nr.16. *Moara din Tinca I*, ulei pe pânză, şpaclu, 30x40cm, 2015

Fig.nr.17. *Moara din Tinca II*, ulei pe pânză, şpaclu,30x40cm, 2015

Fig.nr.18. *Cetatea Sibiului I*, ulei pe pânză, şpaclu, 50x40cm, 2013

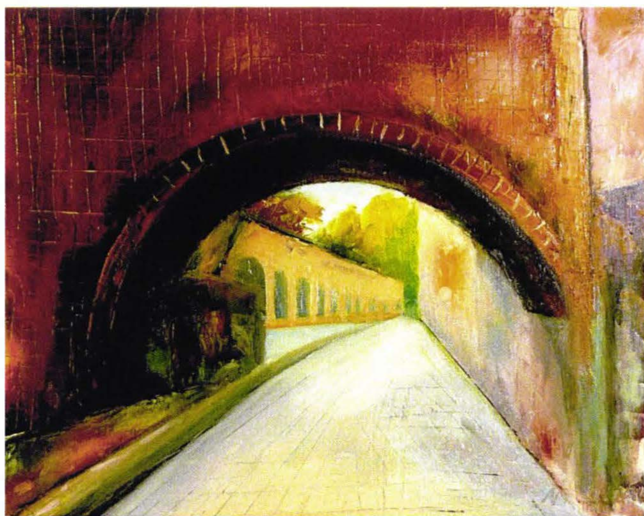

Fig.nr.19. *Cetatea Sibiului II*, ulei pe pânză, şpaclu, 40x50cm, 2014

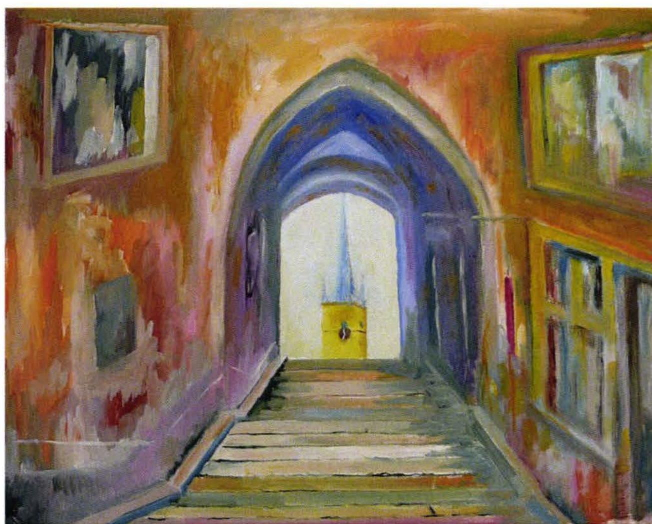

Fig.nr.20 *Cetatea Sibiului III*, ulei pe pânză, şpaclu, 40x50cm, 2014

Fig.nr.21. *Hotel Continental*, ulei pe pânză, pensulaţie, 55x65cm, 2013

Fig.nr.22.*Biserica romanică din Nagyborzsony*, ulei pe pânză, şpaclu, 40x30cm, 2015

Fig.nr.23. *Biserica Reformată din Miskolc,* ulei pe pânză, şpaclu, 40x50cm, 2013

Fig.nr.24. *Esztergom*, ulei pe pânză, şpaclu, 50x40cm, 2014

Fig.nr.25. *Viaţa acvatică I*, ulei pe pânză, tehnică mixtă, 50x40cm, 2014

Fig.nr.26. *Viaţa acvatică II*, ulei pe pânză, tehnică mixtă, 40x50cm, 2014

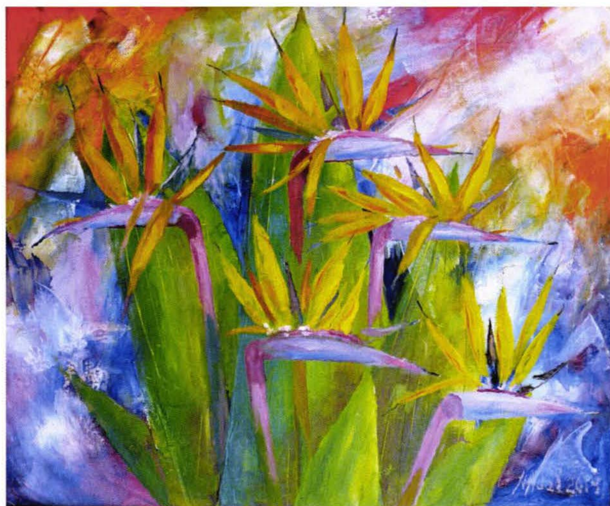

Fig.nr.27. *Pasărea Paradisului III*, ulei pe pânză, 50x60cm, 2014

Fig.nr.28. *Popas în Paradis,* ulei pe pânză, tehnică mixtă, 65x55cm, 2015

Fig.nr.29. *Orhidee I*, ulei pe pânză, şpaclu, 50x40cm, 2014

Fig.nr.30. *Orhidee II*, ulei pe pânză, şpaclu, 50x40cm, 2014

Fig.nr.31a. *Narcise*, ulei pe pânză, şpaclu, 40x30cm, 2013

Fig.nr.31b. *Maci mov*, ulei pe pânză, şpaclu, 50x40cm, 2016

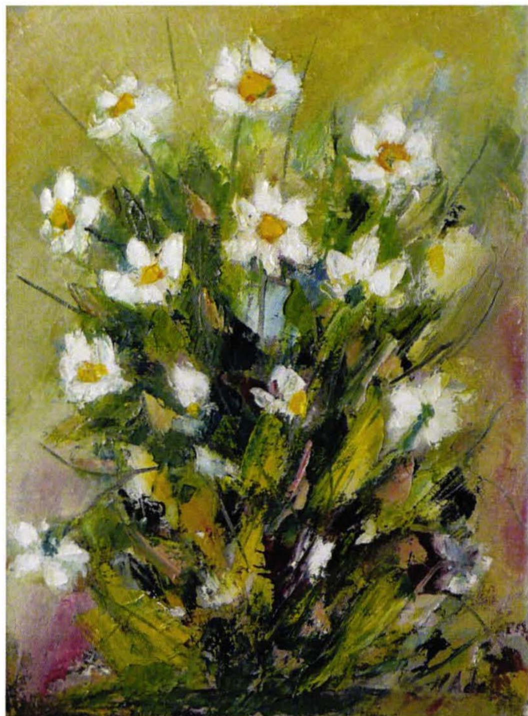

Fig.nr.32. *Narcise în grădină*, ulei pe pânză, şpaclu, 40x30cm, 2014

Fig.nr.33. *Maci portocalii,* ulei pe pânză, şpaclu, 45x35cm, 2013

Fig.nr.34. *Maci roşii*, ulei pe pânză, şpaclu, 30x22cm, 2014

Fig. nr. 35. *Crin Regal*, ulei pe pânză, şpaclu, 50x40cm, 2014

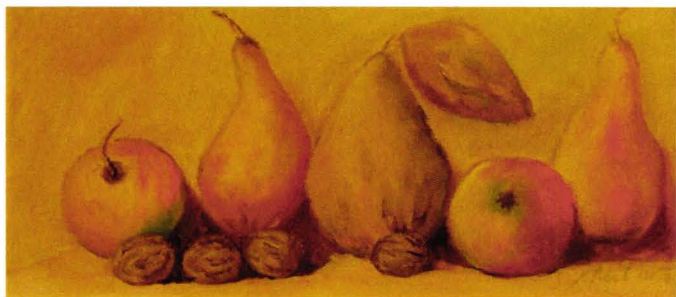

Fig.nr.36. *Nuci, mere, pere şi gutuie*, ulei pe pânză, pensulaţie, 22x49cm, 2015

Fig.nr.37. *Compoziţie cu fructe*, ulei pe pânză, şpaclu, 17x47cm, 2013

Fig.nr.38. *Pere, mere şi gutui*, ulei pe pânză, tehnică mixtă, 22x40cm, 2013

Fig.nr.39. *Echilibru*, ulei pe pânză, pensulaţie, 40x35cm, 2014

Fig.nr.40. *Sămânţa Cunoaşterii*, ulei pe pânză, şpaclu, 50x40cm,2015

Fig.nr.42. *Navă spațială*, ulei pe pânză, tehnică mixtă, 50x40cm,2014

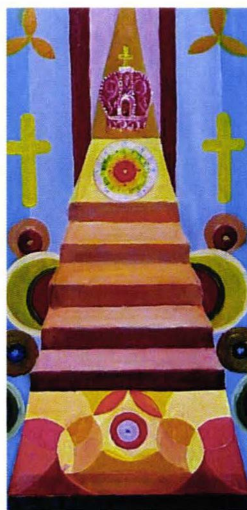

Fig.nr.41. *Scara valorilor spirituale,* ulei pe pânză, pensulație, 50x25cm, 2015

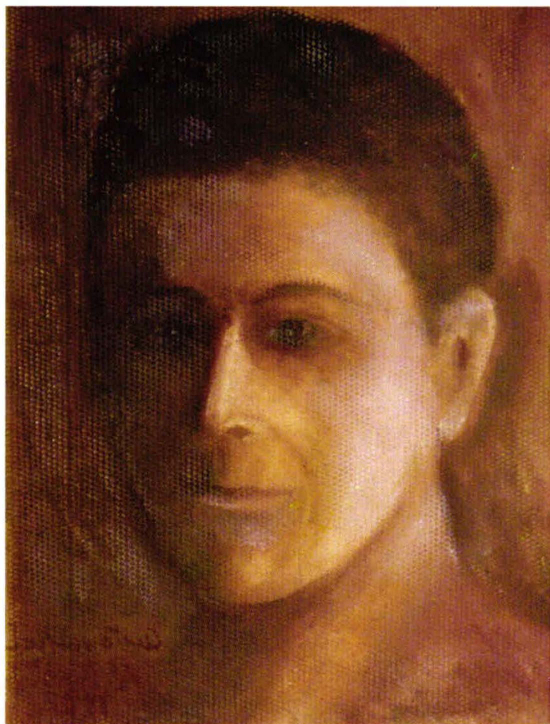

Fig.nr.43. *Autoportret I*, ulei pe carton, pensulaţie, 30x22cm, 1982

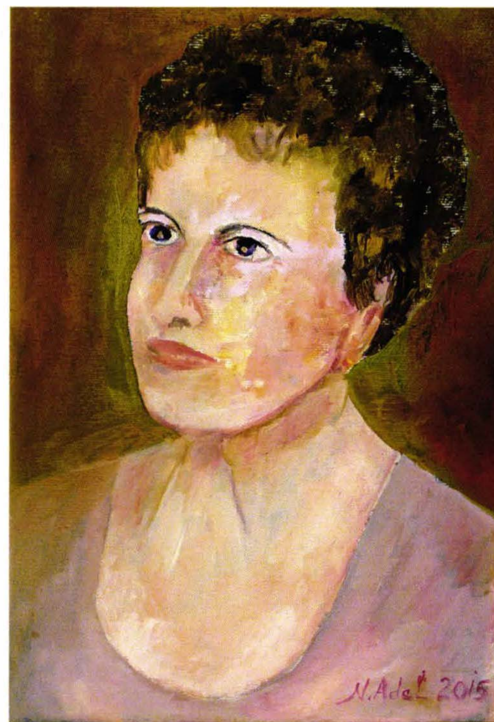

Fig.nr.44. *Fată în mov*, ulei pe pânză, pensulaţie, 35x24,5cm, 2015

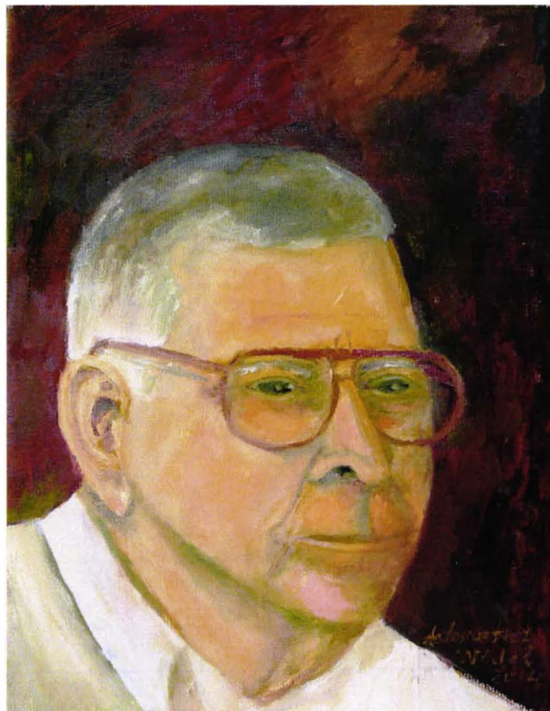

Fig.nr.45. *Autoportret II*, ulei pe pânză, pensulaţie, 35,5 x 27,5 cm, 2014

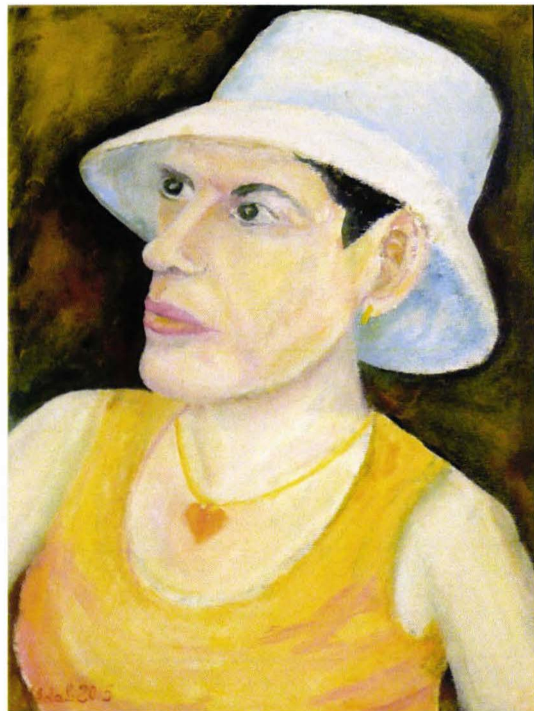

Fig.nr.46. *Portretul istoricului de artă Agata Chifor*, ulei pe pânză, pensulaţie, 40x30cm, 2015

Fig.nr.47. *Păsărea Paradisului la cuib*, ulei pe pânză, şpaclu, 48x37cm, 2014

Fig.nr.48. *Pasăre la cuib*, ulei pe pânză, tehnică mixtă, 50x40cm, 2014

Fig.nr.49. *Cuib cu păsări*, ulei pe pânză, tehnică mixtă, 19x19cm, 2014

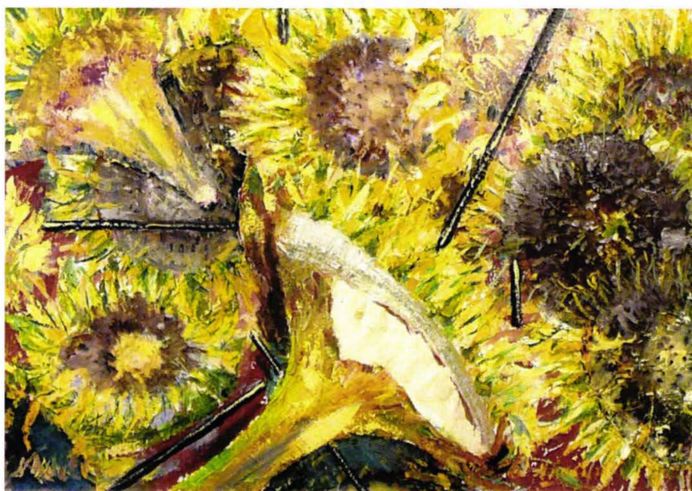

Fig.nr.50. *Floarea Soarelui*, ulei pe pânză, şpaclu, 50x70cm, 2013

Fig.nr.51. *Flori în Paradis*, ulei pe pânză, şpaclu, 60x50cm, 2015

Fig.nr.52. *Cântecul naturii*, ulei pe pânză, şpaclu, 45x33cm, 2016

Fig.nr.53. *Orhidee*, ulei pe pânză, şpaclu, 43x35cm, 2015

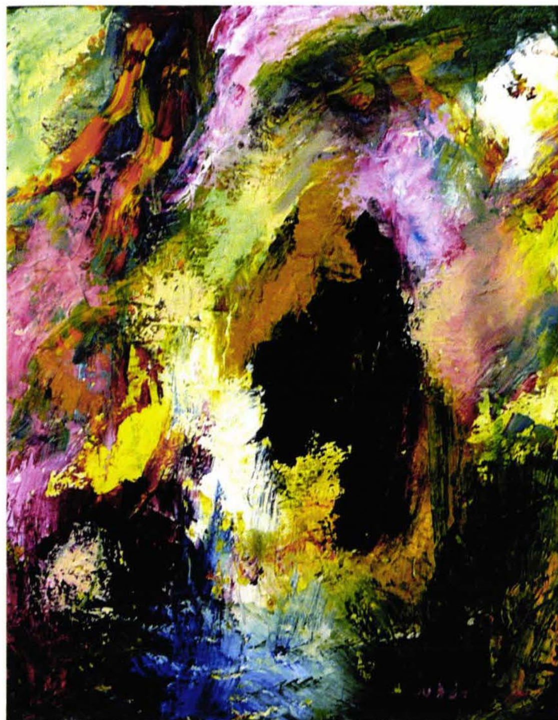

Fig.nr.54. *Intrare în peşteră*, ulei pe pânză, şpaclu, 48x37cm, 2014

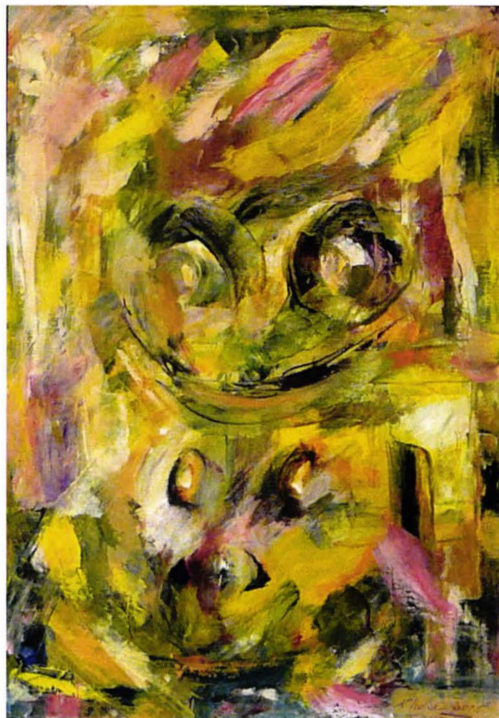

Fig.nr.55. *Vis*, ulei pe pânză, şpaclu, 70x50cm, 2015

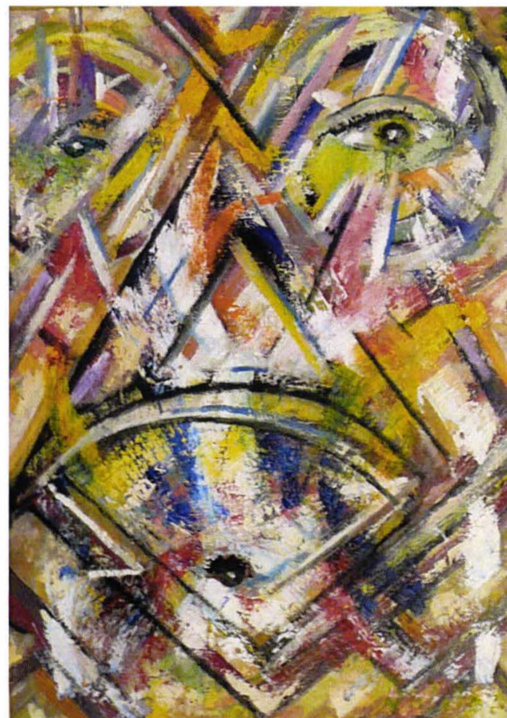

Fig.nr.56. *Ochii care te privesc şi gura care te bârfeşte,* ulei pe pânză, şpaclu, 70x50cm, 2015

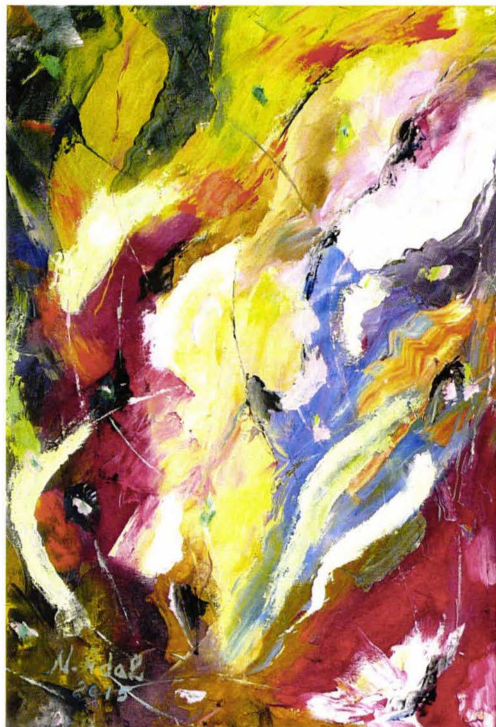

Fig.nr.57. *ADN,* ulei pe pânză, şpaclu, 50x40cm, 2015

Fig.nr.58. *Parcele*, ulei pe pânză, şpaclu, 50x40cm, 2015

Fig.nr.59. *Energiile Pământului*, ulei pe pânză, şpaclu, 70x50cm, 2015

Fig.nr.60. *Lumea cristalelor I*, ulei pe pânză, şpaclu, 70x50cm, 2015

Fig.nr.61. *Lumea cristalelor II*, ulei pe pânză, şpaclu, 60x80cm, 2015

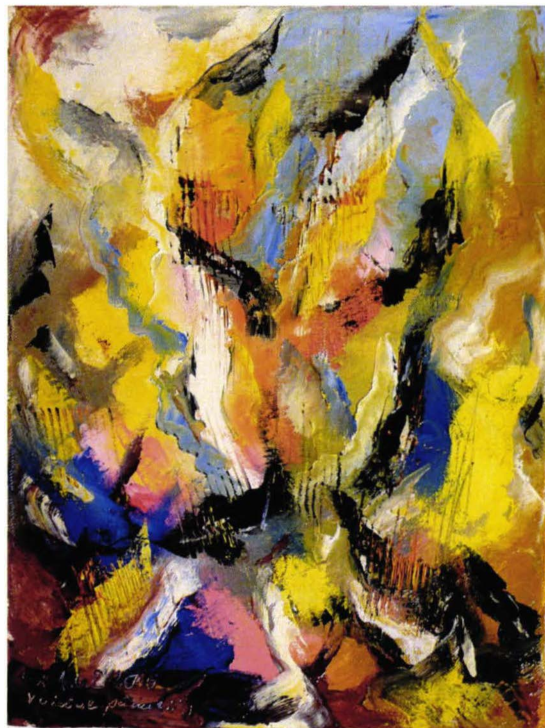

Fig.nr.62. *Vuietul pădurii,* ulei pe pânză, şpaclu, 40x30cm, 2015

Fig.nr.63. *Drum îngust*, ulei pe pânză, şpaclu, 40x35cm, 2014

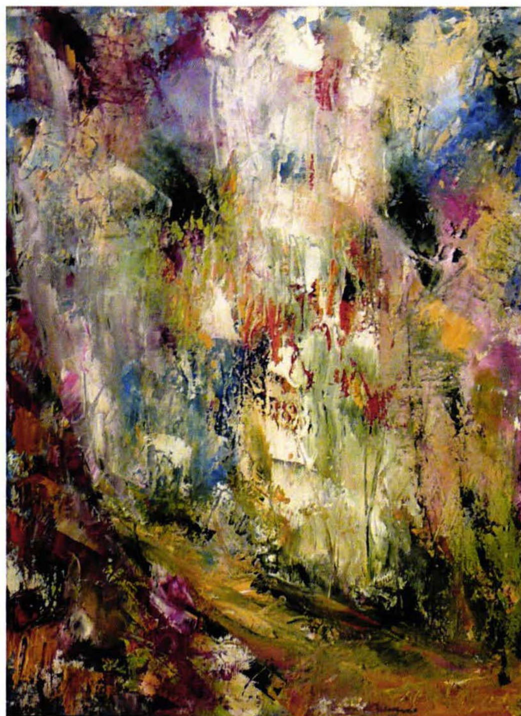

Fig.nr.64. *Cheile Bicazului,* ulei pe pânză, şpaclu, 50x40cm, 2013

Fig.nr.65. *Sonata Lunii*, ulei pe pânză, şpaclu, 70x50cm, 2015

Fig.nr.66. *Simfonia a II-a*, ulei pe pânză, şpaclu, 60x50cm, 2015

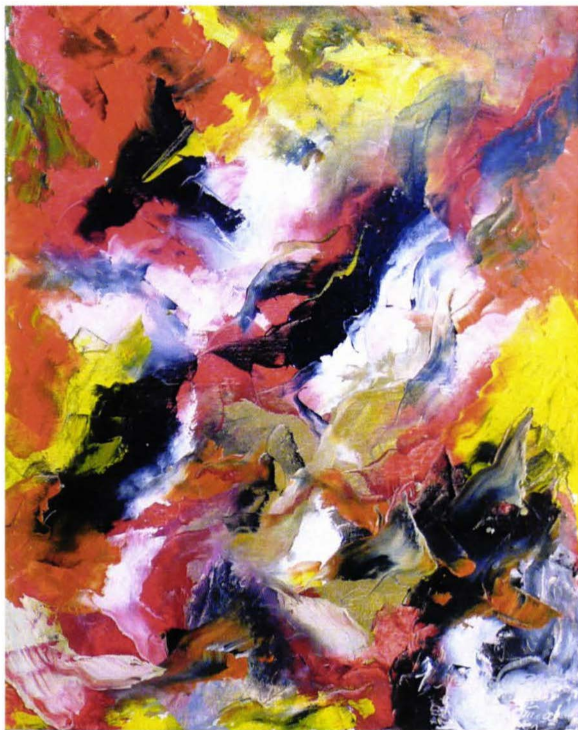

Fig.nr. 67. *Simfonia a III-a*, ulei pe pânză, şpaclu, 50x40cm, 2015

Fig.nr. 68. *Simfonia a V-a*, ulei pe pânză, şpaclu, 70x50cm, 2015

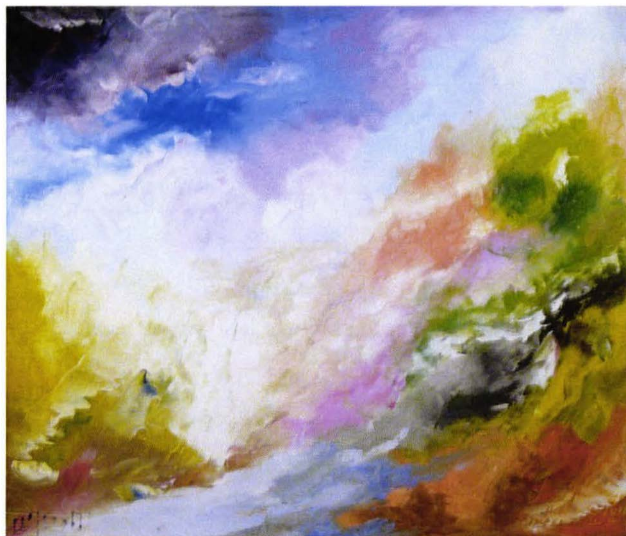

Fig.nr. 69. *Simfonia a VI-a*, ulei pe pânză, şpaclu, 60x70cm, 2015

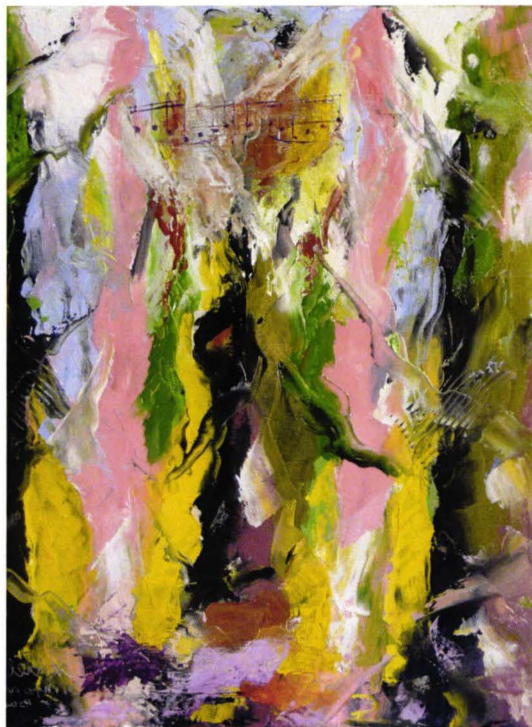

Fig.nr.70. *Simfonia a VII-a*, ulei pe pânză, şpaclu, 50x40cm, 2015

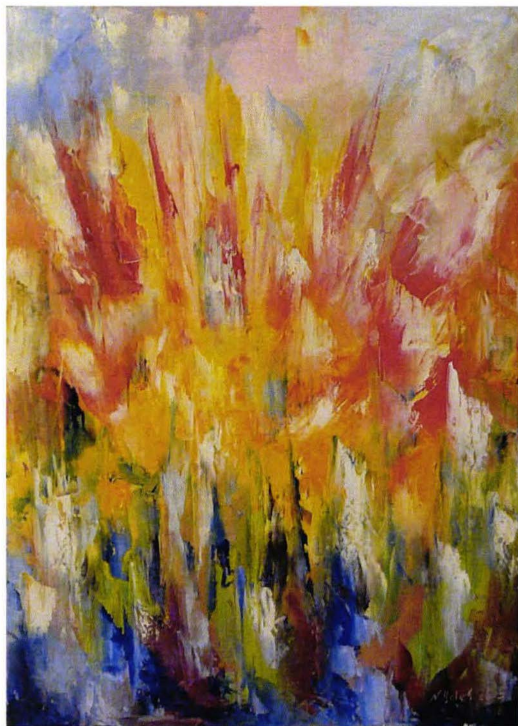

Fig.nr.71. *Simfonia a IX-a,* ulei pe pânză, şpaclu, 70x50cm, 2015

Fig.nr. 72. *Noapte de vis,* ulei pe pânză, şpaclu, 60x50cm, 2015

Fig.nr.73. *Primăvara*, ulei pe pânză, şpaclu, 60x50cm, 2015

Fig.nr.74. *Vara,* ulei pe pânză, şpaclu, 60x50cm, 2015

Fig.nr. 75. *Toamna*, ulei pe pânză, şpaclu, 60x50cm, 2015

Fig.nr. 76. *Iarna*, ulei pe pânză, şpaclu, 60x50cm, 2015

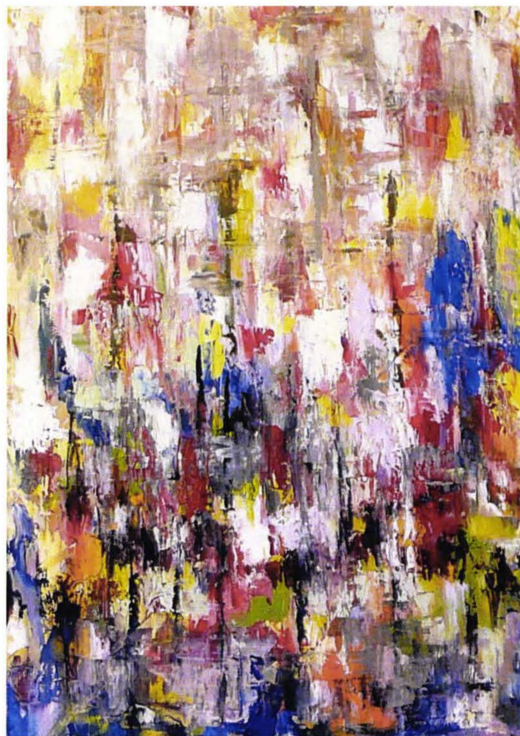

Fig.nr. 77. *Toccata*, ulei pe pânză, şpaclu, 70x50cm, 2015

Fig.nr. 78. *Serenada nocturnă*, ulei pe pânză, şpaclu, 60x50cm, 2015

Fig.nr. 79. *Mariage d'amour*, ulei pe pânză, şpaclu, 60x50cm, 2015

Fig.nr.80. *Balade pour Adeline*, ulei pe pânză, şpaclu, 50x40cm, 2015

Fig.nr. 81. *Beethoven´ s Silence*, ulei pe pânză, şpaclu, 60x50cm, 2015

Fig.nr. 82. *Romanţă siciliană,* ulei pe pânză, şpaclu, 50x40cm, 2015

Fig.nr. 83. *Emoţii de iarnă*, ulei pe pânză, şpaclu, 60x50cm, 2015

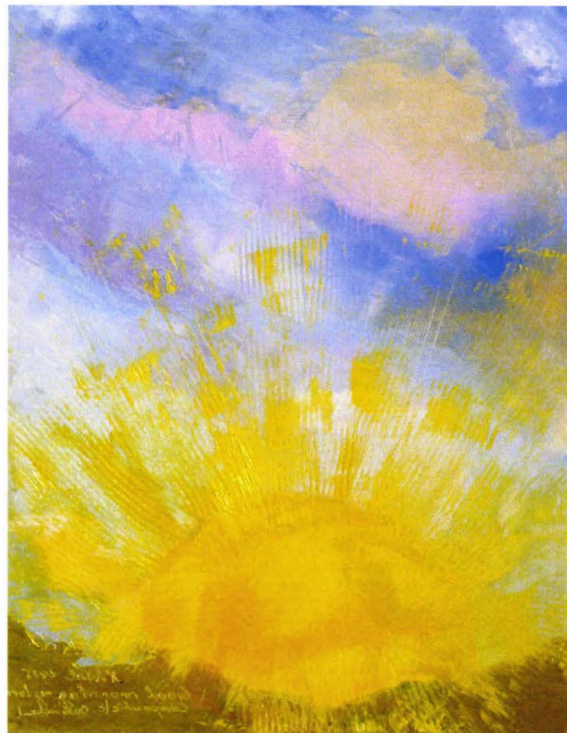

Fig.nr.84. *Good morning, my Love*, ulei pe pânză, şpaclu, 50x40cm, 2015

Fig.nr. 85. *Rapsodia Română,* ulei pe pânză, şpaclu, 60x50cm, 2015

Fig.nr.86. *Balada*, ulei pe pânză, şpaclu, 60x50cm, 2015

Fig.nr. 87. *Concertul nr. 299 pentru flaut şi harpă,* ulei pe pânză, şpaclu, 70x60cm, 2015

Fig.nr.88. *La Stravaganza,* ulei pe pânză, şpaclu, 40x50cm, 2015

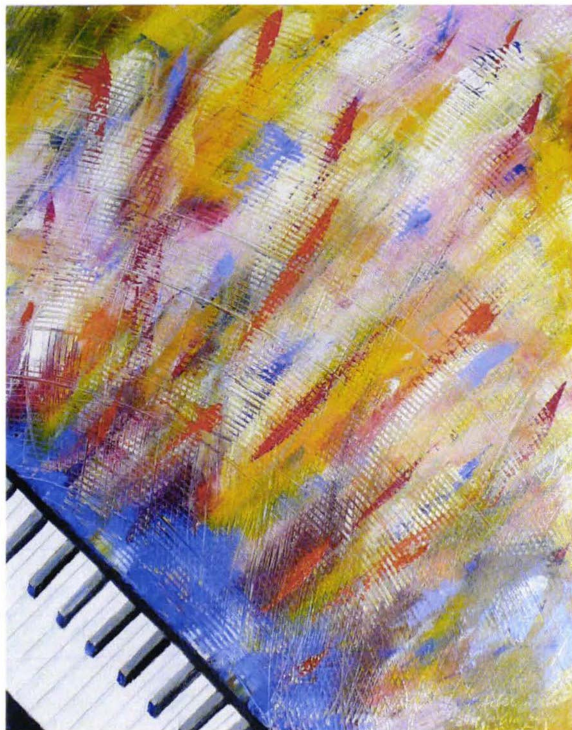

Fig.nr. 89. *Simfonia nr. 40,* ulei pe pânză, şpaclu, 50x40cm, 2015

Fig.nr. 90. *La Campanella,* ulei pe pânză, şpaclu, 50x40cm, 2015

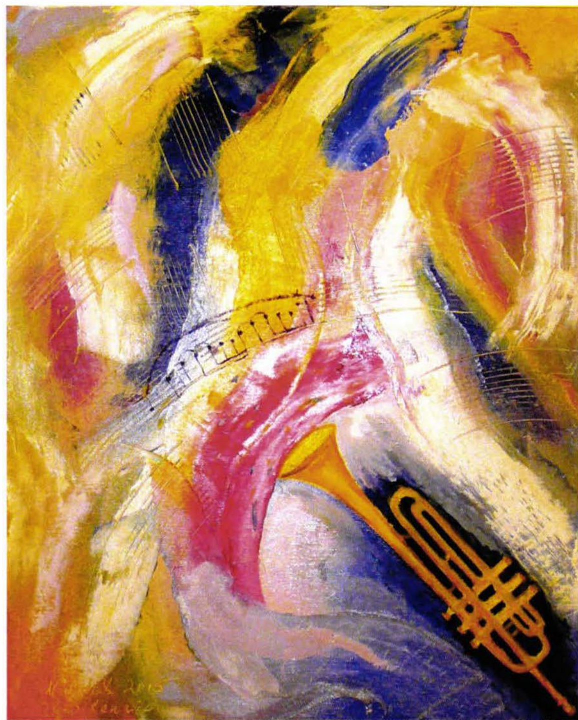

Fig.nr. 91. *Il Silenzio*, ulei pe pânză, şpaclu, 50x40cm, 2016

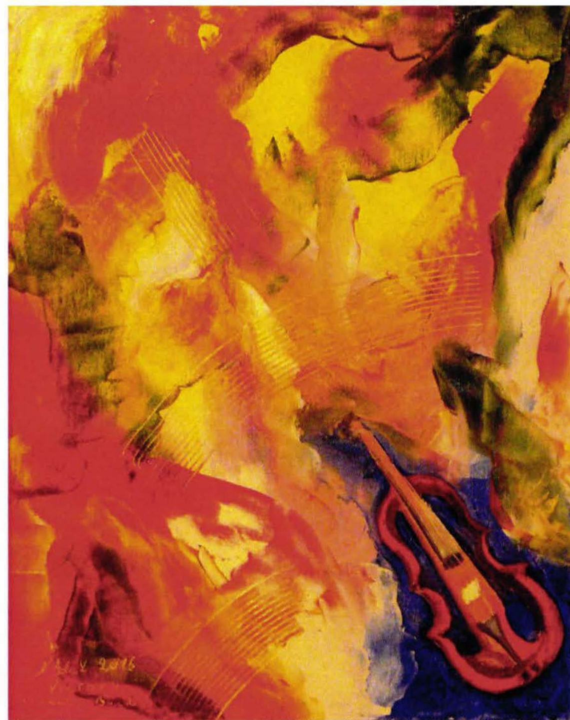

Fig.nr. 92. *Victory,* ulei pe pânză, şpaclu, 50x40cm, 2016

Fig.nr. 93. *Fuego,* ulei pe pânză, şpaclu, 50x40cm, 2016

Fig.nr. 94. *Simfonia durerii*, ulei pe pânză, şpaclu, 67x61cm, 2016

Fig. nr.95. *Scherzo,* ulei pe pânză, şpaclu, 50x40cm, 2016

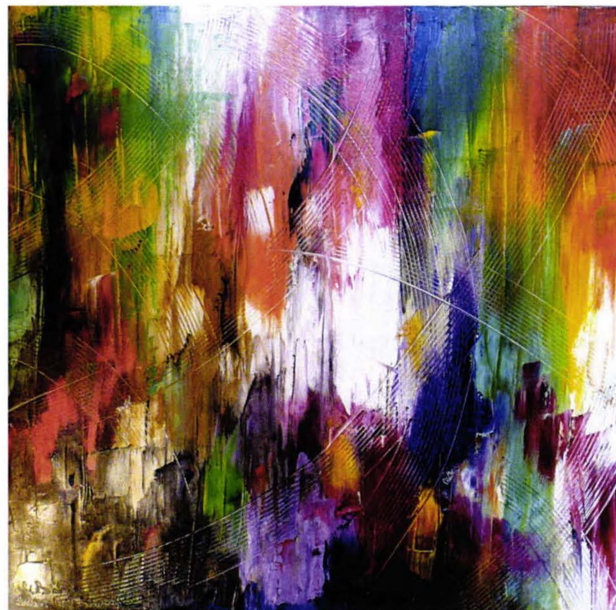

Fig.nr.96. *Concert pentru pian nr. 21,* ulei pe pânză, şpaclu, 62x60cm, 2016

Fig.nr.97. *Hava Nagila,* ulei pe pânză, şpaclu, 49,5x35,3cm, 2016

Fig. nr. 98. *Navă spaţială pe Marte,* ulei pe pânză, şpaclu, 66x61cm, 2016

Fig. nr. 99. *Caractere,* ulei pe pânză, şpaclu, 60x50cm, 2016

Fig. nr. 100. *Privind în urmă,* ulei pe pânză, şpaclu, 50x40cm, 2016

Fig.nr.101. *Babylon*, 2016, ulei pe pânză, şpaclu, 40x30cm, 2016

Fig.nr.102. *Simfonia albastră*, ulei pe pânză, şpaclu, 56x46cm, 2016

Fig.nr.103. *Simfonie în mov*, ulei pe pânză, şpaclu, 60x50cm, 2016

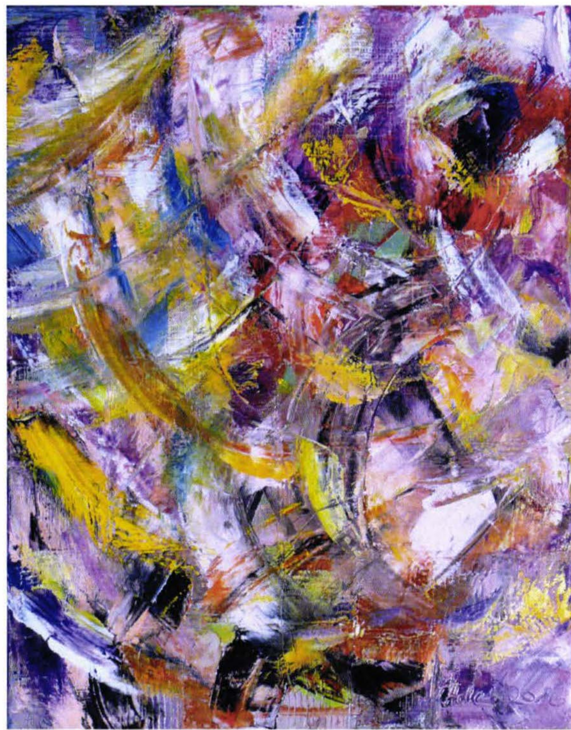

Fig.nr.104. *Simfonia culorilor*, ulei pe pânză, şpaclu, 47,5x37,5cm, 2016

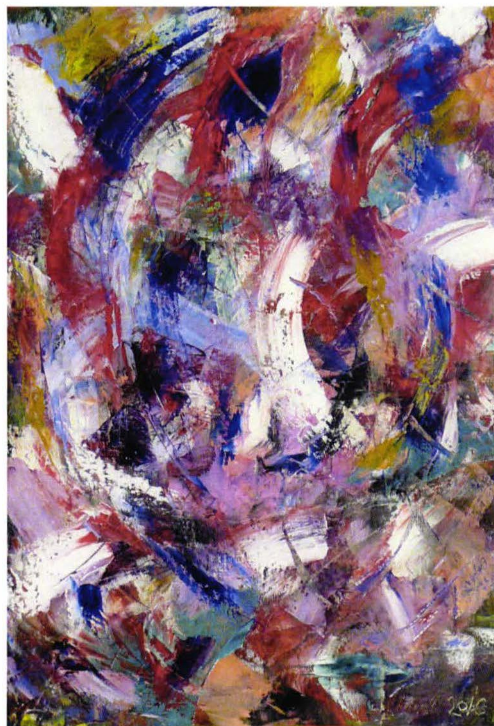

Fig.nr.105. *Haos*, ulei pe pânză, şpaclu, 50x35cm, 2016

Fig.nr.106. *Luminile Oraşului*, ulei pe pânză, şpaclu, 31x26cm, 2016

Fig. nr.107. *Simfonia Pământului*, ulei pe pânză, şpaclu, 39x34cm, 2016

Fig .nr. 108. *Punct şi de la capăt*, ulei pe pânză, şpaclu, 44,5x32cm, 2016

Fig.nr. 109. *La răscruce de drumuri,* ulei pe pânză, şpaclu, 37,5 x 47,5cm, 2016

Fig.nr.110. *Răsărit de soare*, ulei pe pânză, şpaclu, 47x40cm, 2016

Fig.nr. 111. *Natură statică cu maci*, ulei pe pânză, tehnică mixtă, 50x34,5cm, 2016

Fig. nr. 112. *Craciunițe,* ulei pe pânză, şpaclu, 41x30cm, 2016

Fig.nr. 113. *Natură statică cu trandafiri*, ulei pe pânză, şpaclu, 49x34cm, 2016

Fig.nr. 114. *Flori de mai* , ulei pe pânză, şpaclu, 40,8x30,5cm, 2016

Fig.nr. 115. *Vedere din spaţiu*, ulei pe pânză, şpaclu, 50x40cm, 2016

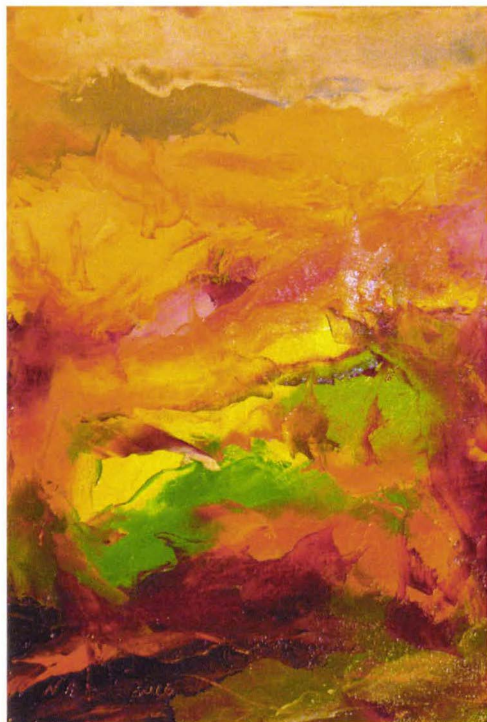

Fig.nr. 116.*Rapsodii de toamnă*, ulei pe pânză, şpaclu, 49x34cm, 2016

Fig.nr. 117. *Ocolul Pământului*, ulei pe pânză, şpaclu, 48x37cm, 2016

Fig.nr.118. *Nostalgii de toamnă* ,ulei pe pânză, şpaclu, 49x35,5cm, 2016

Fig.nr. 119. *Doi căţei*, ulei pe pânză, şpaclu, 47,5x37,2cm, 2016

Fig.nr. 120. *Furtună*, ulei pe pânză, şpaclu, 50x40cm, 2016

Fig.nr. 121. *Focul*, ulei pe pânză, şpaclu, 58,5x32cm, 2016

Fig.nr. 122. *Erupţie*, ulei pe pânză, şpaclu, 49,5x32,5cm, 2016

Fig.nr. 123. *Lumini şi umbre (ulei pe pânză, şpaclu ,47,5x37,5cm, 2016)*

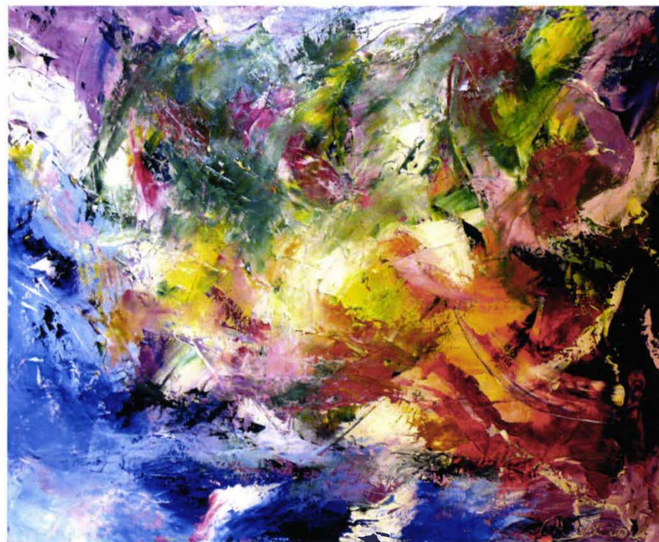

Fig.nr. 124. *Furtună pe mare (ulei pe pânză, şpaclu, 40,5x49,7cm, 2016)*

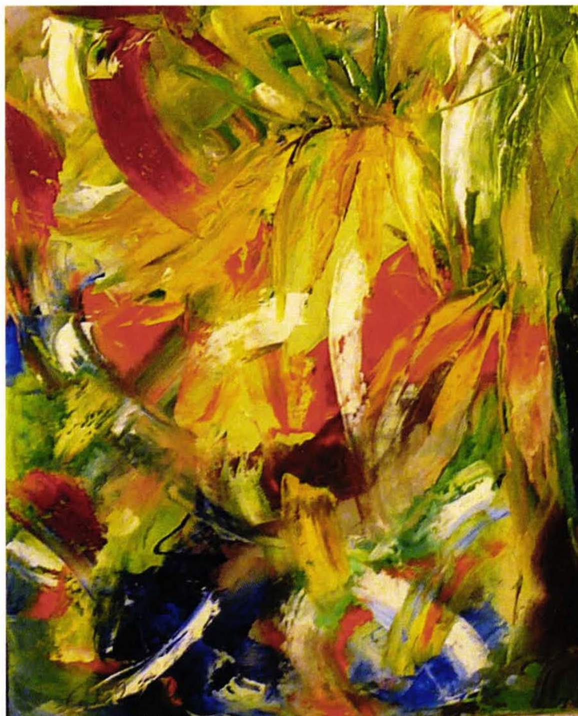

Fig.nr. 125. *Vegetaţie luxuriantă (ulei pe pânză, şpaclu, 2016)*

Fig.nr. 126. *Pasăre în zbor (ulei pe pânză, şpaclu, 45x49,5cm, 2016)*

ISBN 978-606-707-113-9